

stawek podatku od nieruchomości, w której określono na 2014 r. następujące wysokości stawek tego podatku w zakresie:

- 1) gruntów:
 - a) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – 0,74 zł/1m²,
 - b) pozostałych – 0,28 zł/1m²,
 - c) sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako tereny różne (Tr) – 0,46 zł/1m²,
- 2) budynków:
 - a) mieszkalnych – 0,60 zł/1m²,
 - b) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – 18,50 zł/1m²,
 - c) pozostałych – 4,80 zł/1m²,
 - d) letniskowych – 7,20 zł/1m².

PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI - OSOBY FIZYCZNE

W trakcie kontroli ustalono, że w prowadzonej w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie ewidencji podatkowej – na 2014 r. przypis z tytułu podatku od nieruchomości dla osób fizycznych posiadało 3 123 podatników na łączną kwotę 1 207 850,00 zł.

Szczegółowej analizie poddano decyzje wystawione przez organ podatkowy dla 33 podatników na łączną kwotę 277 963,00 oraz:

- wydruki z ewidencji gruntów i budynków,
- złożone przez podatników informacje,
- posiadaną przez organ ewentualnie dokumentację potwierdzającą powierzchnie nieruchomości budynkowych oraz wartość budowli jako poszczególnych podstaw opodatkowania.

Stwierdzono, że dla wybranej losowo a ww. grupy podatników Burmistrz Bornego Sulinowa jako organ podatkowy I instancji w 2014 r.:

- 1) wydał decyzje (7), w których ustalił łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości w wysokości 16 725,00 zł bez wcześniejszego złożenia przez poszczególnych podatników informacji podatkowych, w których zostałyby zgłoszone do opodatkowania powierzchnie poszczególnych nieruchomości,
- 2) wydał decyzje (3), w których ustalił łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości w wysokości 5 178,50 zł na podstawie złożonych przez podatników informacji podatkowych, które nie posiadały cech ich weryfikacji przez właściwego merytorycznie pracownika Urzędu Miejskiego pod kątem formalno-prawnej poprawności,
- 3) wydał decyzje (2), w których za powierzchnię 900,00 m² oznaczoną w ewidencji gruntów i budynków jako grunt rolny nie podlegający opodatkowaniu podatkiem rolnym ustalił zobowiązanie z tytułu podatku od nieruchomości w wysokości 252,00 zł poprzez zastosowanie stawek tego podatku przewidzianych dla tzw. gruntów pozostałych,
- 4) wydał decyzje (3), w których za łączną powierzchnię budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynoszącą 1 744,81 m² ustalił kwotę zobowiązania w wysokości 32 279,00 zł w sytuacji kiedy dysponował dokumentacją źródłową nie przesądzającą jednoznacznie o przyjętej do opodatkowania powierzchni.

Powyższe wynika z zestawienia:

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

L.p.	indeks podatnika	decyzja ustalająca kwotę zobowiązania w podatku od nieruchomości na 2014 r.						informacja wykaz nieruchomości jako podstawa wystawienia decyzji na 2014 r.	
		data wydania	data doręczenia	przedmiot opodatkowania			wysokość podatku w zł	data złożenia w siedzibie organu	weryfikacja treści przez pracownika UM
				rodzaj	powierzchnia w m ² /wartość w zł	stawka podatku za 1m ²			
1.	3587	23.01.2014	05.02.2014	budynki pozostałe	2 175,20	4,80	10 440,96	brak	x
				grunty pozostałe	13 227,00	0,28	3 703,56		
2.	10993	29.01.2014	10.02.2014	budynki na działalność	550,00	18,50	10 175,00	30.08.2011	jest
				budowle	12 000,00	0,02	240,00		
3.	7144	23.01.2014	30.01.2014	budynki na działalność	180,00	18,50	3 330,00	24.10.2008	brak
				budowle	52 000,00	0,02	1 040,00		
4.	3518	23.01.2014	28.01.2014	budynki na działalność	649,31	18,50	12 012,24	18.08.2008	jest
				budowle	38 000,00	0,02	760,00		
5.	6898	23.01.2014	30.01.2014	budynki na działalność	1 162,00	18,50	21 497,00	14.03.2008	jest
6.	10976	23.01.2014	04.02.2014	budynki na działalność	545,50	18,50	10 091,50	20.01.2014	jest
7.	74	29.01.2014	15.02.2014	budynki mieszkalne	50,00	0,60	30,00	brak	x
				budynki pozostałe	12,00	4,80	57,60		
				grunty pozostałe	1 400,00	0,28	392,00		
8.	53	29.01.2014	05.02.2014	budynki mieszkalne	65,00	0,60	39,00	20.04.2004	brak
				grunty pozostałe	700,00	0,28	196,00		
9.	894	29.01.2014	07.02.2014	budynki na działalność	31,00	18,50	573,50	07.04.2003	brak
				budynki pozostałe	43,00	4,80	206,40	brak	x
10.	201	29.01.2014	20.02.2014	budynki mieszkalne	67,00	0,60	40,20	brak	x
				budynki pozostałe	15,00	4,80	72,00		
				grunty pozostałe	3 115,00	0,28	872,20		
11.	17	29.01.2014	13.02.2014	budynki mieszkalne	24,50	0,60	14,70	brak	x
				budynki pozostałe	9,00	4,80	43,20		
				grunty pozostałe	700,00	0,28	196,00		
12.	113	29.01.2014	08.02.2014	budynki mieszkalne	57,00	0,60	34,20	brak	x
				budynki pozostałe	33,60	4,80	161,28		

				grunty pozostałe	600,00	0,28	168,00		
13.	44	29.01.2014	15.02.2014	budynki mieszkalne	92,50	0,60	55,50	brak	x
				budynki pozostałe	32,00	4,80	153,60		
				grunty pozostałe	300,00	0,28	84,00		

Ad.1) brak informacji podatkowej

Organ podatkowy wystawił dla podatników o indeksach: 3587, 74, 894, 201, 17, 113 i 44 na 2014 r. decyzje, w których ustalił należną do zapłaty łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości w wysokości 16 725,00 zł.

Podstawą do wystawienia decyzji dla ww. podatników był zgłoszony do opodatkowania stan posiadania na innej podstawie niż złożone przez podatników informacje IN-1 w sprawie podatku od nieruchomości.

Do czasu stwierdzenia ww. stanu faktycznego w trakcie kontroli – Burmistrz Bornego Sulinowa jako organ podatkowy nie skorzystał z uprawnień wskazanych przez ustawodawcę w art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa a polegających na możliwości żądania od podatników wskazania przyczyn niezłożenia informacji lub wezwania podatników do realizacji tego obowiązku.

Ad.2) brak przeprowadzenia czynności sprawdzających

Organ podatkowy wystawił dla podatników o indeksach 7144, 53 i 894 na 2014 r. decyzje, w których ustalił należną do zapłaty łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości w wysokości 5 178,50 zł.

Podstawą do wystawienia decyzji dla ww. podatników były złożone przez nich w siedzibie organu informacje podatkowe, które nie posiadały cech ich weryfikacji pod względem formalnym i merytorycznym – tj. czy:

- zostały złożone w ustawowo do tego przewidzianym terminie
- wzory formularzy zostały określone w uchwale przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego,
- zawierały one wszelkie niezbędne dane do ustalenia podatnikowi kwoty zobowiązania na 2014 r.,
- wskazana w nich powierzchnia budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (podatnicy o indeksach 7144 i 894) jest faktycznie taka jak wskazana w złożonych przez podatników informacjach.

Brak znamion weryfikacji przez organ podatkowy przedmiotowych informacji wystąpił pomimo tego, że ustawodawca w art. 272 pkt. 1 lit. a, pkt. 2 i pkt. 3 wskazał, że organy podatkowe pierwszej instancji (czyli organy wykonawcze w gminach) – dokonują czynności sprawdzających mających na celu:

- sprawdzenie terminowości złożenia danej informacji,
- stwierdzenie formalnej poprawności złożonej przez podatnika informacji,
- ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

Zwłaszcza osiągnięcie ostatniego z celów nie będzie możliwe jeżeli w wybranych przypadkach (jak u podatnika o indeksie 894) organ podatkowy nie porówna podstawy opodatkowania wskazanej w informacji przez podatnika z dokumentacją źródłową.

Ponadto użycie przez ustawodawcę w art. 272 Ordynacji podatkowej zwrotu „dokonują” – oznacza, że przeprowadzenie przez organy podatkowe czynności sprawdzających wobec złożonych przez podatników informacji nie było zależne od uznania administracyjnego organu (jak np. przy udzieleniu preferencji w zakresie zapłaty zobowiązania) – był to obowiązek organu mający na celu ustalenie formalnej podstawy do wprowadzenia do ksiąg rachunkowych poszczególnych kwot zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości.

Ad. 3) opodatkowanie gruntów rolnych jako grunty pozostałe.

Organ podatkowy podatnikom o indeksach 44 i 113 ustalił w wydanych decyzjach na 2014 r. łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości za grunty o powierzchni 900,00 m² w wysokości 252,00 zł.

Wystawienie ww. decyzji w zakresie wskazanej powierzchni gruntów nastąpiło pomimo tego, że (co wynika z informacji z ewidencji gruntów i budynków) – składały się na nią części dwóch działek o numerach 228 (300,00 m²) i 840 (600,00 m²) a obie nieruchomości gruntowe były sklasyfikowane jako B-RVI (zabudowane grunty rolne).

Z uwagi na oznaczenie tych działek we wskazanej ewidencji – powinny one podlegać co do zasady opodatkowaniu podatkiem rolnym, z którego jednak z uwagi na klasę gruntu – były ustawowo zwolnione.

Ustalenie przez organ podatkowy dla ww. podatników kwoty zobowiązania do zapłaty w wysokości 252,00 zł nastąpiło pomimo tego, że ustawodawca wskazał w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U z 2010 r., Nr 95, poz. 613), że opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości: „nie podlegają użytki rolne”.

Ad. 4) wątpliwa powierzchnia nieruchomości budynkowych.

Organ podatkowy dla podatników o indeksach 10993, 3518 i 10976 ustalił w wydanych decyzjach na 2014 r. łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości za budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarcze o powierzchni 1 744,81 m² w wysokości 32 279,00 zł.

Przyjęcie jako podstawy wymiaru podatku ww. powierzchni użytkowej nieruchomości budynkowych nastąpiło pomimo tego, że organ podatkowy dysponował dokumentacją źródłową nie przesądzającą jednoznacznie o jej poprawności. I tak:

- a) podatnik o indeksie 10976 w informacji z dnia 20.01.2014 r. zgłosił do opodatkowania powierzchnię użytkową budynków wynoszącą 545,5 m².

Organ podatkowy wprowadził do ewidencji podatkowej wskazaną powierzchnię jako podstawę wymiaru podatku – pomimo tego, że dysponował aktem notarialnym Rep. A Nr 578/2003, w którym faktycznie wskazano, że budynek ma powierzchnię 545,4 m² ale nie sprecyzowano jakiego rodzaju jest to powierzchnia – tj. zabudowy czy użytkowa,

- b) podatnik o indeksie 3518 w informacji z dnia 18.08.2008 r. zgłosił do opodatkowania powierzchnię użytkową budynków wynoszącą 649,31 m².

Organ podatkowy wprowadził do ewidencji podatkowej wskazaną powierzchnię jako podstawę wymiaru podatku – pomimo tego, że dysponował aktem notarialnym Rep. A

Nr 2005/2003, w którym wskazano, że powierzchnia użytkowa nieruchomości budynkowej wynosi 1 043,00 m²,

- c) podatnik o indeksie 10993 w informacji z dnia 30.08.2011 r. zgłosił do opodatkowania powierzchnię użytkową budynków wynoszącą 550,00 m².

Organ podatkowy wprowadził do ewidencji podatkowej wskazaną powierzchnię jako podstawę wymiaru podatku – pomimo tego, że dysponował aktem notarialnym Rep. A Nr 410/2011, w którym wskazano, że powierzchnia użytkowa budynku wynosi ok. 550 m².

Przyjmując we wskazanych powyżej przypadkach podstawy opodatkowania ujęte przez podatników w informacjach podatkowych, bez ich zweryfikowania z posiadaną dokumentacją źródłową – organ podatkowy nie ustalił stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, o czym stanowi wprost art. 272 pkt. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2012 r., poz. 749 z późn. zm.).

Wyjaśnienia w przedmiotowej sprawie udzieliły Renata Pietkiewicz-Chmylkowska – Burmistrz Bornego Sulinowa (wskazując jako osobę sprawującą nadzór merytoryczny – Beatę Mieczkowską – Kierownika Referatu Podatków i Opłat) oraz Agata Kocielska – Referent ds. wymiaru podatków i opłat.

Wynika z nich, że:

(ad. 1):

„W zakresie podatników o indeksach 3587, 74, 984, 201, 17, 113 i 44 - organ podatkowy na podstawie art. 274 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.) wezwał ww. do złożenia informacji do celów podatku od nieruchomości IN-1 w celu aktualizacji danych. Nadmieniam, iż ww. podatnicy pomimo przysługującego im prawa do wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koszalinie za pośrednictwem Burmistrza Bornego Sulinowa, w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji z tego prawa nie skorzystali, zgadzając się jednocześnie z podstawą opodatkowania”.

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień kontrolujący wskazuje, że przedmiotem zapytania była kwestia formalna – tj. podstawa, na której organ podatkowy ustalił na 2014 r. dla wskazanych podatników kwoty zobowiązań do zapłaty z tytułu podatku od nieruchomości.

Ustawodawca w sposób jednoznaczny przesądził, że nie może nią być nic innego jak złożona przez osobę fizyczną informacja (wcześniej wykaz nieruchomości).

W zakresie przedmiotowych podatników kontrolujący nie kwestionował prawidłowości kwot ustalonych zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości jak i skorzystania przez podatników z prawa weryfikacji naliczonych kwot zobowiązań poprzez wniesienie odwołań do organu podatkowego II instancji.

(ad. 2):

„W odniesieniu do indeksu nr 7144, 53 oraz 894 odpowiedzialny za wymiar podatku od nieruchomości dla osób fizycznych pracownik merytoryczny nie złożył podpisu na informacjach do celów podatku od nieruchomości IN-1 złożonych przez podatnika przez przeoczenie”.

(ad. 3):

„Z akt podatkownika o indeksie 44 wynika, że w dniu 30.10.1978 r. nadano mu grunt działki nr 228 na podstawie Decyzji Naczelnika Gminy w Siłnowie - budynki wyłączone z przejętego gospodarstwa rolnego znajdują się na działce oznaczonej nr 228 stanowiącej obszar gruntu niezbędnego do korzystania z tych budynków.

Natomiast podatnik o indeksie 113 nabył swoją nieruchomość w dniu 29.08.2001 roku. W akcie notarialnym dotyczącym nabycia nieruchomości nie wskazano klasyfikacji gruntu nabytej działki a informacja z planu zagospodarowania przestrzennego mówi o przeznaczeniu działki pod budownictwo jednorodzinne i zagrodowe.

W obydwu przypadkach pracownik merytoryczny zajmujący się podatkiem od nieruchomości osób fizycznych nie miał w tamtym okresie wglądu w zapisy ewidencji gruntów i budynków.

Organ podatkowy w dniu 10.05.2017 r. na mocy art. 274 § 1 ust 2 w zw. z art. 155 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.) wezwał podatników o indeksie 44 oraz 113 do złożenia informacji do celów podatku od nieruchomości IN-1 oraz informacji o gruntach IR-1 uwzględniających zapisy ewidencji gruntów i budynków. Na podstawie złożonych przez podatnika informacji IN-1 i IR-1 Organ podatkowy dokona odpowiednich czynności mających na celu wyeliminowanie zaistniałej rozbieżności”.

(ad. 4):

- „podatnik o indeksie 10976 - przyjęcie powierzchni 545,50 m² zamiast 545,40 m² wynikało zapewne ze zwykłej omyłki, natomiast co do braku konkretnej informacji w akcie notarialnym czy wykazana powierzchnia jest użytkowa czy zabudowy - Organ podatkowy przyjął w tej kwestii oświadczenie podatnika za poprawne. W dniu 18.09.2015 r. ww. zbył wszystkie posiadane nieruchomości”.

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień w zakresie podatnika o indeksie 10976 kontrolujący wskazuje, że przedmiotem zapytania nie była różnica 0,1 m² powierzchni pomiędzy podstawą opodatkowania zgłoszoną przez podatnika a widniejącą w akcie notarialnym tylko to, że w akcie notarialnym nie wskazano rodzaju powierzchni (tj. użytkowa czy zabudowy) a organ podatkowy bez rozstrzygnięcia tej kwestii ustalił kwotę zobowiązania do zapłaty z tytułu podatku od nieruchomości za budynek.

- „podatnik o indeksie 3518 - został wezwany na mocy art. 274 § 1 ust 2 w zw. z art. 155 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.) do złożenia dokumentacji potwierdzającej wykazaną w IN-1 powierzchnię użytkową lokalu zajmowanego na działalność gospodarczą”.
- „podatnik o indeksie 10993 - Organ podatkowy przyjął do opodatkowania powierzchnię wykazaną przez podatnika w informacji do celów podatku od nieruchomości, która jest jednocześnie jego oświadczeniem o podaniu danych zgodnych z prawdą. Organ podatkowy nie miał powodów by wątpić w uczciwość wykazanych w informacjach danych”.

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień w zakresie podatnika o indeksie 10993 kontrolujący wskazuje, że przedmiotem zapytania było ustalenie przez organ kwoty zobowiązania do zapłaty z tytułu podatku od nieruchomości za budynek, którego

powierzchni użytkowej jako podstawy opodatkowania nie ustalono w sposób bezsporny.

Organ podatkowy faktycznie przyjął oświadczenie podatnika (wyrażone w złożonej informacji), że powierzchnia użytkowa budynku wynosi 550,00 m² i w ocenie kontrolującego miał podstawę żeby poddać je w wątpliwość z uwagi na to, że w akcie notarialnym powierzchnia budynku była określona jako około 550,00 m².

W sytuacji kiedy za każdy metr kwadratowy powierzchni użytkowej organ podatkowy nakłada na podatnika obowiązek zapłaty podatku od nieruchomości – podstawa jego wymiaru powinna zostać ustalona w sposób precyzyjny i nie budzący jakiegokolwiek wątpliwości.

Ponadto w treści udzielonych wyjaśnień wskazano, że: „*dolożymy wszelkich starań, żeby tego typu błędy wyeliminować w przyszłości*”.

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 87 a kserokopie pozostałej dokumentacji stanowiącej:

- zakres czynności Referenta ds. wymiaru podatków i opłat – złożono do akt kontroli pod poz. 71,
- decyzje ustalające wysokości zobowiązań w podatku od nieruchomości podatnikom o indeksach: 74, 3587, 17 i 201 – złożono do akt kontroli pod poz. 88,
- decyzje ustalające wysokości zobowiązań w podatku od nieruchomości oraz informacje złożone przez podatników o indeksach: 53, 894 i 7144 – złożono do akt kontroli pod poz. 89,
- decyzje ustalające wysokości zobowiązań w podatku od nieruchomości podatnikom o indeksach 113 i 44 – złożono do akt kontroli pod poz. 90,
- decyzje ustalające wysokości zobowiązań w podatku od nieruchomości podatnikom o indeksach: 10993, 3518 i 10976 oraz dokumentacji źródłowej w zakresie nieruchomości budynkowych – złożono do akt kontroli pod poz. 91.

Ponadto do udzielonych wyjaśnień złożonych do akt kontroli pod poz. 87 – organ podatkowy dołączył w zakresie podatników o numerach indeksów: 3587, 74, 201, 17, 113, 44 i 3518 wystawione w dniu 10.05.2017 r. zawiadomienia w sprawie złożenia informacji IN-1 w sprawie podatku od nieruchomości lub przedłożenia dokumentacji potwierdzającej powierzchnie wskazanych w informacjach podstaw opodatkowania.

Przedmiotowe zawiadomienia złożono do tych samych akt kontroli co udzielone wyjaśnienia.

PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI W RAMACH ŁĄCZNEGO ZOBOWIĄZANIA PIENIĘŻNEGO – OSOBY FIZYCZNE.

W trakcie kontroli ustalono, że w prowadzonej w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie ewidencji podatkowej – na 2014 r. przypis z tytułu podatku od nieruchomości dla osób fizycznych, opłacanego w ramach łącznego zobowiązania pieniężnego posiadało 979 podatników na łączną kwotę 546 139,00 zł.

Szczegółowej analizie poddano decyzje wystawione przez organ podatkowy dla 33 podatników na łączną kwotę 133 297,00 zł (wykaz indeksów wybranych podatników złożono do akt kontroli pod poz. 25) oraz:

- wydruki z ewidencji gruntów i budynków,
- złożone przez podatników informacje,
- posiadaną przez organ ewentualnie dokumentację potwierdzającą powierzchnie nieruchomości budynkowych oraz wartość budowli jako poszczególnych podstaw opodatkowania.

Stwierdzono, że dla wybranej losowo a ww. grupy podatników Burmistrz Bornego Sulinowa jako organ podatkowy I instancji w 2014 r.:

- 1) wydał decyzje (6), w których ustalił łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości w wysokości 9 913,00 zł bez wcześniejszego złożenia przez poszczególnych podatników informacji podatkowych, w których zostałyby zgłoszone do opodatkowania powierzchnie poszczególnych nieruchomości,
- 2) wydał decyzje (3), w których ustalił łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości w wysokości 7 954,00 zł na podstawie złożonych przez podatników informacji podatkowych, których właściwy merytorycznie pracownik Urzędu Miejskiego nie zweryfikował pod kątem formalno-prawnej poprawności,
- 3) wydał decyzje (3), w których za łączną powierzchnię budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynoszącą 937,00 m² ustalił kwotę zobowiązania w wysokości 13 773,00 zł w sytuacji kiedy dysponował dokumentacją źródłową nie przesądzającą jednoznacznie o przyjętej do opodatkowania powierzchni,
- 4) wydał decyzję (1), w której nie ustalił kwoty zobowiązania za podstawę wymiaru podatku stanowiącą powierzchnię gruntów a wynoszącą 456,00 m²,
- 5) wydał decyzję (1), w której naliczył kwotę zobowiązania z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej za okres 4 miesięcy zamiast za 5 miesięcy – tj. w kwocie 1 522,00 zł (zanizonej o 381,00 zł).

Powyższe wynika z zestawienia:

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

L.p.	indeks podatnika	decyzja ustalająca kwotę zobowiązania w podatku od nieruchomości na 2014 r.						informacja/wykaz nieruchomości jako podstawa wystawienia decyzji na 2014 r.	
		data wydania	data doręczenia	przedmiot opodatkowania			wysokość podatku w zł	data złożenia w siedzibie organu	weryfikacja treści przez pracownika UM
				rodzaj	powierzchnia w m ² /wartość w zł	stawka podatku za 1m ²			
1.	1771	30.01.2014	11.02.2014	budynki mieszkalne	100,00	0,60	60,00	brak	x
				budynki pozostałe	113,00	4,80	542,40		
				grunty pozostałe	1 600,00	0,28	448,00		
							budynki na działalność	677,00	18,50
2.	1345	30.01.2014	14.02.2014	budynki mieszkalne	134,34	0,60	80,60	brak	x
				budynki pozostałe	33,00	4,80	158,40		
				grunty pozostałe	1 230,00	0,28	344,40		
3.	31	30.01.2014	08.02.2014	budynki mieszkalne	220,00	0,60	132,00	04.02.2003	brak
				budynki pozostałe	260,00	4,80	1 248,00		
					grunty pozostałe	4 000,00	0,28	1 120,00	brak
4.	2196	30.01.2014	11.02.2014	budynki pozostałe	663,10	4,80	3 182,88	brak	x
				grunty pozostałe	2 989,00	0,28	836,92		
5.	4193	30.01.2014	17.02.2014	budynki na działalność	65,05	18,50	1 203,43	brak	x
				grunty na działalność	318,40	0,74	235,62		
6.	11072	30.01.2014	07.02.2014	budynki pozostałe	726,50	4,80	3 487,20	13.01.2012	brak
				grunty pozostałe	1 308,00	0,28	366,24		
7.	242	30.01.2014	10.02.2014	budynki mieszkalne	93,50	0,60	56,10	17.01.2008	brak
				budynki pozostałe	386,00	4,80	1 852,80		
				grunty pozostałe	2 900,00	0,28	812,00		
8.	2018	30.01.2014	28.02.2014	budynki letniskowe	236,15	7,20	1 700,28	brak	x
9.	2509	30.01.2014	05.02.2014	grunty pozostałe	456,00	0,28	127,68	brak opodatkowania	
10.	6743	02.07.2014	04.07.2014	budynki letniskowe	161,02	naliczono 1 522 zł zamiast 1 903 zł (za 4 zamiast za 5 miesięcy)		brak opodatkowania za 1 miesiąc działalności gospodarczej (381 zł)	
				grunty pozostałe	6 451,00				

Handwritten signature/initials

Handwritten signature/initials

Ad.1) brak informacji podatkowej

Organ podatkowy wystawił dla podatników o indeksach: 1771, 1345, 2196, 4193, 2018 i 31 na 2014 r. decyzje, w których ustalił należną do zapłaty łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości w wysokości 9 913,00 zł.

Podstawą do wystawienia decyzji dla ww. podatników był zgłoszony do opodatkowania stan posiadania na innej podstawie niż złożone przez podatników informacje IN-1 w sprawie podatku od nieruchomości.

Do czasu stwierdzenia ww. stanu faktycznego w trakcie kontroli – Burmistrz Bornego Sulinowa jako organ podatkowy nie skorzystał z uprawnień wskazanych przez ustawodawcę w art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa a polegających na możliwości żądania od podatników wskazania przyczyn niezłożenia informacji lub wezwania podatników do realizacji tego obowiązku.

Ad.2) brak przeprowadzenia czynności sprawdzających

Organ podatkowy wystawił dla podatników o indeksach 31, 11072 i 242 na 2014 r. decyzje, w których ustalił należną do zapłaty łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości w wysokości 7 954,00 zł.

Podstawą do wystawienia decyzji dla ww. podatników były złożone przez nich w siedzibie organu informacje podatkowe, które nie zostały zweryfikowane pod względem formalnym i merytorycznym.

Odpowiedzialny za wymiar podatku od nieruchomości dla osób fizycznych pracownik Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie nie zweryfikował złożonych przez podatników informacji pod kątem czy:

- zostały złożone w ustawowo do tego przewidzianym terminie
- wzory formularzy zostały określone w uchwale przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego,
- zawierały one wszelkie niezbędne dane do ustalenia podatnikowi kwoty zobowiązania na 2014 r.,
- wskazana w nich powierzchnia budynków pozostałych (podatnicy o indeksach 242 i 11072) jest faktycznie taka jak wskazana w złożonych przez podatników informacjach.

Zaniechanie przeprowadzenia ww. czynności przez organ podatkowy wystąpiło pomimo tego, że ustawodawca w art. 272 pkt. 1 lit. a, pkt. 2 i pkt. 3 wskazał, że organy podatkowe pierwszej instancji (czyli organy wykonawcze w gminach) – dokonują czynności sprawdzających mających na celu:

- sprawdzenie terminowości złożenia danej informacji,
- stwierdzenie formalnej poprawności złożonej przez podatnika informacji,
- ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

Zwłaszcza osiągnięcie ostatniego z celów nie będzie możliwe jeżeli w wybranych przypadkach (jak u podatników o indeksach 242 i 11072) organ podatkowy nie porówna podstawy opodatkowania wskazanej w informacji przez podatnika z dokumentacją źródłową. Ponadto użycie przez ustawodawcę w art. 272 Ordynacji podatkowej zwrotu „dokonują” – oznacza, że przeprowadzenie przez organy podatkowe czynności sprawdzających wobec złożonych przez podatników informacji nie było zależne od uznania administracyjnego

organu (jak np. przy udzieleniu preferencji w zakresie zapłaty zobowiązania) – był to obowiązek organu mający na celu ustalenie formalnej podstawy do wprowadzenia do ksiąg rachunkowych poszczególnych kwot zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości.

Ad. 3) wątpliwa powierzchnia nieruchomości budynkowych.

Organ podatkowy dla podatników o indeksach 1771 i 31 ustalił w wydanych decyzjach na 2014 r. łączną kwotę zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości za nieruchomości budynkowe o powierzchni 937,00 m² w wysokości 13 773,00 zł.

Przyjęcie jako podstawy wymiaru podatku ww. powierzchni użytkowej nieruchomości budynkowych nastąpiło pomimo tego, że organ podatkowy dysponował dokumentacją źródłową nie przesądzającą jednoznacznie o jej poprawności. I tak:

- a) podatnik o indeksie 31 w informacji wypełnionej dnia 03.02.2003 r. zgłosił do opodatkowania powierzchnię użytkową budynków pozostałych wynoszącą 290,00 m².

Pomimo tego organ podatkowy wprowadził do ewidencji podatkowej jako podstawę ustalenia kwoty zobowiązania powierzchnię wynoszącą 260 m² - tj. mniej o 30 m² niż podstawa opodatkowania wskazana przez podatnika,

- b) podatnik o indeksie 1771 w informacji z dnia 20.11.2012 r. zgłosił do opodatkowania powierzchnię użytkową budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej a wynoszącą 677,00 m².

Organ podatkowy wprowadził do ewidencji podatkowej wskazaną powierzchnię jako podstawę wymiaru podatku – pomimo tego, że dysponował aktem notarialnym Rep. A Nr 4631/2012, w którym wskazano, że powierzchnia użytkowa nieruchomości budynkowych: „wynosi około 677,00 m²”.

Przyjmując we wskazanych powyżej przypadkach podstawy opodatkowania, bez ich zweryfikowania z posiadaną dokumentacją źródłową – organ podatkowy nie ustalił stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, o czym stanowi wprost art. 272 pkt. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2012 r., poz. 749 z późn. zm.).

Ad. 4) zaniżenie opodatkowanej powierzchni gruntów.

Dla podatnika o indeksie 2509 organ podatkowy ustalił na 2014 r. kwotę zobowiązania do zapłaty za m.in. powierzchnię nieruchomości gruntowych, którą jako podstawę wymiaru tego podatku przyjęto w decyzji z dnia 30.01.2014 r. w ilości 16 773,00 m²

W trakcie kontroli ustalono na podstawie informacji z ewidencji gruntów według stanu na dzień 01.01.2014 r., że przedmiotowy podatnik był właścicielem nieruchomości gruntowych o łącznej powierzchni 17 229,00 m² – co wynika z poniższego zestawienia:

Pr
[Signature]

[Signature]

Lp.	numer działki	oznaczenie w ewidencji gruntów	powierzchnia w m ²
1.	25//1	Bp	513,00
2.	25//2	Bp	1 643,00
3.	39//3	Bi	1 190,00
4.	39//4	B	1 152,00
5.	7/260	Bp	11 553,00
6.	37/55	Bi	1 104,00
7.	87//8	B	74,00
RAZEM			17 229,00

Tym samym przyjęcie przez organ podatkowy podstawy opodatkowania w zakresie gruntów wynoszącej 16 773,00 m² - tj. zaniżonej o 456,00 m² - spowodowało zaniżenie kwoty należnego zobowiązania z tego tytułu o 128,00 zł i nastąpiło pomimo tego, że zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U z 2010 r., Nr 193, poz. 1287): „podstawę planowania gospodarczego, planowania przestrzennego, wymiaru podatków i świadczeń, oznaczania nieruchomości w księgach wieczystych, statystyki publicznej, gospodarki nieruchomościami oraz ewidencji gospodarstw rolnych stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków”.

5) zaniżenie okresu domiaru podatku z tytułu działalności gospodarczej.

Podatnik o indeksie 6743 złożył w dniu 01.07.2014 r. korektę informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, w której wskazał, że od dnia 06.05.2014 r. zmienił się sposób użytkowania nieruchomości gruntowych (6 451,00 m²) oraz budynkowych (160,02 m²).

Na ww. powierzchniach podatnik rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej, co spowodowało zwiększenie przez organ podatkowy naliczenia zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości w decyzji nr 23/22 (2) z dnia 02.07.2014 r.

Następnie w dniu 10.10.2014 r. podatnik ponownie złożył korektę informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, w której wskazał, że zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej w dniu 30.09.2014 r.

Z uwagi na wskazane okresy – tj. rozpoczęcia (06.05.2014 r.) i zakończenia (30.09.2014 r.) prowadzenia działalności gospodarczej – organ podatkowy za okres od dnia 1 czerwca do dnia 30 września 2014 r. naliczył dodatkowe zobowiązanie z tego tytułu w wysokości 1 522,00 zł (pierwotnie naliczona na 2014 r. kwota w wysokości 2 966,00 zł została zwiększona do wysokości 4 488,00 zł).

Jak ustalono w trakcie kontroli na podstawie danych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej – wskazany podatnik faktycznie zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej w dniu 30.09.2014 r. ale z przedmiotowego rejestru wykreślił siebie jako przedsiębiorcę w dniu 03.10.2014 r.

Ze wskazanej powyżej dokumentacji wynika, że podatnik o indeksie 6743 posiadał status przedsiębiorcy w 2014 r. przez okres 5 miesięcy (od czerwca do października), o czym bezpośrednio przesądza art. 6 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U z 2010 r., Nr 95, poz. 613 z późn. zm.).

Zgodnie ze wskazaną regulacją:

- (ust. 3): „jeżeli w trakcie roku podatkowego zaistniało zdarzenie mające wpływ na wysokość opodatkowania w tym roku, a w szczególności zmiana sposobu wykorzystywania przedmiotu opodatkowania lub jego części, podatek ulega obniżeniu lub podwyższeniu, poczynając od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło to zdarzenie”;
- (ust. 4): „obowiązek podatkowy wygasa z upływem miesiąca, w którym ustaly okoliczności uzasadniające ten obowiązek”.

Z uwagi na powyższe należna kwota zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości za 2014 r. z uwzględnieniem dodatkowego zobowiązania z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej – powinna wynosić 4 869,00 zł a nie w wysokości zaniżonej o 381,00 zł a wynoszącej 4 488,00 zł.

Dla podatników wskazanych powyżej w pkt. 4 (indeks 2509) i pkt. 5 (indeks 6743) organ podatkowy ustalił na 2014 r. przypadające do zapłaty a zaniżone o łącznie 509,00 zł kwoty zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości, co wynikało z opodatkowania zaniżonej podstawy opodatkowania (indeks 2509) oraz przyjęcia okresu posiadania przez podatnika statusu przedsiębiorcy w okresie o 1 miesiąc krótszym niż w rzeczywistości.

Wyjaśnienia w powyższym zakresie złożyły Renata Pietkiewicz-Chmylkowska – Burmistrz Bornego Sulinowa (wskazując jako osobę sprawującą nadzór merytoryczny – Beatę Mieczkowską – Kierownika Referatu Podatków i Oplat) oraz Emilia Niezgodą – Referent ds. wymiaru podatków i opłat.

Wynika z nich, że:

(ad.1):

„w zakresie podatników o indeksach 1771, 1345, 2196 oraz 4193 - Organ podatkowy na podstawie art. 274 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.) wezwał ww. do złożenia informacji do celów podatku od nieruchomości IN-1 w celu aktualizacji danych (kopia zawiadomień w załączniku). Nadmieniam, iż ww. podatnicy pomimo przysługującego im prawa do wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koszalinie za pośrednictwem Burmistrza Bornego Sulinowa, w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji z tego prawa nie skorzystali, zgadzając się jednocześnie z podstawą opodatkowania.

Podatnik o indeksie 2196 został opodatkowany na podstawie aktu notarialnego oraz na podstawie wyceny szacunkowej, w której wykazane są powierzchnie budynków oraz powierzchnia działki (kopia wyceny szacunkowej oraz raport w załączniku).

Podatnik o indeksie 2018 zbył przedmiotową nieruchomość dnia 01.12.2015 r., natomiast podatnik o indeksie 31 zbył przedmiotową nieruchomość z końcem 2014 r.”

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień kontrolujący wskazuje, że przedmiotem zapytania była kwestia formalna – tj. podstawa, na której organ podatkowy ustalił na 2014 r. dla wskazanych podatników kwoty zobowiązań do zapłaty z tytułu podatku od nieruchomości.

Ustawodawca w sposób jednoznaczny przesądził, że nie może nią być nic innego jak złożona przez osobę fizyczną informacja (wcześniej wykaz nieruchomości).

W zakresie przedmiotowych podatników kontrolujący nie kwestionował prawidłowości kwot ustalonych zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości jak i skorzystania przez podatników z prawa weryfikacji naliczonych kwot zobowiązań poprzez wniesienie odwołań do organu podatkowego II instancji.

Ponadto posiadanie przez organ podatkowy w zakresie podatnika o indeksie 2196 wskazanej dokumentacji (tj. akt notarialny i wycena szacunkowa) nie stanowi podstawy do odstąpienia przez organ od wezwania podatnika do złożenia informacji w sprawie podatku od nieruchomości.

Natomiast wskazane przez organ w zakresie podatników o indeksach 2018 i 31 daty zbycia przez nich nieruchomości pozostają w ocenie kontrolującego bez wpływu na fakt ustalenia dla nich w 2014 r. kwot zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości bez wymaganej do tego przez ustawodawcę podstawy – tj. bez informacji w sprawie podatku od nieruchomości.

(ad.2):

„w odniesieniu do indeksu nr 31, 11072 oraz 242 pracownik merytoryczny nie złożył podpisu na informacjach do celów podatku od nieruchomości IN-1 złożonych przez podatników przez przeoczenie”;

(ad.3):

a) „podatnik o indeksie 31 - przyjęcie powierzchni 260,00 m² zamiast 290,00 m² wynikało zapewne ze zwykłej omyłki. Podatnik zbył przedmiotową nieruchomość z końcem 2014 r.”;

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień w zakresie podatnika o indeksie 31 kontrolujący wskazuje, że zbycie przez podatnika z końcem 2014 r. przedmiotowej nieruchomości nie stanowi przeszkody do podjęcia przez organ działań zmierzających do naliczenia mu kwoty zobowiązania do zapłaty za brakujący metraż.

b) „podatnik o indeksie 1771 - Organ podatkowy przyjął do opodatkowania powierzchnię z aktu notarialnego oraz powierzchnię wykazaną przez podatnika w informacji do celów podatku od nieruchomości IN-1, która jest jednocześnie jego oświadczeniem o podaniu danych zgodnych z prawdą. Organ podatkowy nie miał powodów by wątpić w uczciwość wykazanych w informacji danych. Organ podatkowy w dniu 12.05.2017 r. na mocy art. 274 § 1 ust 2 w zw. z art. 155 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.) wezwał podatnika do złożenia informacji do celów podatku od nieruchomości IN-1 oraz do przedłożenia dokumentacji potwierdzającej powierzchnie użytkową przedmiotowej nieruchomości (kopia zawiadomienia w załączniku)”.

(ad.4):

„podatnik o indeksie 2509 - Organ podatkowy przyjął do opodatkowania powierzchnię 16.773,00 m² zamiast 17.229,00 m² na podstawie złożonych przez podatnika informacji do celów podatku od nieruchomości IN-1 oraz korekt tych informacji. Podatnik nie poinformował Organu podatkowego o zmianach w ewidencji gruntów i budynków. Nie wpłynęło również zawiadomienie o ww. zmianach w powierzchni gruntów należących do ww. podatnika. Organ podatkowy w dniu 12.05.2017 r. na mocy art. 274 § 1 ust 2 w zw. z art. 155 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.)

wezwał podatnika do złożenia informacji do celów podatku od nieruchomości IN-1 (kopia zawiadomienia w załączniku)",

(ad.5):

„podatnik o indeksie 6743 złożył korektę informacji do celów podatku od nieruchomości IN-1, w której wykazał datę zmiany 30.09.2014 r. - Organ podatkowy przyjął w tej kwestii oświadczenie podatnika za zgodne ze stanem faktycznym. Podatnik natomiast faktycznego wykreślenie z rejestru z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej dokonał w dniu 03.10.2014 r. Organ podatkowy w dniu 12.05.2017 r. na mocy art. 274 § 1 ust 2 w zw. z art. 155 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.) wezwał podatnika do złożenia korekty informacji do celów podatku od nieruchomości IN-1 za 2014 r. (kopia zawiadomienia w załączniku)".

W treści udzielonych wyjaśnień wskazano, że: „dolożymy wszelkich starań, żeby tego typu błędy wyeliminować w przyszłości”.

Udzielone wyjaśnienia oraz wskazaną w nich dokumentację (tj. wezwania podatników do złożenia informacji IN-1 w sprawie podatku od nieruchomości lub przedłożenia danych potwierdzających zgłoszoną w informacji do opodatkowania powierzchnię użytkową nieruchomości budynkowych) złożono do akt kontroli pod poz. 92 a kserokopie pozostałej dokumentacji stanowiącej:

- zakres czynności Referenta ds. wymiaru podatków i opłat – złożono do akt kontroli pod poz. 72,
- decyzje w sprawie opłacanego w ramach łącznego zobowiązania pieniężnego – podatku od nieruchomości dla podatników o indeksach 1771, 1345, 2196, 4193, 2018 i 31 – złożono do akt kontroli pod poz. 93,
- decyzje w sprawie opłacanego w ramach łącznego zobowiązania pieniężnego – podatku od nieruchomości dla podatników o indeksach 1771 i 31 oraz dokumentacji źródłowej w zakresie nieruchomości budynkowych – złożono do akt kontroli pod poz. 94,
- decyzje w sprawie opłacanego w ramach łącznego zobowiązania pieniężnego – podatku od nieruchomości dla podatników o indeksach 31, 242 i 11072 oraz dokumentacji źródłowej - złożono do akt kontroli pod poz. 95,
- decyzję w sprawie opłacanego w ramach łącznego zobowiązania pieniężnego podatku od nieruchomości dla podatnika o indeksie 2509 oraz dokumentacji źródłowej – złożono do akt kontroli pod poz. 96,
- decyzję w sprawie opłacanego w ramach łącznego zobowiązania pieniężnego podatku od nieruchomości dla podatnika o indeksie 6743 oraz dokumentacji źródłowej – złożono do akt kontroli pod poz. 97.

PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI – OSOBY PRAWNE.

W trakcie kontroli ustalono, że w prowadzonej w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie ewidencji podatkowej – na 2014 r. przypis z tytułu podatku od nieruchomości dla osób prawnych wyniósł dla 104 podatników łącznie 5 298 518,00 zł.

Szczegółowej analizie poddano złożone przez 47 podatników deklaracje na podatek od nieruchomości, w których łączna kwota zobowiązania z tytułu tego podatku została obliczona w łącznej wysokości 4 574 872,00 zł.

Oprócz deklaracji analizie poddano wydruki z ewidencji gruntów i budynków w zakresie podlegających opodatkowaniu nieruchomości gruntowych – stwierdzono, że 9 podatników o indeksach: 32, 4339, 103, 4329, 4103, 148, 156, 4047 i 136 złożyło w siedzibie organu podatkowego w okresie od dnia 14 stycznia do dnia 05 marca 2014 r. deklaracje na podatek od nieruchomości, w których dokonali obliczenia należnej kwoty zobowiązania na 2014 r. z tytułu podatku od nieruchomości w łącznej kwocie 236 743,00 zł.

Organ podatkowy na podstawie poszczególnych deklaracji wprowadził do ksiąg rachunkowych wynikające z deklaracji jednostkowe kwoty zobowiązań pomimo tego, że z uwagi na formy organizacyjno-prawne podatników oraz podlegające opodatkowaniu nieruchomości – łączna kwota zobowiązania podatkowego na 2014 r. powinna wynosić 461 191,00 zł, co wynika z poniższego zestawienia:

L.p.	indeks podatnika	deklaracje na podatek od nieruchomości w 2014 r. - OSOBY PRAWNE									
		data złożenia w UM	przedmiot opodatkowania	powierzchnia w m ²	oznaczenie w ewidencji gruntów i budynków*	stawka podatku za 1m ² **		kwota podatku w zł		różnica	
						zastosowana w deklaracji	faktycznie zasadna	obliczona w deklaracji	faktycznie należna	zanizenie	zawyżenie
1.	4339	19.02.2014	działka nr 1/4	20 000,00	RVI (grunt rolny)	0,74	0,00	14 800,00	0,00		14 800,00
2.	103	05.03.2014	działka nr 7/271	2 912,00	Bi (inne tereny zabudowane)	0,28 (5864 m ²), 0,74 (1500 m ²)	0,74 (całość)	2 752,00	5 449,00	2 697,00	
			działka nr 92	4 452,00							
3.	4329	19.02.2014	działka nr 62/10	800,00	RVI (grunt rolny)	0,74	0,00	1 184,00	0,00		1 184,00
			działka nr 62/11	800,00							
4.	4103	21.01.2014	działka nr 89/9	10 867,00	Bi (inne tereny zabudowane)	0,28	0,74	23 354,00	61 722,00	38 368,00	
			działka nr 89/15	72 541,00	Ba (tereny przemysłowe)						
5.	148	24.04.2014	budynki mieszkalne	85,07	metry z korekty za III-XII 2014	0,60	0,60	1 190,00	0,00		1 190,00
			budynki pozostałe	286,89		4,80	4,80				
6.	156	14.01.2014	cz. działki nr 73/21	1 600,00	RV (grunt rolny)	0,74	0,00	1 184,00	0,00		1 184,00
7.	4047	14.01.2014	działka nr 62/33	2 473,00	Bp (zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy)	0,28	0,74	2 123,00	5 610,00	3 487,00	
			działka nr 93	5 108,00	Bi (inne tereny zabudowane)						
8.	136	31.01.2014	cz. działki nr 1/2	522 700,00	K (użytki kopalne)	0,28 (428 808 m ²), 0,74 (93 892 m ²)	0,74 (całość)	189 546,00	386 798,00	197 252,00	
RAZEM								236 133,00	459 579,00	241 894,00	18 358,00

*zgodnie z §68 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29.3.2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2001 r., Nr 38, poz. 454)

**zgodnie z uchwałą Nr XXXVI/443/2013 RM w Boronem Sulinowie z dnia 07.11.2013 r. w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości.

W przedmiotowym zakresie należy wskazać, że w zakresie podatników:

- 1) o indeksach 4339, 4329 i 156 – w złożonych w siedzibie organu podatkowego deklaracjach do gruntów oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne (z uwagi na klasę ustawowo zwolnione z podatku rolnego) – podatnicy zastosowali stawki podatku od nieruchomości przewidziane dla nieruchomości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Ustawodawca co do zasady nie przewiduje możliwości opodatkowania gruntów rolnych podatkiem od nieruchomości – poza jednym wyjątkiem. Jedyne przewidziane w tym zakresie odstępstwo polega na tym, że grunt oznaczony jako użytek rolny może być opodatkowany podatkiem od nieruchomości jako grunt związany z prowadzeniem działalności gospodarczej wyłącznie wtedy kiedy zostanie faktycznie zajęty na potrzeby prowadzonej przez niego działalności.

Wskazany wyjątek ustawodawca określił w:

- art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U z 2013 r., poz. 1381), w którym wskazał, że: „*opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza*”

w związku z

- art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U z 2010 r., Nr 10, poz. 613), zgodnie z którym: „*opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości nie podlegają użytki rolne lub lasy, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej*”.

Pojęcie faktycznego zajęcia gruntu przez przedsiębiorcę na prowadzoną przez niego działalność gospodarczą nie zostało wyjaśnione w ustawie – należy w tym zakresie wskazać na następujące orzeczenia sądów administracyjnych:

- WSA z Warszawy z dnia 10.04.2015 r. – pozycja numer 1 w wykazie orzeczeń,
- NSA z dnia 14.05.2015 r. – pozycja numer 2 w wykazie orzeczeń,
- WSA z Łodzi z dnia 07.10.2016 r. – pozycja numer 3 w wykazie orzeczeń.

U żadnego z trzech ww. podatników organ podatkowy nie stwierdził przesłanki faktycznego zajęcia gruntów rolnych na potrzeby prowadzonych przez nich działalności gospodarczych.

- 2) o indeksie 148 – w dniu 04.02.2014 r. złożył w siedzibie organu podatkowego deklarację na podatek od nieruchomości na 2014 r., w której naliczył podatek od nieruchomości w zakresie budynków w wysokości 7 526,50 zł – w tym:

- mieszkalnych w wysokości 501,22 zł za powierzchnię 835,37 m²,
- pozostałych w wysokości 7 025,28 zł za powierzchnię 1 463,60 m².

Następnie w dniu 24.04.2014 r. podatnik złożył korektę przedmiotowej deklaracji, w której roczna kwota zobowiązania wzrosła o 1 190,00 zł, czego powodem było zwiększenie powierzchni nieruchomości budynkowych:

- pozostałych o 286,89 m²,
- mieszkalnych o 85,07 m².

Zwiększenie metrażu nieruchomości budynkowych jako podstawy wymiaru podatku od nieruchomości począwszy od dnia 01.03.2014 r. wynikało z wydania w dniu 21.02.2014 r. przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Szczecinku decyzji nr

PINB.5121.5.2014.DR, w której udzielił podatnikowi pozwolenia na użytkowanie rozbudowanej części istniejącego budynku.

Po uzyskaniu tej decyzji podatnik złożył na 2014 r. korektę deklaracji ze zwiększoną powierzchnią nieruchomości budynkowych, za które naliczył kwotę należnego do zapłaty zobowiązania w tym roku za miesiące od marca do grudnia a organ podatkowy na podstawie tej korekty wprowadził do ksiąg rachunkowych błędną (tj. zawyżoną o 1 190,00 zł) kwotę zobowiązania do zapłaty – pomimo tego, że zgodnie z art. 6 ust.2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U z 2010 r., Nr 95, poz. 613): *„jeżeli okolicznością, od której jest uzależniony obowiązek podatkowy, jest istnienie budowli albo budynku lub ich części, obowiązek podatkowy powstaje z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym budowa została zakończona albo w którym rozpoczęto użytkowanie budowli albo budynku lub ich części przed ich ostatecznym wykończeniem”*,

- 3) o indeksach 103, 4103, 4047 i 136 – w złożonych w siedzibie organu podatkowego deklaracjach dokonali samoobliczenia kwot rocznych zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości na 2014 r. za grunty, które zgodnie z § 68 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29.3.2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U z 2001 r., Nr 38, poz. 454) stanowiły rodzaje gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków jako:

- Bi – inne tereny zabudowane,
- Ba – tereny przemysłowe,
- Bp – zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy,
- K – użytki kopalne.

Z uwagi na formy organizacyjno-prawne poszczególnych podatników – tj. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (indeksy 103, 4103, 4047 i 136) – wskazane powyżej nieruchomości gruntowe powinny zostać opodatkowane przy zastosowaniu stawek przewidzianych dla nieruchomości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej z uwagi na treść art. 1a ust.1 pkt. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U z 2010 r., Nr 95, poz. 613).

Zgodnie ze wskazaną regulacją grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to: *„grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, z zastrzeżeniem ust. 2a”*.

Żaden z wyjątków wskazanych w ww. ustępie 2a a polegający na posiadaniu wskazanych w nim kategorii gruntów przez przedmiotowych podatników – tj. gruntów: związanych z budynkami mieszkalnymi, pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych, niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji – nie wystąpił wśród badanych podatników.

Zasadność użycia wobec wskazanych nieruchomości gruntowych najwyższych stawek podatku od nieruchomości wynika z tego, że w badanym okresie znajdowały się one w posiadaniu przedsiębiorców – tj. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest przedsiębiorcą z mocy prawa poprzez obligatoryjny wpis takiego podmiotu do rejestru

przedsiębiorców, prowadzonego w ramach Krajowego Rejestru Sądowego i pozostaje przedsiębiorcą do końca miesiąca, w którym zostanie wykreślona z tego rejestru.

Dlatego w sytuacji kiedy nie zachodzą wyjątki przewidziane w art. 1a ust. 2a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych oraz wobec związania organu podatkowego danymi zawartymi w ewidencji gruntów i budynków (na co wskazał NSA w wyroku z dnia 29.09.2015 r. – pozycja numer 4 w wykazie orzeczeń) – samo posiadanie wskazanych gruntów przez przedsiębiorców (w oderwaniu od ich faktycznego wykorzystania w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zwłaszcza w zakresie podatnika o indeksie 136) jest przesłanką wystarczającą do uznania ich za grunty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą i zastosowania do nich najwyższych stawek podatku od nieruchomości.

Powyższe stanowisko potwierdza ugruntowana linia orzecznicza sądów administracyjnych – w tym np. wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 15.11.2016 r. – pozycja numer 5 w wykazie orzeczeń.

Należy również wskazać, że dwóch z czterech omawianych podatników, posiadających indeksy 4103 i 103 – znajdowało się w 2014 r. w stanie upadłości likwidacyjnej, zachowując przy tym statusy przedsiębiorców wynikające z wpisania obydwu spółek do właściwego rejestru przedsiębiorców prowadzonego w ramach Krajowego Rejestru Sądowego.

Fakt znajdowania się w stanie upadłości likwidacyjnej nie mógł być podstawą dla organu podatkowego do przyjęcia zastosowanych w deklaracjach przez tych podatników wobec gruntów – stawek podatku od nieruchomości właściwych dla gruntów pozostałych.

Pomimo stanu upadłości likwidacyjnej – obaj podatnicy byli w 2014 r. przedsiębiorcami (nawet podatnik o indeksie 4103, w imieniu którego występował syndyk) i dlatego posiadane przez nich nieruchomości gruntowe stanowiły grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W powyższym zakresie wypowiedział się również WSA w Kielcach w wyroku z dnia 25.05.2016 r. – pozycja numer 6 w wykazie orzeczeń, złożonym do akt kontroli pod poz. 286.

Z uwagi na powierzchnię podlegającą opodatkowaniu w deklaracji złożonej na 2014 r. przez podatnika o indeksie 136 – tj. 552 700,00 m² - szczegółowej analizie poddano również deklaracje złożone przez tego podatnika na lata: 2013, 2015 i 2016. Stwierdzono, że we wskazanym okresie łączna kwota zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości wyniosła 564 357,00 zł i została zaniżona o łączną kwotę w wysokości 616 945,00 zł (tj. powinna wynosić 1 181 302,00 zł) – co wynika z poniższego zestawienia:

Lp.	indeks podatnika	rok	deklaracje na podatek od nieruchomości za 2013 r., 2015 r. i 2016 r.						
			data złożenia w UM	podstawa opodatkowania	stawka podatku za 1m ²		kwota podatku w zł		
					z deklaracji	faktycznie zasadna	z deklaracji	faktycznie należna	zaniżenie
1.		2013	01.02.2013		0,22 (432 239 m ²)	0,72 (całość)	160 225,00	376 344,00	216 119,00
					0,72 (90 461 m ²)				
2.	136	2015	04.02.2015	cz. działki nr 1/2 o pow. 522 700 m ² *	0,30 (434 086 m ²)	0,76 (całość)	197 572,00	397 252,00	199 680,00
					0,76 (88 614 m ²)				
3.		2016	02.02.2016		0,32 (437 275 m ²)	0,78 (całość)	206 560,00	407 706,00	201 146,00
					0,78 (85 425 m ²)				
RAZEM							564 357,00	1 181 302,00	616 945,00

*w ewidencji gruntów i budynków cały obszar jest oznaczony jako K - użytki kopalne

Poprawność deklaracji złożonych przez podatników została zweryfikowana przez organ podatkowy bez wniesienia jakichkolwiek zastrzeżeń w tym zakresie.

Następnie na podstawie tych deklaracji wprowadzono do ksiąg rachunkowych na 2014 r. błędne - tj. zaniżone (4)² na łączną kwotę 241 804,00 zł oraz zawyżone (4) na łączną kwotę 18 358,00 zł roczne przypisy zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości – pomimo tego, że zgodnie z § 3 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U z 2010 r., Nr 208, poz. 1375): „zadaniem komórki rachunkowości jest w szczególności prowadzenie w księgach rachunkowych prawidłowej ewidencji przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów i zaliczeń nadpłat z tytułu podatków”.

W trakcie kontroli stwierdzono również, że podatnik o indeksie 4042 złożył na 2014 r. w dniu 30.01.2014 r. deklarację DN-1 na podatek od nieruchomości, w której obliczył kwotę rocznego zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości w wysokości 36 851,00 zł za wartość budowli wynoszącą 1 842 558,00 zł.

Złożenie deklaracji w 2014 r. nastąpiło na nieobowiązującym druku – tj. na formularzu, którego wzór określił organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego w uchwale Nr XLVIII/563/10 z dnia 09.11.2010 r. – podczas gdy w 2014 r. na terenie Gminy Borne Sulinowo obowiązywał wzór deklaracji określony przez ten sam organ w uchwale Nr XV/189/2011 z dnia 16.12.2011 r.

Z uwagi na to, że w grupie podatników wybranych do weryfikacji był to jedyny taki przypadek – pouczono pracownika merytorycznego o obowiązku stosowania w danym roku aktualnych formularzy (deklaracji) podatkowych i odstąpiono od dalszych czynności kontrolnych w tym zakresie.

Wyjaśnienia w przedmiotowej sprawie udzieliły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz Bornego Sulinowa (wskazując jako osobę sprawującą nadzór merytoryczny – Beatę Mieczkowską – Kierownika Referatu Podatków i Oplat) oraz Agata Kocielska – Referent ds. wymiaru podatków i oplat.

² podatnik o indeksie 136 – również w latach 2013, 2015 i 2016

Wynika z nich, że:

(ad.1):

- indeks nr 4339 - organ podatkowy przyjął oprócz powyższego, informacje z planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Borne Sulinowo z którego wynika, że teren oznaczony działką nr 1/4 przeznaczony jest jako: „Teren zabudowy usługowej, tereny zabudowy produkcyjnej, baz składów, oznaczony symbolem 146 U, P”. Ponadto z aktu notarialnego nr 5927/2013 wynika jednoznacznie, że stroną kupującą jest Prezes spółki działający w imieniu PMR ENERGY Sp. z o.o. a więc przedsiębiorca wpisany do KRS. Spółka składała deklaracje do celów podatku od nieruchomości DN-1 przyjmując do opodatkowania grunty związane z działalnością gospodarczą a następnie wpłacała zadeklarowane kwoty podatku o nieruchomości.

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień kontrolujący wskazuje, że opodatkowanie gruntów rolnych podatkiem od nieruchomości po stawkach przewidzianych dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej to odstępstwo od generalnej zasady polegającej na opodatkowaniu gruntów rolnych zgodnie z ich oznaczeniem w ewidencji gruntów i budynków – tj. podatkiem rolnym.

Żeby powyższa sytuacja mogła zaistnieć – musi zostać spełniony jeden warunek polegający na faktycznym zajęciu gruntów rolnych na potrzeby prowadzonej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej (tj. na danym gruncie rolnym muszą zostać faktycznie wykonane określone czynności świadczące o podjęciu aktywności na tym terenie przez przedsiębiorcę).

Dlatego każdy taki przypadek wystąpienia ustawowego wyjątku od generalnej zasady opodatkowywania gruntów rolnych powinien być wnikliwie zweryfikowany przez organ podatkowy poprzez ustalenie w pierwszej kolejności czy dany przedsiębiorca faktycznie zajął dany grunt na działalność gospodarczą.

Gdyby wskazana weryfikacja była faktycznie przeprowadzona przez organ podatkowy wobec składanych corocznie deklaracji – wówczas organ mógłby nie doprowadzić do sytuacji jaka zaistniała u podatnika o indeksie 4329 a polegającej na powstaniu nadpłaty w podatku od nieruchomości i dokonaniu jej zwrotu na złożony przez podatnika wniosek.

- indeks 4329 – podatnik w dniu 07.04.2015 roku złożył wniosek o stwierdzenie nadpłaty wraz z korektami deklaracji za lata 2013-2015. Organ podatkowy rozpatrzył pozytywnie wniosek podatnika i zwrócił nadpłacony podatek od nieruchomości (w załączeniu wniosek o stwierdzenie nadpłaty wraz z korektą deklaracji za 2014 rok oraz potwierdzenie zwrotu),
- indeks 156 – nadmieniam, że od 2015 roku podatnik składa deklaracje na podatek od nieruchomości zgodnie z zapisami w ewidencji gruntów i budynków.

W ocenie kontrolującego udzielona odpowiedź nie odnosi się w sposób merytoryczny do roku 2014, z którego wymiar podatku od nieruchomości był przedmiotem kontroli.

W udzielonej odpowiedzi wskazano również, że: w dniu 05.05.2017 roku pracownik merytoryczny zajmujący się podatkiem od nieruchomości osób prawnych wezwał ww. podatników o indeksach 156 oraz 4339 do złożenia korekt deklaracji za wskazany w kontroli okres.

(ad.2):

„W odniesieniu do indeksu nr 148 Organ podatkowy stoi na stanowisku, że w przypadku rozbudowy tj. powiększenia powierzchni użytkowej istniejącego już budynku, mamy do czynienia za zdarzeniem, mającym wpływ na wysokość opodatkowania budynku w tym roku, które powoduje, że podatek ulegnie podwyższeniu poczynając od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zakończenie rozbudowy (art. 6 ust. 2 u.p.o.l.). Do poglądu tego skłaniać ma literalne brzmienie art. 6 ust. 2 u.p.o.l. (interpretacja Urzędu Miasta w Poznaniu z 14 października 2010 r., nr Fn.VIII/31 102-1-4/10). W tym przypadku rozbudowana część istniejącego budynku tj. 286,89 m² (kwota podatku - 1148,00 zł) została opodatkowana od marca 2014r. w związku z pozwoleniem na użytkowanie rozbudowanej części istniejącego budynku z dnia 21.02.2014r.

Pozostaje kwestia wyjaśnienia dlaczego podatnik w korekcie deklaracji wykazał powierzchnię budynku mieszkalnego tj. 85,07 m² (kwota podatku 51,00 zł) za cały rok lecz nie uwzględnił daty tej zmiany w poz. 35 deklaracji tj. 31.12.2013 roku.

W tym celu w dniu 05.05.2017 roku pracownik merytoryczny zajmujący się podatkiem od nieruchomości osób prawnych wezwał podatnika o indeksie 148 do złożenia wyjaśnień dotyczących wykazania w korekcie deklaracji na podatek od nieruchomości DN-1 złożonej w dniu 24.04.2014r. powierzchni budynku mieszkalnego tj. 85,07 m² wg stanu na dzień 31.12.2013r.”

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień kontrolujący wskazuje, że w zakresie podatnika o indeksie 148 – przedmiotem zapytania nie była kwestia wskazana w treści udzielonych wyjaśnień a dotycząca ww. powierzchni części mieszkalnej nieruchomości budynkowej lecz to od kiedy faktycznie gminie należny będzie podatek za powierzchnię budynku, na której użytkowanie podatnik uzyskał zgodę w miesiącu lutym 2014 r.

Wskazana przez organ interpretacja podatkowa została wydana przez inny organ podatkowy wobec innego podatnika – co oznacza, że o ile stanowi wskazanie sposobu opodatkowania ujętej w niej nieruchomości to tylko w relacjach organ podatkowy, który wydał interpretację a podatnik, którego ta interpretacja dotyczyła.

Rozstrzygnięcie sytuacji związanej z podatnikiem o indeksie 148 powinno nastąpić w oparciu o obowiązujące powszechnie przepisy prawa – a te są w ocenie kontrolującego jednoznaczne i przesądzają, że udzielone wyjaśnienia są błędne.

Ustawodawca w takich przypadkach (w trakcie roku powstaje nowy budynek lub już istniejący jest rozbudowywany) celowo wprowadził swoiste „wakacje podatkowe” dla tego typu nieruchomości i wskazał, że należny za ich powierzchnie podatek będzie dopiero od 1 stycznia roku następującego po roku, w którym budowa została zakończona albo w którym rozpoczęto użytkowanie budowli albo budynku lub ich części przed ich ostatecznym wykończeniem

(ad.3):

„W odniesieniu do indeksów 103 oraz 4103 ze względu na status spółek „w likwidacji” i „w upadłości likwidacyjnej” Organ podatkowy uwzględnił okoliczność faktycznego nie wykorzystywania nieruchomości na cele działalności gospodarczej i przyjął do

opodatkowania stawki jak dla gruntów pozostałych a nie związanych z działalnością gospodarczą.

Podatnik o indeksie 4103 w dniu 27.08.2015 roku zbył wszystkie nieruchomości na terenie gminy Borne Sulinowo natomiast w dniu 06.09.2016 roku został wykreślony z Krajowego Rejestru Sądowego.

Podatnik o indeksie 136 w składanych deklaracjach na podatek od nieruchomości DN-1 deklarował część gruntów wg stawki przeznaczonej dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej natomiast część gruntów wg stawki przeznaczonej dla gruntów pozostałych. Podatnik wraz z deklaracją na podatek od nieruchomości DN-1 składał oświadczenie o przyczynach niewykorzystywania części gruntów na działalność gospodarczą, ponadto regularnie wpłacał zadeklarowane kwoty podatku.

Organ podatkowy w dniu 05.05.2017 r. na mocy art. 274 § 1 ust 2 w zw. z art. 155 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.) wezwał podatników o indeksie 103 oraz 4047 a także 136 do złożenia korekt deklaracji na podatek od nieruchomości DN-1 uwzględniających zapisy ewidencji gruntów i budynków oraz zapisy art.1A ust.1 pkt 3. ustawy z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716 ze zm.).

Obecny pracownik - Referent ds. wymiaru podatków i opłat przejął stanowisko w marcu 2014 roku. Zaistniałe uchybienia nie zostały niestety zauważone w 2014 roku. W stosunku do większości podatników począwszy od 2015 roku ww. nieprawidłowości zostały wyeliminowane.

Referent ds. wymiaru podatków i opłat jako osoba odpowiedzialna merytorycznie za sprawdzenie i wprowadzenie do systemu księgowego ok. 100 deklaracji na podatek od nieruchomości osób prawnych oprócz tych czynności w tym samym czasie nalicza wymiar podatku od nieruchomości dla 3.123 osób fizycznych. Ponadto sprawdza i wprowadza do systemu księgowego deklaracje od środków transportowych natomiast dla podatników, którzy nie złożyli deklaracji na podatek od nieruchomości wszczyna postępowania w celu określenia wysokości zobowiązania w podatku od nieruchomości oraz obsługuje interesantów”.

Udzielone wyjaśnienia oraz wspomniane w ich treści dokumenty (informację z KRS, indywidualną interpretację prawa podatkowego oraz wezwania do złożenia korekt deklaracji DN-1 w sprawie podatku od nieruchomości) – złożono do akt kontroli pod poz. 86 a kserokopie pozostałej dokumentacji stanowiące:

- zakres czynności Referenta ds. wymiaru podatków i opłat – złożono do akt kontroli pod poz. 71,
- deklarację DN-1 na podatek od nieruchomości (podatnik o indeksie 4339) – złożono do akt kontroli pod poz. 74,
- deklarację DN-1 na podatek od nieruchomości (podatnik o indeksie 103) – złożono do akt kontroli pod poz. 75,
- deklarację DN-1 na podatek od nieruchomości (podatnik o indeksie 4329) – złożono do akt kontroli pod poz. 76,
- deklarację DN-1 na podatek od nieruchomości (podatnik o indeksie 4042) – złożono do akt kontroli pod poz. 77,

 Pn

 IR

- deklarację DN-1 na podatek od nieruchomości (podatnik o indeksie 4103) – złożono do akt kontroli pod poz. 78,
- deklarację DN-1 na podatek od nieruchomości (podatnik o indeksie 148) – złożono do akt kontroli pod poz. 79,
- deklarację DN-1 na podatek od nieruchomości (podatnik o indeksie 156) – złożono do akt kontroli pod poz. 80,
- deklarację DN-1 na podatek od nieruchomości (podatnik o indeksie 4047) – złożono do akt kontroli pod poz. 81,
- deklaracje DN-1 na podatek od nieruchomości za lata 2013-2016 (podatnik o indeksie 136) – złożono do akt kontroli pod poz. 82,
- metryczkę subwencyjną na 2016 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 83,
- koncesję na wydobycie torfu (podatnik o indeksie 136) – złożono do akt kontroli pod poz. 84,
- umowę dzierżawy części działki nr 1/2 (podatnik o indeksie 136) – złożono do akt kontroli pod poz. 85,
- uchwały Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie w sprawie stawek podatku od nieruchomości za lata 2013 – 2016 – złożono do akt kontroli pod poz. 229

GMINNA DEKLARACJA DN-1 W SPRAWIE PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI ZA 2014 r.

W dniu 09.12.2014 r. została złożona korekta gminnej deklaracji DN-1 w sprawie podatku od nieruchomości na 2014 r. (złożona do akt kontroli pod poz. 285), z której wynikało, że podatek za gminne nieruchomości gruntowe został w niej obliczony w wysokości 1 340 858,11 zł.

W celu weryfikacji prawidłowości obliczonego w przedmiotowej deklaracji kwoty zobowiązania w podatku od nieruchomości za będące własnością jednostki samorządu terytorialnego nieruchomości gruntowe – szczegółowej analizie poddano dane z ewidencji gruntów i budynków w zakresie będących własnością gminy nieruchomości gruntowych według stanu na dzień 01.01.2014 r.

Na sporządzonym wydruku z danych ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez Starostę Powiatowego w Szczecinku – właściwi merytorycznie pracownicy Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie – tj. w zakresie:

- najmu, dzierżawy, umów użyczenia czy użytkowania – Ewa Makaryk (Referent ds. dzierżaw i zarządzania mieniem gminnym),
- sprzedaży – Aneta Lisowska (Kierownik Referatu Gospodarki Nieruchomościami),
- gminnych dróg (wewnętrznych i publicznych) – Iwona Mostowska (Referent ds. budownictwa ogólnego) i Krzysztof Zajac (Kierownik Referatu Inwestycji)

dokonałi wykreśleń nieruchomości gruntowych, które w zakresie podatku od nieruchomości korzystały z ustawowego zwolnienia (np. drogi publiczne) lub podlegały wprawdzie opodatkowaniu ale z uwagi na ich posiadanie przez podmioty inne niż gmina (np. najemcy, dzierżawcy, podmioty posiadające zawarte umowy użytkowania lub użyczenia lub nabywcy w trakcie roku) – były opodatkowane a podatnikami były właśnie te inne podmioty (tj. najemca, dzierżawca, użytkownik lub nabywca prawa własności w trakcie roku).

W ten sposób z uwzględnieniem zmian zachodzących w trakcie 2014 r. – uzyskano dane w zakresie gminnych nieruchomości gruntowych, które podlegały opodatkowaniu we wskazanej na wstępie gminnej deklaracji.

Wydruki w zakresie danych z ewidencji gruntów i budynków, sporządzone we wskazanym powyżej zakresie – złożono do akt kontroli pod poz. 262.

Następnie na podstawie uzyskanej we wskazany powyżej sposób bazy danych – kontrolujący sporządził tabelaryczne zestawienia w zakresie poszczególnych rodzajów gruntów podlegających opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości, z uwzględnieniem zmian zachodzących w trakcie roku.

Zestawienia tabelaryczne dotyczące powierzchni gruntów oraz należnego za 2014 r. podatku od nieruchomości a oznaczonych jako:

- dr (drogi wewnętrzne) – złożono do akt kontroli pod poz. 263,
- Bz (tereny rekreacyjno-wypoczynkowe) – złożono do akt kontroli pod poz. 264,
- Bi (inne tereny zabudowane) – złożono do akt kontroli pod poz. 265,
- Bp (zurbanizowane tereny niezabudowane) – złożono do akt kontroli pod poz. 266,
- Tr (tereny różne), Tk (tereny kolejowe), Ti (inne tereny komunikacyjne) – złożono do akt kontroli pod poz. 267,
- B (tereny mieszkaniowe) – złożono do akt kontroli pod poz. 268.

Uwzględniając stan faktyczny wynikający z poniższych zestawień – kontrolujący sporządził zestawienie (złożone do akt kontroli pod poz. 269), w którym zawarto kwoty podatku od nieruchomości za poszczególne rodzaje gruntów, z uwzględnieniem zmian zachodzących w trakcie roku.

Wynika z niego, że wykazana we wskazanej na wstępie korekcie gminnej deklaracji kwota rocznego zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości za 2014 r. w wysokości 1 340 858,11 zł – faktycznie wynosiła 1 335 341,73 zł (tj. została zawyżona o kwotę 5 516,38 zł).

Z uwagi na dane wykazane w części III w pkt. 111 protokołu kontroli (w zestawieniu tabelarycznym 2.3.3.2.2.), przy jednoczesnym uwzględnieniu w zakresie podatku od nieruchomości od osób prawnych (innych niż gmina) – wynikającej z niego kwoty zniżenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych o kwotę 19 960,07 zł, wynikającej z poniższego zestawienia:

L.p.	indeks podatnika	skutki obniżenia stawek maksymalnych w podatku od nieruchomości za 2014 r.		
		faktycznie wykazane a wynikające ze sposobu opodatkowania nieruchomości w 2014 r.	rzeczywiście podlegające wykazaniu a wynikające z prawidłowego opodatkowania w 2014 r.	różnica (zawyżenie skutków wykazanych w sprawozdawczości)
1.	4339	3 000,00	0,00	3 000,00
2.	103	1 280,52	1 104,60	175,92
3.	4329	240,00	0,00	240,00
4.	4103	15 013,44	12 511,20	2 502,24
5.	148	710,41	0,00	710,41
6.	156	240,00	0,00	240,00
7.	4047	1 364,26	1 137,00	227,26
8.	136	91 269,24	78 405,00	12 864,24
RAZEM				19 960,07

odstąpiono od dalszych czynności kontrolnych w przedmiotowym zakresie.

1.2.1.2.1. Podatek od środków transportowych.

Na terenie gminy obowiązywała w 2014 r. uchwała Nr XXXVI/444/2013 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.

OSOBY FIZYCZNE

W trakcie kontroli ustalono, że w prowadzonej w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie ewidencji podatkowej – na 2014 r. przypis z tytułu podatku od środków transportowych dla osób fizycznych posiadało 13 podatników na łączną kwotę 41 944,00 zł. Szczegółowej analizie poddano wszystkie złożone przez podatników deklaracje oraz związaną z nimi dokumentację źródłową (kserokopie dowodów rejestracyjnych, informacje z Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Szczecinku).

Stwierdzono, że podatnik o indeksie 8588 złożył w siedzibie organu podatkowego w dniu 07.07.2014 r. deklarację DT-1 na podatek od środków transportowych, w której z uwagi na powstanie obowiązku podatkowego w trakcie roku obliczył podatek za 2014 r. (za 7 miesięcy w wysokości 622,00 zł).

Przedmiot opodatkowania stanowiła naczepa o następujących parametrach:

- numer rejestracyjny – ZSZ DN18,
- dopuszczalna masa całkowita zespołu pojazdów – 35 ton,
- liczba osi pojazdu – 3.

Wskazany powyżej przedmiot opodatkowania podatnik zakupił jako zarejestrowany na terenie Polski w dniu 12.09.2012 r. – co wynika z faktury VAT numer 21/2012.

Z uwagi na datę zakupu pojazdu – obowiązek podatkowy z tytułu podatku od środków transportowych powstał od dnia 01.10.2012 r., a wbrew ustawowemu obowiązkowi wyrażonemu przez ustawodawcę w art. 9 ust. 6 pkt. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U z 2010 r., Nr 95, poz. 613) – właściciel pojazdu nie

złożył organowi podatkowemu w terminie do dnia 15.10.2012 r. deklaracji DT-1 na podatek od środków transportowych.

Pomimo braku realizacji przez podatnika ww. obowiązku – organ podatkowy zwlekał 616 dni z wezwaniem podatnika do złożenia przedmiotowej deklaracji za okres od dnia 01.10.2012 r. do deklaracji za rok 2014 włącznie (co nastąpiło na podstawie wezwania nr PO.31241.DT-1.2014.AK z dnia 24.06.2014 r., odebranych przez podatnika w dniu następnym).

Podatnik – jak wskazano na wstępie – wezwanie organu podatkowego zrealizował w części – tj. w złożonej deklaracji za 2014 r. obliczył podatek za 7 miesięcy (tj. od czerwca do grudnia).

W przedmiotowej sprawie organ podatkowy odstąpił od wszczęcia postępowania podatkowego w celu określenia ww. podatnikowi w wydanej decyzji wysokości zobowiązania podatkowego z tytułu podatku od środków transportowych za okres:

- 1) od dnia 1 października do dnia 31 grudnia 2012 r. w wysokości 250,00 zł,
- 2) od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2013 r. w wysokości 1 040,00 zł,
- 3) od dnia 1 stycznia do dnia 31 maja 2014 r. w wysokości 444,00 zł.

W związku z powyższym ustalono w trakcie kontroli, że organ podatkowy odstąpił od naliczenia należnych jednostce samorządu terytorialnego dochodów w łącznej wysokości 1 734,00 zł – pomimo tego, że zgodnie z:

- art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U z 2010 r., Nr 95, poz. 613): „obowiązek podatkowy, o którym mowa w ust. 1 i 2, powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek transportowy został zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku nabycia środka transportowego zarejestrowanego - od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek transportowy został nabyty”- jak wskazano wyżej – obowiązek podatkowy powstał od dnia 01.10.2012 r.,
- art. 21 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2012 r., poz. 749): „jeżeli w postępowaniu podatkowym organ podatkowy stwierdzi, że podatnik, mimo ciążącego na nim obowiązku, nie zapłacił w całości lub w części podatku, nie złożył deklaracji albo że wysokość zobowiązania podatkowego jest inna niż wykazana w deklaracji, albo powstałego zobowiązania nie wykazano, organ podatkowy wydaje decyzję, w której określa wysokość zobowiązania podatkowego”.

Wyjaśnienia w przedmiotowej sprawie udzieliły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz Bornego Sulinowa (wskazując jako osobę sprawującą nadzór merytoryczny – Beatę Mieczkowską – Kierownika Referatu Podatków i Oplat) oraz Agata Kocielska – Referent ds. wymiaru podatków i opłat.

Wynika z nich, że:

„organ podatkowy nie zwlekał 616 dni z wezwaniem podatnika do złożenia deklaracji na podatek od środków transportowych DT-1 za okres od 01.10.2012 do 2014 roku. Organ podatkowy po uzyskaniu informacji ze Starostwa Powiatowego w Szczecinku (data wpływu 03.06.2014r.) wezwał podatnika do złożenia deklaracji na podatek od środków transportowych DT- 1 za lata 2012, 2013 oraz 2014 (data wezwania 24.06.2014r.). Nadmieniam, że do czasu przesłania przez Starostwo Powiatowe w Szczecinku wykazu nabytych i zbytych pojazdów Organ podatkowy nie posiadał wiedzy o nabyciu przez ww.

podatnika pojazdu w 2012 roku. Podatnik nie zgłosił się do Organu podatkowego po zakupie pojazdu lecz dopiero po wezwaniu z dnia 24.06.2014r. Podatnik złożył deklarację na podatek od środków transportowych DT-1 na 2014 wraz z załącznikami oraz wyjaśnieniem przyczyn nie zgłoszenia faktu nabycia pojazdu. Organ podatkowy uwzględnił oświadczenie podatnika oraz datę rejestracji pojazdu w Starostwie.

Organ podatkowy w dniu 25.05.2017 r. na mocy art. 274 § 1 ust 2 w zw. z art. 155 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.) wezwał podatnika o indeksie 8588 do złożenia deklaracji na podatek od środków transportowych DT-1. Na podstawie złożonych przez podatnika deklaracji Organ podatkowy dokona odpowiednich czynności mających na celu wyeliminowanie zaistniałej rozbieżności”.

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień kontrolujący wskazuje, że wskazany okres 616 dni to czas pomiędzy powstaniem obowiązku podatkowego z mocy prawa a podjęciem przez organ podatkowy faktycznej czynności (tj. wezwania podatnika do złożenia deklaracji).

Data wpływu informacji ze Starostwa Powiatowego nie wpływa w ocenie kontrolującego na ten okres gdyż nie stało na przeszkodzie, żeby organ podatkowy systematycznie (np. raz na kwartał) występował do Starosty Powiatowego o udzielenie informacji w zakresie zawartych umów sprzedaży środków transportowych, których właściciele byłiby jednocześnie podatnikami z tytułu podatku od środków transportowych.

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 186 a kserokopie pozostałej dokumentacji stanowiącej:

- uchwały Rady Miejskiej w sprawie określania stawek podatku od środków transportowych w latach 2012-2014 – złożono do akt kontroli pod poz. 105,
- załączniki nr 1, 2 i 3 do ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych – złożono do akt kontroli pod poz. 107,
- deklarację DT-1 na podatek od środków transportowych złożoną przez podatnika o indeksie 8588 oraz dokumentację źródłową związaną z zakupem i rejestracją środka transportowego – złożono do akt kontroli pod poz. 109.

OSOBY PRAWNE

W trakcie kontroli ustalono, że w prowadzonej w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie ewidencji podatkowej – na 2014 r. przypis z tytułu podatku od środków transportowych dla osób prawnych posiadało 6 podatników na łączną kwotę 9 845,00 zł.

Szczegółowej analizie poddano wszystkie złożone przez podatników deklaracje oraz związaną z nimi dokumentację źródłową (kserokopie dowodów rejestracyjnych, informacje z Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Szczecinku).

Stwierdzono, że podatnik o indeksie 4047 złożył w dniu 14.01.2014 r. w siedzibie organu podatkowego deklarację DT-1 na podatek od środków transportowych, w której obliczył na ten rok kwotę należnego do zapłaty zobowiązania w wysokości 1 416,00 zł za stanowiący przedmiot opodatkowania samochód ciężarowy o następujących parametrach:

- numer rejestracyjny ZSZ 08TW,
- dopuszczalna masa całkowita pojazdu – 24 tony,
- liczba osi pojazdu – 2.

Następnie w dniu 23.06.2014 r. podatnik złożył korektę ww. deklaracji, z której wynikała kwota zobowiązania do zapłaty w wysokości 708,00 zł z uwagi na wygaśnięcie obowiązku podatkowego spowodowane sprzedażą pojazdu w dniu 16.06.2014 r.

W ramach czynności sprawdzających organ podatkowy zweryfikował pod względami prawnym, formalnym i rachunkowym zarówno pierwotną deklarację (w dniu 12.02.2014 r.) jak i jej korektę (w dniu 24.06.2014 r.).

W obydwu przypadkach nie stwierdził nieprawidłowości – pomimo tego, że z posiadanej dokumentacji (kserokopia dowodu rejestracyjnego) wynikało, że pojazd posiadał nie dwie lecz trzy osie, co w bezpośredni sposób wpływało na wysokość stawki podatku od środków transportowych.

Zgodnie z § 1 pkt. 2 lit. b uchwały Nr XXXVI/444/2013 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych – organ stanowiący gminy dla samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej równej lub wyższej niż 12 ton i posiadających trzy osie określił roczną stawkę podatku w wysokości 1 782,00 zł.

Z uwagi na sprzedaż pojazdu w miesiącu czerwcu i zastosowanie błędnej (tj. zaniżonej stawki podatku) – obliczona w korekcie deklaracji kwota zobowiązania w wysokości 708,00 zł – powinna wynosić 891,00 zł (została zaniżona o 183,00 zł).

Wprowadzenie dla podatnika o indeksie 4047 do prowadzonej w siedzibie organu ewidencji podatkowej zaniżonej kwoty zobowiązania z tytułu podatku od środków transportowych nastąpiło pomimo tego, że zgodnie z § 3 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U z 2010 r., Nr 208, poz. 1375):

„zadaniem komórki rachunkowości jest w szczególności prowadzenie w księgach rachunkowych prawidłowej ewidencji przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów i zaliczeń nadpłat z tytułu podatków”.

Wyjaśnienia w przedmiotowej sprawie udzieliły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz Bornego Sulinowa (wskazując jako osobę sprawującą nadzór merytoryczny – Beatę Mieczkowską – Kierownika Referatu Podatków i Opłat) oraz Agata Kocielska – Referent ds. wymiaru podatków i opłat.

Wynika z nich, że:

(ad.1):

„w zakresie podatnika o indeksie 4047 - Organ podatkowy w dniu 25.05.2017 r. na mocy art. 274 § 1 ust 2 w zw. z art. 155 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.) wezwał do złożenia deklaracji na podatek od środków transportowych DT-1. Na podstawie złożonych przez podatnika deklaracji Organ podatkowy dokona odpowiednich czynności mających na celu wyeliminowanie zaistniałej rozbieżności”,
Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 187 a kserokopie pozostałej dokumentacji stanowiącej deklarację DT-1 na podatek od środków transportowych + dokumentację źródłową w zakresie podatnika o indeksie 4047 – złożono do akt kontroli pod poz. 108.

1.2.1.3. Ulgi podatkowe.

1.2.1.3.1. Ulgi ustawowe.

W trakcie kontroli szczegółowej analizie poddano wydawane przez Burmistrza Bornego Sulinowa decyzje, na podstawie których udzielano:

- 1) zwolnienia z podatku rolnego na 5 lat oraz ulgi w szóstym i siódmym roku (wynoszących odpowiednio 75% i 50%) z tytułu nabycia gruntów na utworzenie nowego gospodarstwa lub powiększenie już istniejącego do powierzchni nie przekraczającej 100 hektarów (art. 12 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym) – analizie poddano wszystkie (8) decyzje wydane w latach 2013-2015,
- 2) ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym z tytułu wydatków poniesionych na:

- budowę lub modernizację budynków inwentarskich służących do chowu, hodowli i utrzymywania zwierząt gospodarskich oraz obiektów służących ochronie środowiska,
- zakup i zainstalowanie deszczowni, urządzeń melioracyjnych i urządzeń zaopatrzenia gospodarstwa w wodę,
- urządzeń do wykorzystywania na cele produkcyjne naturalnych źródeł energii (wiatru, biogazu, słońca, spadku wód).

Analizie poddano 1 (jedyną) decyzję wydaną w tym zakresie przez organ podatkowy w latach 2013-2016.

- 3) ulg w zapłacie zobowiązań podatkowych, które polegały na:

- rozkładaniu na raty zapłaty podatku lub zaległości podatkowej,
- umarzaniu zaległości podatkowych,

a wydawanych na podstawie art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa – analizie poddano wszystkie decyzje wydane w latach 2014-2015.

(ad. 1)

NABYCIE GRUNTÓW (UTWORZENIE LUB POWIĘKSZENIE GOSPODARSTWA ROLNEGO).

W trakcie kontroli szczegółowej analizie poddano wydane przez Burmistrza Bornego Sulinowa w latach 2013 – 2015 decyzje, w których przyznawano preferencje (zwolnienia i ulgi) w zapłacie podatku rolnego z tytułu nabycia gruntów na utworzenie nowego lub powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego,

We wskazanym okresie organ wydał łącznie 8 decyzji – szczegółowej analizie poddano oprócz decyzji – również dokumentację źródłową stanowiącą:

- wnioski o wydanie decyzji,
- zawarte akty notarialne,
- informacje z ewidencji gruntów i budynków.

Stwierdzono, że:

- a) w dniu 19.05.2014 r. organ dla podatnika o indeksie 12204 wydał decyzję nr PO.31211.3.2014.EN, w której zwolnił z podatku rolnego w okresie od dnia 01.05.2014 r. do dnia 30.03.2019 r. grunty nabyte na utworzenie gospodarstwa rolnego a stanowiące działkę nr 248/1 w obrębie Kiełpino.

Wskazana nieruchomość gruntowa posiada powierzchnię 5,91 hektarów fizycznych, na które składają się następujące klasoużytki:

- grunt orny klasy IVb – 1,63 hektara,
- grunt orny klasy V – 3 hektary,
- grunt orny klasy VI – 0,31 hektara,
- pastwisko klasy IV – 0,34 hektara,
- rów na gruncie ornym klasy V – 0,05 hektara,
- nieużytki – 0,58 hektara

Objęcie zwolnieniem we wskazanej decyzji powierzchni 5,91 hektara nastąpiło pomimo tego, że jej część stanowiąca grunty orne klasy V i VI o łącznej powierzchni 3,31 hektara była ustawowo zwolniona z podatku rolnego na podstawie art. 12 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U z 2013 r., poz. 1381), zgodnie z którym: „*zwalnia się od podatku rolnego użytki rolne klasy V, VI i VIz oraz grunty zadrzewione i zakrzewione ustanowione na użytkach rolnych*”.

Ponadto należy wskazać, że część ww. działki o powierzchni 0,58 hektara stanowiąca nieużytki nie podlega co do zasady opodatkowaniu podatkiem rolnym gdyż nie stanowi użytku rolnego i podobnie jak grunty orne klasy V i VI – objęta jest wprawdzie ustawowym zwolnieniem lecz w zakresie podatku od nieruchomości na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U z 2010 r., Nr 95, poz. 613), zgodnie z którym: „*zwalnia się od podatku od nieruchomości grunty stanowiące nieużytki*”.

- b) w dniu 27.08.2015 r. podatnik o indeksie 4403 złożył wniosek o zwolnienie z podatku rolnego gruntów nabytych na powiększenie gospodarstwa rolnego a stanowiących zlokalizowane w obrębie Kiełpino działki o numerach 53/1, 53/2 i 53/3.

Ponadto w dniu 26.09.2015 r. podatnik złożył uzupełnienie ww. sierpniowego wniosku, w którym zwrócił się do organu podatkowego o udzielenie po upływie okresu zwolnienia – ulgi w podatku rolnym.

Następnie w dniu 09.10.2014 r. ten sam podatnik ponownie wystąpił do organu podatkowego z wnioskiem o przyznanie zwolnienia i udzielenie ulgi w podatku rolnym z tytułu zakupu w dniu 24.08.2014 r. trzech ww. nieruchomości gruntowych.

Organ podatkowy w dniu 07.12.2014 r. wydał decyzję nr PO.3123.1.2015.EN, w której udzielił zwolnienia z podatku rolnego na okres od dnia 01.11.2015 r. do dnia 31.10.2020 r. oraz ulgi wynoszącej 75% i 50% w okresach odpowiednio od dnia 01.11.2020 r. do dnia 31.10.2021 r. oraz od dnia 01.11.2021 r. do dnia 31.10.2022 r.

Wskazanie przez organ w decyzji okresów zwolnienia i ulgi wynikało z tego, że jako datę złożenia wniosku przyjęto dzień 09.10.2015 r – podczas gdy podatnik wniosek złożył w dniu 27.08.2015 r. i na jego podstawie organ powinien rozpatrzyć merytorycznie sprawę i wydać decyzję, w której wskazałby okresy:

- zwolnienia – od dnia 01.09.2015 r. do dnia 31.08.2020 r.,
- ulgi 75% - od dnia 01.09.2020 r. do dnia 31.08.2021 r.,
- ulgi 50% - od dnia 01.09.2021 r. do dnia 31.08.2022 r.

Powyższe stanowisko wynika wprost z art. 13 d ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U z 2013 r., poz. 1381), zgodnie z którym zwolnienie i ulga w podatku rolnym to preferencja udzielana na wniosek podatnika, którą: „*stosuje*

Handwritten signature/initials

Handwritten signature/initials

się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek”.

Wyjaśnienia w powyższym zakresie złożyły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz Bornego Sulinowa (wskazując jako osobę sprawującą nadzór merytoryczny – Beatę Mieczkowską – Kierownika Referatu Podatków i Opłat) oraz Emilia Niezgoda – Referent ds. wymiaru podatków i opłat.

Wynika z nich, że:

- podatnik o indeksie 12204: „omyłkowo w decyzji numer PO.31211.3.2014.EN z dnia 19.05.2014 r. wpisano powierzchnię gruntów 5,9100 ha zamiast 1,9700 ha. Pracownik merytoryczny wprowadzając do systemu zwolnienie oraz ulgę uwzględnił prawidłową powierzchnię gruntów 1,9700 ha”;
- podatnik o indeksie 4403: „omyłkowo wskazano datę przyznania zwolnienia oraz ulgi z tytułu nabycia gruntów na powiększenie gospodarstwa rolnego. Organ podatkowy okres zwolnienia liczył od daty 09.10.2015 r. (złożenie kompletnego wniosku wraz z załącznikami). Organ podatkowy działając na podstawie art. 213 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.) § 2. „organ podatkowy może z urzędu, w każdym czasie, uzupełnić albo sprostować decyzję w zakresie, o którym mowa w § 1.” wystosował do podatnika decyzję zmiany z prawidłowym wskazaniem okresów zwolnienia oraz ulgi – załącznik kopia decyzji numer PO.3123.2.2015.EN z dnia 12.04.2017 r.”

W treści udzielonych wyjaśnień organ podatkowy zapewnił, że: „dolożymy wszelkich starań, żeby tego typu błędy wyeliminować w przyszłości”.

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 34 a kserokopie pozostałej dokumentacji stanowiącej:

- decyzję nr PO.31211.3.2014.EN z dnia 19.05.2014 (zwolnienie i ulga z podatku rolnego z tytułu nabycia gruntów) + dokumentacja źródłowa – złożono do akt kontroli pod poz. 35,
- decyzję nr PO.3123.2015.EN z dnia 07.12.2015 (zwolnienie i ulga z podatku rolnego z tytułu nabycia gruntów) + dokumentacja źródłowa – złożono do akt kontroli pod poz. 36,
- zakres czynności Referenta ds. wymiaru podatków i opłat – złożono do akt kontroli pod poz. 72.

(ad. 2)

ULGA INWESTYCYJNA

We wskazanym okresie organ podatkowy wydał jedną decyzję w sprawie przyznania ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym – w wydanym w dniu 05.05.2014 r. rozstrzygnięciu dla podatnika o indeksach 6689 i 6449 (grunty własne i współwłasne) przyznano ulgę w podatku rolnym w wysokości 25% udokumentowanych rachunkami nakładów inwestycyjnych poniesionych w łącznej wysokości 5 375,57 zł – tj. w kwocie 1 344,00 zł.

Wniosek o udzielenie ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym złożono w dniu 04.04.2014 r. z tytułu wydatków poniesionych na budowę przydomowej oczyszczalni jako obiektu służącego ochronie środowiska.

Cheąc zastosować przyznaną ulgę inwestycyjną na dwóch ww. indeksach – organ podatkowy powinien kwotę 1 344,00 zł podzielić na dwie równe części i każdą z nich wprowadzić na kartoteki rozliczeniowe poszczególnych indeksów w celu odpisywania z niej należnego do zapłaty podatku rolnego.

Zamiast tego organ podatkowy na każdym z powyższych indeksów wprowadził całą kwotę przyznanej ulgi, której ustalono następujące wykorzystanie w latach 2014 – 2017

indeks 6449:

indeks podatnika	rok	podatek rolny		
		podstawa zapłaty	kwota przypisu	kwota wykorzystanej ulgi
6449	2014	decyzja nr 1/20(2) z dnia 22.05.2014 r.	1 011,00	758,00
	2015	decyzja nr 1/20(1) z dnia 30.01.2015 r.	1 011,00	586,00
RAZEM				1 344,00

indeks 6689:

indeks podatnika	rok	podatek rolny		
		podstawa zapłaty	kwota przypisu	kwota wykorzystanej ulgi
6689	2014	decyzja nr 2/12(2) z dnia 22.05.2014 r.	154,00	116,00
	2015	decyzja nr 2/12(1) z dnia 30.01.2015 r.	154,00	154,00
	2016	decyzja nr 2/12(1) z dnia 09.02.2016 r.	160,00	160,00
	2017	decyzja nr 2/12(1) z dnia 30.01.2017 r.	156,00	156,00
RAZEM				586,00

Wprowadzenie kwoty ulgi inwestycyjnej w pełnej wysokości na każdym z dwóch ww. indeksów – co sprowadziło się w zakresie podatnika o indeksie 6689 do braku zapłaty należnego gminie podatku rolnego we wskazanym powyżej okresie w łącznej wysokości 586,00 zł - nastąpiło pomimo tego, że zgodnie z:

- art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U z 2014 r., poz. 1202): „do podstawowych obowiązków pracownika samorządowego należy dbałość o wykonywanie zadań publicznych oraz o środki publiczne, z uwzględnieniem interesu publicznego oraz indywidualnych interesów obywateli”,
- z § 3 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U z 2010 r., Nr 208, poz. 1375): „zadaniem komórki rachunkowości jest w szczególności prowadzenie w księgach rachunkowych prawidłowej ewidencji przypisów, odpisów, wpłat, zwrotów i zaliczeń nadpłat z tytułu podatków”.

Ph
[signature]

IR

Wyjaśnienia w powyższym zakresie złożyły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz Bornego Sulinowa (wskazując jako osobę sprawującą nadzór merytoryczny – Beatę Mieczkowską – Kierownika Referatu Podatków i Opłat) oraz Emilia Niezgoda – Referent ds. wymiaru podatków i opłat.

Wynika z nich, że:

„omyłkowo zastosowano ulgę w kwocie 1.344,00 zł dla indeksów 6689 oraz 6449 (po 1.344,00 zł zamiast rozbić kwotę na dwa indeksy). Pracownik merytorycznie odpowiedzialny dokona czynności mających na celu wyeliminowanie zaistniałej rozbieżności poprzez naliczenie podatku w zakresie podatku rolnego dla indeksu 6689 za lata 2014 – 2017”.

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 34 a kserokopie pozostałej dokumentacji stanowiącej:

- decyzję nr PO.3121.1.2014.EN z dnia 05.05.2014 (ulga inwestycyjna w podatku rolnym)+ dokumentacja źródłowa – złożono do akt kontroli pod poz. 37,
- decyzje z wykorzystania ulgi inwestycyjnej (indeks 6689) za lata 2014-2017 – złożono do akt kontroli pod poz. 38,
- decyzje z wykorzystania ulgi inwestycyjnej (indeks 6449) za lata 2014-2015 – złożono do akt kontroli pod poz. 39.

(ad. 3)

UMORZENIA, ODROCZENIA, RATY – ART. 67A ORDYNACJI PODATKOWEJ.

I. podatek od nieruchomości i podatek rolny

W trakcie kontroli szczegółowej analizie poddano wydane przez Burmistrza Bornego Sulinowa w latach 2014-2015 decyzje (61), w których jako organ podatkowy I instancji udzielał preferencji w zapłacie kwot zobowiązań z tytułu podatku od nieruchomości (osoby fizyczne i prawne) oraz łącznego zobowiązania pieniężnego (wyłącznie osoby fizyczne).

Analizie poddano decyzje wydane w:

1) 2015 r. w zakresie:

a) umorzenia zaległości z tytułu:

- podatku od nieruchomości (16),
- łącznego zobowiązania pieniężnego (5),

b) odroczenia terminu płatności/rozłożenia zapłaty na raty (4),

2) 2014 r. w zakresie :

a) umorzenia zaległości z tytułu:

- podatku od nieruchomości (24),
- łącznego zobowiązania pieniężnego (6)

b) odroczenia terminu płatności/rozłożenia zapłaty na raty (6).

W powyższym zakresie stwierdzono, że:

- w zakresie decyzji przyznających ulgę w zapłacie kwot zobowiązań podatkowych a polegających na ich odroczeniu terminu zapłaty lub rozłożeniu jej na raty – organ podatkowy wyznaczał nowe terminy zapłaty w ramach danego okresu sprawozdawczego (tj. roku podatkowego),
- skutki udzielonych ulg w zakresie umorzeń zaległości podatkowych wykazane w sporządzonych za poszczególne a ww. okresy sprawozdawcze w sprawozdaniach Rb-

PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy oraz Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego były zgodne z prowadzoną w tym zakresie ewidencją księgową (rejestrzem odpisów),

- wydanie każdej z ww. decyzji następowało na podstawie rozpatrzenia wniosku złożonego przez danego podatnika i po udokumentowaniu wystąpienia w poszczególnych sprawach jednej z dwóch niezbędnych przesłanek do wydania pozytywnej dla wnioskodawcy decyzji – tj. ważnego interesu podatnika lub interesu publicznego,
- ulg polegających na umarzaniu zaległości podatkowych organ udzielał wyłącznie na podstawie wniosków, które w siedzibie organu zostały złożone po upływie ustawowych terminów zapłaty poszczególnych rat zobowiązań podatkowych.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

II. opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi

W trakcie kontroli stwierdzono w latach 2015-2016 dwa przypadki, w których Burmistrz Bornego Sulinowa:

- 1) umorzył kwotę tej opłaty w wysokości 1 680,00 zł,
- 2) anulował kwotę naliczonej i wymagalnej opłaty w wysokości 3 496,00 zł.

(ad. 1) - umorzenie

W trakcie kontroli ustalono, że w dniu 04.01.2016 r. Burmistrz Bornego Sulinowa wydał decyzję nr ŚR.3139.4.2015.AJ, w której umorzono zaległość w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 1 680,00 zł.

Kwota zaległości powstała gdyż podmiot zobowiązany do wnoszenia na rzecz gminy opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wedle złożonej deklaracji – produkował więcej odpadów niż wskazał w tej deklaracji i organ po uzyskaniu w tym zakresie informacji od podmiotu odbierającego i zagospodarowującego odpady – naliczył dodatkową opłatę z tego tytułu (tj. ponad miesięczną kwotę opłaty zadeklarowaną przez podmiot prowadzący działalność gospodarczą w złożonej deklaracji).

Kontrolujący wskazuje w tym momencie, że niedopłata powstała wyłącznie z winy przedsiębiorcy, który wskazując w deklaracji w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wskazał zbieranie odpadów do pojemnika o pojemności 240,00 litrów – a faktycznie posiadał pojemnik na podstawie umowy zawartej w 2009 r. pojemnik o pojemności 1 100,00 litrów.

Sam przedsiębiorca wskazuje, że kwestia rozbieżności w pojemnościach pojemnika wskazanego w deklaracji a faktycznie posiadanego była jego błędem i de facto zapomniał o niej (tj. o różnicach w pojemnościach) do momentu jak dostał z gminy pismo wzywające do wniesienia dodatkowej opłaty za faktycznie odebraną a nie zadeklarowaną ilość odpadów.

Organ przed wydaniem decyzji przeprowadził postępowanie podatkowe, w którym zgromadził m.in. oświadczenia o stanie majątkowym współników spółki cywilnej jako formy prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy.

Pr
BR

I R

W ocenie kontrolującego ze wskazanych oświadczeń wynika potencjał ekonomiczny, z uwagi na który Burmistrz Bornego Sulinowa nie miał podstaw prawnych do wydania wskazanej na wstępie decyzji.

Wskazani przedsiębiorcy posiadają na terenie gminy nieruchomość, w której prowadzą działalność gospodarczą o zadeklarowanej w oświadczeniach majątkowych wartości w wysokości 500 000,00 zł i spłacają kredyt bankowy w wysokości 130 000,00 zł zaciągnięty na zakup nieruchomości (rata miesięczna to 530,00 zł), jeden z nich posiada dodatkowy kredyt w wysokości 360 000,00 zł oraz oszczędności w gotówce w wysokości 25 000,00 zł.

Powyższe świadczy, że jednorazowa zapłata kwoty 1 680,00 zł (stanowiącej np. jedynie 6,72% posiadanych przez jednego ze współników oszczędności) z całą pewnością nie zachwiałaby jego egzystencją i nie przekraczałaby jego możliwości.

Ponadto w ocenie kontrolującego kwota miesięcznie spłacanych kredytów bankowych przez współników spółki cywilnej świadczy o tym, że byli oni w stanie zapłacić na rzecz gminy dodatkową opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi a organ błędnie przyjął, że spłata prywatnie zaciągniętych kredytów bankowych ma de facto pierwszeństwo przed dokonywaniem na rzecz gminy płatności należności o charakterze publiczno-prawnym.

Na zakończenie kontrolujący wskazuje na treść art. 67a §1 pkt. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2015 r., poz. 613), zgodnie z którym:

„organ podatkowy, na wniosek podatnika w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, może umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną”.

Ustawodawca nie zdefiniował żadnej ze wskazanych powyżej przesłanek – dlatego w tym zakresie należy odwołać się do orzecznictwa sądów administracyjnych (tj. takich wyroków, które zapadły przed datą podjęcia decyzji o umorzeniu kwoty 1 680,00 zł):

- WSA w Łodzi z dnia 18.12.2015 r.³: *„Wyjątkowy charakter ulgi polegającej na umorzeniu zaległości podatkowej, stanowiącej wyłom od zasady powszechności opodatkowania, powoduje, że nie mogą stanowić podstawy umorzenia wszelkie okoliczności, będące następstwem określonych decyzji gospodarczych podatnika. Do takich należą np. nietrafione inwestycje, czy nadmierne zadłużenie się na skutek zaciągnięcia kredytu bankowego. Umorzenie zaległości podatkowych z powyższych powodów oznaczałoby w istocie przerzucenie na społeczeństwo skutków podejmowania nietrafionych decyzji gospodarczych lub ryzyka ekonomicznego”.*
- WSA w Krakowie z dnia 30.09.2015 r.⁴: *„Umorzenie zaległości podatkowej jest instytucją o charakterze wyjątkowym, gdyż zasadą jest płacenie podatków. Udzielenie ulgi podatkowej jest uzasadnione w sytuacjach szczególnych i wyjątkowych, na które strona nie miała wpływu. Bieżące problemy finansowe same w sobie nie mogą być uznane za wystarczającą przesłankę pozwalającą zastosować art. 67a o.p. W przeciwnym razie wyjątek stałby się regułą, albowiem ulga w spłacie należnych podatków będzie zawsze w interesie podatnika. W konsekwencji, gdy znajdzie się w trudnej sytuacji zawsze spełniałby przesłankę do zastosowania ulgi”.*

³ sygn. akt I SA/Ld 401/15

⁴ sygn. akt I SA/Kr 1020/15

Powyższe rozstrzygnięcia mają jedynie charakter przykładowy a ugruntowana w tym zakresie linia orzecznicza sądów administracyjnych różnego szczebla zawiera także rozstrzygnięcia podejmowane po dacie podjęcia wskazanej na wstępie decyzji.

Wyjaśnienia w powyższym zakresie udzieliły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz Bornego Sulinowa oraz Anna Jabłońska – Referent ds. gospodarki odpadami.

Wynika z nich, że:

„w/w decyzja została wydana na podstawie art. 67a § 1 pkt. 3 w związku z art. 67b § 1 pkt. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2017 r. poz. 201 z późn. zm.).

Zgodnie z zapisami art. 67a § 1 pkt. 3 w/w ustawy, organ podatkowy na wniosek podatnika, z zastrzeżeniem art. 67b, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, może umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną. Zgodnie z art. 67 b § 1 pkt. 2, organ podatkowy na wniosek podatnika prowadzącego działalność gospodarczą może udzielać ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, określonych w art. 67a, które stanowią pomoc de minimis – w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa wspólnotowego dotyczących pomocy w ramach zasady de minimis.

Warunkiem spełnienia „ważnego interesu podatnika” jest wykazanie konkretnych sytuacji, które uniemożliwiają stronie wywiązanie się z ciężących na niej obowiązków wobec wierzyciela podatkowego. Uznać zatem należy, że ważny interes podatnika dotyczy ochrony powszechnie aprobowanych społecznie wartości, jak życie i zdrowie ludzkie, możliwość zarobkowania postrzegana jako środek do utrzymania podatnika i rodziny, czy też wszelkie nadzwyczajne okoliczności, które wystąpiły niezależnie od podatnika (np.: powódź, pożar, kradzież lub inne zdarzenie uznane za wyjątkowe), w następstwie których popadł on w zaległości w regulowaniu swoich należności publicznoprawnych.

Pod pojęciem „interesu publicznego” należy rozumieć pewną potrzebę (dobro), zaspokojenie której powinno służyć zbiorowości lokalnej (mieszkańcom miasta) lub całemu społeczeństwu. Nakaz uwzględnienia „interesu publicznego” oznacza dyrektywę postępowania, zgodnie z którą należy mieć na względzie respektowanie wartości wspólnych dla całego społeczeństwa, takich jak sprawiedliwość, równość, bezpieczeństwo, zaufanie obywateli do organów władzy, a także sytuację, gdy zapłata zobowiązania podatkowego spowoduje konieczność sięgania podatnika do środków pomocy państwa.

Organ wydając przedmiotowe rozstrzygnięcie uznał, że w przypadku wnioskodawców wystąpiły przesłanki, które należy uznać jako „ważny interes podatnika”, a niedające się rozstrzygnąć wątpliwości dotyczące prawidłowej merytoryki postępowania Referatu Środowiska, rozstrzygnąć na korzyść podatnika.”.

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 296 a kserokopie dokumentacji źródłowej stanowiącej: wydaną przez organ decyzję, złożone przez przedsiębiorcę wnioski o jej wydanie oraz oświadczenia o stanie majątkowym – złożono do akt kontroli pod poz. 231.

W ocenie kontrolującego Burmistrz Bornego Sulinowa nie miał podstaw prawnych do umorzenia kwoty 1 680,00 zł w sytuacji kiedy:

- a) w sprawie nie zaistniała przesłanka „ważnego interesu podatnika” – wbrew temu co organ stwierdził w wydanej decyzji (na stronie 2, ostatnie cztery wersy nad pouczeniem),
- b) kwota zadłużenia (nawet jeśli nieświadomie, przez zapomnienie czy niedopatrzenie) powstała jednak z winy przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą,
- c) potencjał ekonomiczny każdego ze współników a wynikający ze złożonych oświadczeń majątkowych był taki, że zapłata przez każdego z nich całości lub części (np. po 840,00 zł) zaległości – nie zachwiałyby ich ekonomicznymi bytami – tym bardziej, że co również wynika ze złożonych oświadczeń majątkowych – współnicy spłacają kredyty bankowe, które jako ich prywatne zadłużenie nie posiadają pierwszeństwa w zapłacie przed należnościami o publiczno-prawnym charakterze,

organ mógł zastosować wobec podatników inną preferencję (nie jest związany rodzajem wnioskowanej ulgi wskazanej w podaniu), polegającą np. na odroczeniu terminu płatności lub rozłożeniu kwoty zaległości na mniejsze raty i tym samym cała naliczona kwota dłużna zostałaby wypłacona i stała się dochodem budżetu gminy.

Ponadto kontrolujący wskazuje, że reguła wskazana przez ustawodawcę w art. 2a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2015 r., poz. 613) dotyczy takich sytuacji, w których w danej sprawie zachodzą niedające się usunąć wątpliwości co do treści przepisów prawa podatkowego – wówczas są rozstrzygane na korzyść podatnika.

W przedmiotowej sprawie (jak sam organ wskazał w treści wyjaśnienia) – nie zaszyły niedające się usunąć wątpliwości co do treści przepisów prawa lecz wątpliwości dotyczące prawidłowej merytoryki postępowania Referatu umiejscowionego w strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie, który rozpatrywał sprawę pod względem merytorycznym.

(ad. 2) - anulowanie

W trakcie kontroli ustalono, że w pismach o numerach ŚR.7030.468.2015.AJ i ŚR.7030.469.2015.AJ wystawionych w dniu 14.09.2015 r. i skierowanych do tego samego przedsiębiorcy (z uwagi na dwa adresy nieruchomości) – Burmistrz Bornego Sulinowa naliczył dodatkową opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi z tytułu wyprodukowania przez tego przedsiębiorcę większej ilości odpadów niż zadeklarowana w złożonej w siedzibie organu deklaracji.

Łączna wysokość dodatkowej opłaty naliczonej przez organ i wprowadzonej jako faktycznie wymagalna do prowadzonej w urzędzie ewidencji księgowej wyniosła 3 496,00 zł i podlegała jednorazowej zapłacie w terminie do dnia 15.10.2015 r.

Z uwagi na zdarzenie losowe (pożar budynków, w których podmiot prowadził działalność) – Burmistrz Bornego Sulinowa podjął decyzję o anulowaniu naliczonej wcześniej i faktycznie należnej co wynikało z ilości wywiezionych pojemników z odpadami opłaty.

W dniu 16.10.2015 r. sporządzono dwie notatki służbowe, zgodnie z treścią których:

- „w związku z pożarem zakładu i całkowitym zniszczeniem mienia odstąpiono od naliczenia opłaty za wywóz odpadów komunalnych” (odrębna adnotacja Joanny Mikrut – Chwiałkowskiej – Kierownika Referatu Ochrony Środowiska i Rolnictwa, której zakres czynności złożono do akt kontroli pod poz. 325),

- „zgodnie z ustnym poleceniem służbowym Pani Burmistrz (w wyniku zdarzenia losowego) w dniu 16.10.2015 r. anulowano opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi” (treść notatki sporządzona przez Annę Jabłońską – Referenta ds. gospodarki odpadami).

Wyjaśnienia w powyższym zakresie udzieliły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz Bornego Sulinowa oraz Anna Jabłońska – Referent ds. gospodarki odpadami.

Wynika z nich, że:

„w wyniku zdarzenia losowego, mającego miejsce w dniu 10.10.2015 r. (pożar zakładu i całkowite zniszczenie mienia), w dniu 16.10.2015 r. Organ podjął decyzję o wyksięgowaniu z prowadzonej ewidencji księgowej kwoty w wysokości 3 496,00 zł z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Organ, w przedmiotowej sprawie wykorzystał uprawnienia przysługujące mu do udzielenia ulgi podatkowej, zgodnie z art. 67a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa, bez zachowania procedury określonej w w/w ustawie, ze względu na trudną sytuację życiową, w której znalazł się podatnik”.

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 297 a kserokopię dokumentacji stanowiącej: źródła naliczenia anulowanej kwoty opłaty, informację o zdarzeniu losowym, notatki służbowe złożono do akt kontroli pod poz. 298

W ocenie kontrolującego Burmistrz Bornego Sulinowa nie miał podstaw prawnych do wydania służbowego polecenia w zakresie anulowania prawidłowo naliczonej i faktycznie wymagalnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Na wstępie należy wskazać, że ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U z 2013 r., poz. 1399) nie zawiera w swojej treści uregulowań w zakresie udzielania przez organ naliczający opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi pomocy w jej zapłacie, która polegałaby na udzielaniu określonych preferencji – odsyła w tym zakresie w art. 6q do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2015 r., poz. 613).

Drużga ze wskazanych ustaw również w swojej treści nie zawiera regulacji, na podstawie których organ mógłby anulować prawidłowo naliczoną i faktycznie wymagalną należność. Należy wskazać, że w tym zakresie do dnia 05.06.2001 r. Ordynacja podatkowa zawierała regulacje, zgodnie z którymi:

- a) „organy podatkowe nie mogą zaniechać ustalania w całości lub w części zobowiązań podatkowych stanowiących dochody gmin, powiatów lub województw” (art. 22 § 3),
- b) „wniosek o zaniechanie poboru podatku nie rozpatrzony przez organ podatkowy przed upływem terminu płatności podatku traktuje się jako wniosek o umorzenie zaległości podatkowej” (art. 22 § 4).

Od dnia 06.06.2001 r. samorządowe organy podatkowe I instancji w osobach wójtów, burmistrzów/prezydentów mogą jedynie to w zakresie udzielania pomocy w zapłacie podatkowych należności stanowiących dochód gminy co wynika z art. 67a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – tj. na pisemny wniosek i w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym (a taki niewątpliwie zachodził w przedmiotowej sprawie) mogą:

- odroczyć termin płatności podatku lub rozłożyć zapłatę podatku na raty,

- odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki od nieuregulowanych w terminie zaliczek na podatek,
- umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

W przedmiotowej sprawie anulowanie na podstawie ustnego polecenia służbowego Burmistrza Bornego Sulinowa naliczonej, faktycznie należnej i wymagalnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nastąpiło pomimo tego, że zgodnie z art. 120 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2015 r., poz. 613):

„organy podatkowe działają na podstawie przepisów prawa”.

1.2.1.3.2. Ulgi pozaustawowe.

W trakcie kontroli ustalono, że w okresie nim objętym obowiązywała uchwała Nr XIV/183/2011 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 3 listopada 2011 r. w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości.

Kserokopię ww. uchwały złożono do akt kontroli pod poz. 230.

Wskazany akt prawa miejscowego przewidywał w § 1 ust.1 pkt. 1-3 zwolnienie od podatku od nieruchomości:

- gruntów i budynków wykorzystywanych na potrzeby pomocy społecznej prowadzonej w formach ośrodków pomocy społecznej,
- budynku lub ich części wykorzystywane na potrzeby działalności kulturalnej prowadzonej w formie świetlic, domów kultury i bibliotek, wraz z gruntami związanymi z tymi budynkami,
- grunty wykorzystywane na cele związane z uprawianiem sportów lotniczych oraz szkoleniem młodzieży w zakresie techniki latania i kierowania ruchem lotniczym.

W § 1 ust. 2 tej uchwały wskazano również, że: „zwolnienia, o których mowa w ust. 1 nie obejmują budynków i gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej”.

W sporządzonym w dniu 20.02.2015 r. Rb-PDP sprawozdaniu z wykonania dochodów podatkowych Gminy Borne Sulinowo za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia 2014 r. wykazano skutki udzielonych ulg i zwolnień obliczone za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych) w wysokości 96 349,00 zł – w tym za powierzchnię:

- gruntów – tj. 298 087,00 m² (stawka podatku to 0,28 zł/1m²),
- budynków – tj. 2 684,20 m² (stawka podatku to 4,80 zł/1m²)

Szczegółowej analizie poddano deklaracje DN-1 na podatek od nieruchomości składane w trakcie 2014 r. przez następujące podmioty objęte skutkami wskazanej na wstępie uchwały:

- 1) Centrum Kultury i Rekreacji w Bornem Sulinowie,
- 2) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 3) Miejska Biblioteka Publiczna,
- 4) Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Lotnictwa Turystyczno-Sportowego w Bornem Sulinowie,

w których to deklaracjach każdy z ww. podmiotów wskazywał podstawy opodatkowania objęte zwolnieniem z podatku od nieruchomości na podstawie wskazanej na wstępie uchwały. Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

1.2.1.3.3. Kontrola podatkowa.

W trakcie kontroli ustalono, że w 2015 r. Burmistrz Bornego Sulinowa przeprowadził 5 kontroli podatkowych u podatników z tytułu podatku od nieruchomości.

Szczegółowej analizie poddano dokumentację sporządzoną w związku z przeprowadzonymi a ww. kontrolami a stanowiącą:

- imienne upoważnienia do przeprowadzenia kontroli,
- zawiadomienia o zamiarze przeprowadzenia kontroli,
- protokoły z przeprowadzonych czynności.

W wyniku analizy stwierdzono, że:

- imiennych upoważnień do przeprowadzenia kontroli udzielał wyłącznie Burmistrz Bornego Sulinowa,
- zawiadomienia o zamiarze przeprowadzenia kontroli były podpisywane również przez Burmistrza za jednym wyjątkiem, kiedy to przedmiotowe zawiadomienie podpisał pracownik Urzędu Miejskiego, którego organ upoważnił do przeprowadzenia kontroli,
- wybrane protokoły z przeprowadzonych czynności kontrolnych nie zawierały oceny prawnej sprawy będącej przedmiotem kontroli (zgodnie z art. 290 § 2 pkt. 6a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa – obowiązek w tym przedmiocie istnieje od dnia 01.01.2007 r.).

W zakresie wskazanych powyżej kwestii dotyczących zawiadomienia o zamiarze przeprowadzenia kontroli oraz treści protokołów z przeprowadzonych w 2015 r. kontroli – pouczono pracowników merytorycznych o zasadach prawidłowego sporządzania tych dokumentów i odstąpiono od dalszych czynności kontrolnych w tym zakresie.

1.2.2. Wpływy z opłat.

1.2.2.1. Opłata prolongacyjna.

W trakcie kontroli ustalono, że w latach 2014-2015 obowiązywała uchwała Nr XLI/502/2014 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie opłaty prolongacyjnej.

W treści tej uchwały wskazano, że:

- wprowadza się opłatę prolongacyjną z tytułu rozłożenia na raty lub odroczenia terminu płatności podatków oraz zaległości podatkowych, stanowiących dochód budżetu Gminy Borne Sulinowo (§ 1),
- stawka opłaty prolongacyjnej wynosi 50% stawki odsetek za zwłokę (§ 2).

Prawidłowość naliczania opłaty prolongacyjnej zweryfikowano w związku z analizą prawidłowości wydawanych przez organ podatkowy decyzji na podstawie art. 67 a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa a wskazanych w pkt. 1.2.1.3.1. protokołu kontroli (podatkowe ulgi ustawowe).

Stwierdzono, że Burmistrz Bornego Sulinowa naliczał opłatę prolongacyjną:

- przy zastosowaniu prawidłowej stawki wynikającej ze wskazanego na wstępie aktu prawa miejscowego a obowiązującej w dniu wydania decyzji,

Pn

JR

- za okresy od następnego dnia po dniu wniesienia podania przez podatnika do wyznaczonego w decyzji terminu płatności (zarówno w przypadku rozkładania należności na raty jak i przy odraczaniu terminów płatności).

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

1.2.2.2. Oplata skarbową.

Na podstawie danych ewidencji księgowej oraz sporządzonych za lata 2013-2016 sprawozdań Rb-27S „z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” ustalono, że gmina uzyskała w latach 2013-2016 dochody z tytułu opłaty skarbowej w następujących wysokościach (ujęte wedle klasyfikacji budżetowej jako 756-75618-0410):

- 2013 r. – 23 704,00 zł,
- 2014 r. – 24 401,83 zł,
- 2015 r. – 27 171,55 zł,
- 2016 r. – 30 620,27 zł.

Prawidłowość dochodów pozyskiwanych z tego tytułu zweryfikowano na podstawie wydawanych przez Burmistrza Bornego Sulinowa w 2014 r. a losowo wybranych 40 zaświadczeń o niezaleganiu i wielkości posiadanych na terenie gminy gruntów rolnych.

Stwierdzono, że wydanie w okresie od dnia 21 marca do dnia 22 grudnia 2014 r. przez organ podatkowy 12 zaświadczeń o wielkości posiadanych gruntów rolnych nastąpiło z uwagi na wskazane w treści wniosków o ich wydanie - przeznaczenie tych zaświadczeń, bez pobrania z tego tytułu opłaty skarbowej.

Przedmiotowe zaświadczenia zostały wydane bez wskazania w ich treści podstawy prawnej do odstąpienia przez organ od poboru opłaty skarbowej – pomimo tego, że zgodnie z § 4 ust. 1 pkt. 2 i pkt. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej (Dz. U z 2007 r., Nr 187, poz. 1330): „*wydając wnioskodawcy lub dokonującemu zgłoszenia dokument potwierdzający dokonanie czynności urzędowej, zaświadczenie lub zezwolenie (pozwolenie, koncesję), organ zamieszcza na nim adnotację, potwierdzoną podpisem osoby dokonującej adnotacji, z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego, w której:*

- *określa podstawę prawną jej niepobrania - w przypadku gdy przepisy odrębne dopuszczają możliwość rozpatrzenia wniosku mimo nieuiszczenia należnej opłaty,*
- *określa podstawę prawną wyłączenia lub zwolnienia - w przypadku gdy czynność urzędowa, zaświadczenie lub zezwolenie (pozwolenie, koncesja) nie podlegają opłacie skarbowej lub są od niej zwolnione albo podmiot składający zgłoszenie lub wniosek o dokonanie czynności urzędowej albo wniosek o wydanie zaświadczenia lub zezwolenia (pozwolenia, koncesji) jest zwolniony od opłaty skarbowej.”*

Kserokopię ww. 12 zaświadczeń złożono do akt kontroli pod poz. 46.

Z uwagi na fakt, że we wskazanych przypadkach opłata skarbową była faktycznie nienależna – pouczone pracownika merytorycznego o obowiązku wskazywania w treści zaświadczeń podstawy prawnej do odstąpienia przez organ od poboru opłaty za wydane zaświadczenie lub podstawy prawnej w zakresie zwolnienia z obowiązku wniesienia opłaty przez wnioskodawcę i odstąpiono od dalszych czynności kontrolnych.

1.2.2.3. Oplaty adiacenckie.

Na podstawie danych ewidencji księgowej oraz sporządzonych za lata 2013-2016 sprawozdań Rb-27S „z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” ustalono, że gmina uzyskała w latach 2013-2016 dochody z tytułu opłaty adiacenckiej w następujących wysokościach (ujęte wedle klasyfikacji budżetowej jako 756-75618-0490):

- 2013 r. – 13 703,50 zł,
- 2014 r. – 860,00 zł,
- 2015 r. – 8 974,50 zł,
- 2016 r. – 1 300,00 zł.

1.2.2.3.1. Opłata adiacencka z tytułu wzrostu wartości nieruchomości na skutek jej podziału.

W latach 2013 – 2016 obowiązywała na terenie gminy uchwała Nr XXIV/434/2001 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 19 września 2001 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek procentowych opłat adiacenckich (akta kontroli poz. 272), w której określono 30% stawki tej opłaty z tytułu:

- wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej podziału,
- wzrostu wartości nieruchomości w wyniku wybudowania urządzeń infrastruktury technicznej.

Kserokopię ww. uchwały złożono do akt kontroli pod poz. 272.

Szczegółowej analizie poddano następujące decyzje oraz związaną z nimi dokumentację źródłową, ustalającą wysokości do zapłaty opłat adiacenckich a wydane przez Burmistrza Bornego Sulinowa w latach 2013 – 2014:

decyzje wydane w 2014 r.:

- 1) nr GN.3134.8.2013.AL z dnia 13.01.2014 r., w której ustalono do zapłaty opłatę adiacencka w wysokości 630,00 zł z tytułu wzrostu wartości nieruchomości (działki nr 413/1 i 413/2) jako powstałych wskutek podziału działki nr 413,
- 2) nr GN.3134.3.2014.AL z dnia 11.12.2014 r., w której ustalono do zapłaty opłatę adiacencką w wysokości 754,50 zł z tytułu wzrostu wartości nieruchomości (działki nr 89/189, 89/190 i 89/191) jako powstałych wskutek podziału działki nr 89/19,
- 3) nr GN.3134.4.2014.AL z dnia 12.12.2014 r., w której ustalono do zapłaty opłatę adiacencką w wysokości 6 990,00 zł z tytułu wzrostu wartości nieruchomości (działki nr 62/52 i 62/53) jako powstałych wskutek podziału działki nr 62/22,

decyzje wydane w 2013 r.:

- 1) nr GN.3134.1.2013.AL z dnia 22.04.2013 r., w której ustalono do zapłaty opłatę adiacencką w wysokości 2 481,00 zł z tytułu wzrostu wartości nieruchomości (działki nr 255/10, 255/11, 255/12, 255/13 i 255/14) jako powstałych wskutek podziału działki nr 255/6,
- 2) nr GN.3134.2.2013.AL z dnia 10.06.2013 r., w której ustalono do zapłaty opłatę adiacencką w wysokości 612,00 zł z tytułu wzrostu wartości nieruchomości (działki nr 290/1 i 290/2) jako powstałych wskutek podziału działki nr 290,

- 3) nr GN.3134.3.2013.AL z dnia 10.06.2013 r., w której ustalono do zapłaty opłatę adiacencką w wysokości 933,00 zł z tytułu wzrostu wartości nieruchomości (działki nr 5/19 i 5/20) jako powstałych wskutek podziału działki nr 5/9,
- 4) nr GN.3134.4.2013.AL z dnia 22.04.2013 r., w której ustalono do zapłaty opłatę adiacencką w wysokości 1 689,00 zł z tytułu wzrostu wartości nieruchomości (działki nr 31/1, 31/2, 31/3 i 31/4) jako powstałych wskutek podziału działki nr 31,
- 5) nr GN.3134.5.2013.AL z dnia 10.06.2013 r., w której ustalono do zapłaty opłatę adiacencką w wysokości 885,00 zł z tytułu wzrostu wartości nieruchomości (działki nr 5/21 i 5/22) jako powstałych wskutek podziału działki nr 5/7,
- 6) nr GN.3134.6.2013.AL z dnia 10.06.2013 r., w której ustalono do zapłaty opłatę adiacencką w wysokości 870,00 zł z tytułu wzrostu wartości nieruchomości (działki nr 5/15 i 5/16) jako powstałych wskutek podziału działki nr 5/6,
- 7) nr GN.3134.7.2013.AL z dnia 10.06.2013 r., w której ustalono do zapłaty opłatę adiacencką w wysokości 933,00 zł z tytułu wzrostu wartości nieruchomości (działki nr 5/16 i 5/17) jako powstałych wskutek podziału działki nr 5/8.

Oprócz ww. decyzji – analizie poddano również dokumentację źródłową stanowiącą sporządzone przez rzeczoznawców operaty szacunkowe określające poziom wzrostu wartości nieruchomości, wydane w poszczególnych przypadkach decyzje podziałowe – i stwierdzono, że:

- decyzje nakładające na właścicieli nieruchomości obowiązek zapłaty opłaty adiacenckiej były wydawane do trzech lat od dat uprawomocnienia się poszczególnych decyzji podziałowych,
- we wszystkich przypadkach podstawą do określenia różnicy w wartości nieruchomości przed i po podziale były operaty szacunkowe sporządzone przez rzeczoznawców majątkowych,
- w każdym przypadku obliczona do zapłaty opłata adiacencka stanowiła 30% różnicy pomiędzy wartościami nieruchomości przez i po podziale,
- wszyscy adresaci ww. decyzji dokonali zapłaty naliczonych w nich kwot opłat.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

1.2.2.3.2. Opłata adiacencka z tytułu wzrostu wartości nieruchomości z tytułu udziału w kosztach budowy urządzeń infrastruktury technicznej.

Pomimo obowiązywania na terenie gminy uchwały wskazanej powyżej w pkt. 1.2.2.3.1. protokołu kontroli – w okresie objętym kontrolą Burmistrz Bornego Sulinowa nie wydał decyzji naliczających opłatę adiacencką z tytułu wzrostu wartości nieruchomości z tytułu udziału w kosztach budowy urządzeń infrastruktury technicznej.

Na podstawie informacji uzyskanych od Lidii Ławrukaitis – Skarbnika Gminy Borne Sulinowo ustalono, że w ostatnim roku objętym kontrolą, który obligował do naliczenia tej opłaty do końca 2016 r. (tj. w roku 2013 r.) – na terenie gminy nie wybudowano urządzeń infrastruktury technicznej.

PH
Bales

R

1.2.2.3.3. Opłata adiacencka z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej scalenia i podziału.

Na podstawie ustnego oświadczenia Anety Lisowskiej – Kierownika Referatu Gospodarki Nieruchomościami ustalono, że w latach 2013-2016 na terenie gminy nie obowiązywała uchwała organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego w sprawie ustalenia wysokości stawki procentowej opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej scalenia i podziału.

1.2.2.4. Opłaty z tytułu zbywania nieruchomości, których wartość wzrosła w związku z uchwaleniem lub zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tzw. opłata planistyczna).

Na podstawie danych ewidencji księgowej oraz sporządzonych za lata 2013-2016 sprawozdań Rb-27S „z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” ustalono, że gmina uzyskała w latach 2013-2016 dochody z tytułu opłaty planistycznej w następujących wysokościach (ujęte wedle klasyfikacji budżetowej jako 756-75618-0490):

- 2013 r. – 6 970,63 zł,
- 2014 r. – 25 154,00 zł,
- 2015 r. – 2 011,17 zł,
- 2016 r. – 0,00 zł.

W trakcie kontroli ustalono, że w dniu 28 września 2009 r. Rada Miejska w Bornem Sulinowie podjęła w dniu 28 września 2009 r. uchwałę Nr XXXV/382/09 w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Borne Sulinowo, z uwzględnieniem zmiany wynikającej z uchwały Nr XVIII/220/2012 podjętej przez Radę Miejską w Bornem Sulinowie w dniu 28 lutego 2012 r.

We wskazanych aktach prawa miejscowego organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego wskazał, że stawka jednorazowej opłaty naliczanej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości wynikającego z wprowadzenia ww. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (przy dokonywaniu sprzedaży nieruchomości) wyniesie 30%.

W związku z powyższym szczegółowej analizie poddano następujące decyzje, w których Burmistrz Bornego Sulinowa naliczył przedmiotową opłatę:

- 1) nr RI.6725.03.3.2014/2015.KC z dnia 17.02.2015 r., w której ustalono jednorazową opłatę w wysokości 886,00 zł z tytułu wzrostu wartości nieruchomości gruntowej nr 7/355 o powierzchni 1 400 m², sprzedanej na podstawie aktu notarialnego Rep. A numer 2878/2014 z dnia 17.12.2014 r.

Ze sporządzonego w dniu 14.01.2015 r. operatu szacunkowego wynika, że po uchwaleniu wskazanego na wstępie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wartość nieruchomości wzrosła z 43 344,00 zł do 46 298,00 zł (tj. o 2 954,00 zł).

Wskazany poziom wzrostu wartości nieruchomości oznacza, że przypadająca do zapłaty opłata planistyczna wyniosła jego 30% - tj. 886,00 zł,

- 2) nr RI.6725.04.03.2013/2014.KC z dnia 20.02.2014 r., w której ustalono jednorazową opłatę w wysokości 15 600,00 zł z tytułu wzrostu wartości nieruchomości gruntowych nr 1 /4 i 14/1 o łącznej powierzchni 3 046 m², zlokalizowanych w obrębie 07 sprzedanych na podstawie aktu notarialnego Rep. A numer 5995/2013 z dnia 09.12.2013 r.

Ze sporządzonego w dniu 10.01.2014 r. operatu szacunkowego wynika, że po uchwaleniu wskazanego na wstępie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wartość nieruchomości wzrosła ze 176 610,00 zł do 228 630,00 zł (tj. o 52 020,00 zł).

Wskazany poziom wzrostu wartości nieruchomości oznacza, że przypadająca do zapłaty opłata planistyczna wyniosła jego 30% - tj. 15 600,00 zł.

Naliczając ww. opłatę – Burmistrz Bornego Sulinowa zaniżył jej faktycznie należną wysokość o 6,00 zł.

- 1) nr RI.6725.03.03.2013 z dnia 25.11.2013 r., w której ustalono jednorazową opłatę w wysokości 4 476,00 zł z tytułu wzrostu wartości nieruchomości gruntowej nr 1 /4 zlokalizowanej w obrębie 05 a sprzedanej na podstawie aktu notarialnego Rep. A numer 5927/2013 z dnia 11.09.2013 r.

Ze sporządzonego w dniu 22.10.2013 r. operatu szacunkowego wynika, że po uchwaleniu wskazanego na wstępie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wartość nieruchomości wzrosła ze 121 800,00 zł do 136 720,00 zł (tj. o 14 920,00 zł).

Wskazany poziom wzrostu wartości nieruchomości oznacza, że przypadająca do zapłaty opłata planistyczna wyniosła jego 30% - tj. 4 476,00 zł.

W związku z analizą ww. decyzji oraz związanej z ich wydaniem dokumentacji źródłowej stwierdzono, że we wszystkich ww. przypadkach:

- organ zastosował prawidłową – tj. obowiązującą w poszczególnych latach stawkę % do naliczenia opłaty planistycznej,
- naliczenie opłaty następowało na podstawie wzrostów wartości poszczególnych nieruchomości gruntowych, które każdorazowo były określane w operatach szacunkowych sporządzanych przez rzeczoznawcę majątkowego,
- adresaci decyzji dokonali zapłaty na rzecz gminy kwot opłaty planistycznej ustalonych w poszczególnych rozstrzygnięciach.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

1.2.2.5. Opłaty za zajęcie pasa drogowego i umieszczanie w nim urządzeń niezwiązanych z funkcjonowaniem drogi.

Na podstawie danych ewidencji księgowej oraz sporządzonych za lata 2013-2016 sprawozdań Rb-27S „z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” ustalono, że gmina uzyskała w latach 2013-2016 dochody z tytułu opłaty za zajęcie pasa drogowego w następujących wysokościach (ujęte wedle klasyfikacji budżetowej jako 756-75618-0490):

- 2013 r. –83 447,44 zł,

- 2014 r. – 90 923,09 zł,
- 2015 r. – 89 443,37 zł,
- 2016 r. – 94 485,35 zł.

W trakcie kontroli ustalono, że w latach 2014 – 2016 obowiązywała na terenie gminy uchwała Nr XX/229/2004 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego.

Ponadto stwierdzono, że ten sam organ w dniu 22 lutego 2003 r. podjął uchwałę Nr IV/42/2003 w sprawie wyrażenia zgody na przejęcie przez Burmistrza Miasta i Gminy Borne Sulinowo uprawnień w zakresie zarządzania ulicami Powiatu Szczecineckiego na terenie miasta Borne Sulinowo. Następstwem podjęcia tej uchwały było zawarcie w dniu 12.03.2003 r. porozumienia w sprawie powierzenia Gminie Borne Sulinowo zadań publicznych należących do Powiatu Szczecineckiego, pomiędzy:

- Zarządem Powiatu Szczecineckiego, reprezentowanym przez Starostę i Wicestarostę a
- Burmistrzem Gminy Borne Sulinowo.

Z uwagi na powyższe Burmistrz Gminy Borne Sulinowo przy wydawaniu zgód na zajęcie pasów drogowych dróg powiatowych i naliczaniu z tego tytułu należnej gminie opłaty – zobowiązany był w 2013 r. do stosowania stawek określonych w uchwale Nr XXIX/227/2012 Rady Powiatu w Szczecinku z dnia 30 listopada 2012 r. w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego.

W trakcie kontroli szczegółowej analizie poddano wszystkie (46) decyzje wydane w 2013 r. przez Burmistrza Gminy Borne Sulinowo, w których naliczono opłatę za zajęcia pasów drogowych dróg gminnych i powiatowych.

DROGI GMINNE I POWIATOWE - DECYZJE

Stwierdzono, że:

- 1) w dniu 01.07.2013 r. organ wydał decyzje o numerach RI.7230.50.2013.IM oraz RI.7230.51.2013.IM, w których naliczył opłatę za zajęcie odpowiednio 1 m² i 3,5 m² pasa drogowego drogi powiatowej (Al. Niepodległości w Bornem Sulinowie – działka nr 1 /2) w okresach:
 - 1 lipiec – 31 grudnia 2013 r. (decyzja RI.7230.50.2013.IM) w wysokości 294,40 zł,
 - 1 lipiec – 30 września 2013 r. (decyzja RI.7230.51.2013.IM) w wysokości 515,20 zł).

Naliczenie opłaty za wskazane okresy nastąpiło pomimo tego, że w obydwu przypadkach wnioski o wydanie decyzji zezwalającej na zajęcie pasa drogowego zostały złożone w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie po dniu rozpoczęcia zajmowania pasa drogowego – tj. zostały one odpowiednio złożone w dniach 2 i 4 lipca 2013 r.

Tym samym w obydwu przypadkach wnioskodawcy najpierw zajęli pas drogowy a dopiero po tym fakcie złożyli w siedzibie organu wnioski o wydanie zgody na to zajęcie (odpowiednio 1 i 3 dni po rozpoczęciu zajmowania pasa drogowego).

W takiej sytuacji organ na podstawie wskazanych wniosków naliczył opłatę za zajęcie pasa drogowego – zamiast naliczyć za okres zajęcia pasa drogowego bez zgody

[Handwritten signature]

[Handwritten initials]

zarządcy drogi karę, o czym stanowi wprost art. 40 ust. 12 pkt. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U z 2013 r., poz. 260 z późn. zm.).

Zgodnie ze wskazaną regulacją: „za zajęcie pasa drogowego bez zezwolenia zarządcy drogi lub bez zawarcia umowy, o której mowa w art. 22 ust. 2, 2a lub 2c - zarządca drogi wymierza, w drodze decyzji administracyjnej, karę pieniężną w wysokości 10-krotności opłaty ustalonej zgodnie z ust. 4-6”.

Wskazanie kwot kar, od naliczenia których organ odstąpił – zawiera poniższe zestawienie:

L.p.	decyzja naliczająca opłatę za zajęcie pasa drogowego				wniosek o wyrażenie zgody na zajęcie pasa drogowego			wysokość kara, od naliczenia której odstąpił Burmistrz Bornego Sulinowa		
	numer	data wydania	powierzchnia zajętego pasa drogowego w m ²	wysokość opłaty w zł**	data wpływu do UM w Bornem Sulinowie	pierwszy dzień zajęcia pasa drogowego		powierzchnia zajętego pasa drogowego w m ²	stawka* w zł	kwota w zł
						wg wniosku	zajęcie bez zgody zarządcy drogi w dniach			
1.	RI.7230.50.2013.IM	01.07.2013	1,00	294,40	02.07.2013	01.07.2013	1	1,00	16,00	16,00
2.	RI.7230.51.2013.IM	01.07.2013	3,50	515,20	04.07.2013	01.07.2013	3	3,50		168,00
RAZEM			4,50	809,60	x	x	4	4,50	x	184,00
* 16,00 zł - tj. 10-krotność stawki podstawowej za 1 m ² , której wysokość to 1,60 zł										
**Ilość dni, za którą w ww. decyzjach naliczono opłatę za zajęcie pasa drogowego powinna zostać pomniejszona o ilość dni stanowiących podstawę do naliczenia kary za zajęcie pasa drogowego bez zgody zarządcy drogi										

Sytuacja, w której wnioski zostają złożone w siedzibie organu w dniach 2 i 4 lipca 2013 r. i w każdym z nich przedsiębiorca deklaruje zajęcie pasa drogowego od dnia 1 lipca tego roku – oznaczają, że za okres zajęcia pasa drogowego sprzed dni złożenia wskazanych wniosków – organ miał obowiązek naliczyć karę gdyż dopiero w dniach złożenia wniosków powziął formalnie wiedzę o fakcie zajmowania wskazanych we wnioskach powierzchni pasa drogowego.

Postępowanie Burmistrza Bornego Sulinowa polegające na odstąpieniu we wskazanych przypadkach od naliczenia kary oznaczało również brak realizacji przez organ w trakcie prowadzonych postępowań administracyjnych zasad praworządności i prawdy obiektywnej, które ustawodawca wskazał w art. 6 i art. 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U z 2013 r., poz. 267 z późn. zm.), zgodnie z którymi odpowiednio: „organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa” oraz

„w toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli”.

- 2) w dniu 01.07.2013 r. organ wydał decyzję nr RI.7230.42.2013.IM, w której za umieszczenie sieci wodociągowej w pasie drogowym drogi powiatowej (ul. Orła

Białego w obrębie Borne) naliczył opłatę w wysokościach 1 488,70 zł za 2013 r. oraz 2 587,50 zł począwszy od roku 2014.

Wydanie przedmiotowej decyzji nastąpiło na podstawie wniosku sporządzonego w dniu 03.06.2013 r., na którym nie wskazano daty jego złożenia w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie – pomimo tego, że zgodnie z § 40 ust.3 pkt. 2 instrukcji kancelaryjnej stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U z 2011 r., Nr 14, poz. 67) - : „*rejestrowanie przesyłek wpływających w systemie tradycyjnym polega na umieszczeniu w dowolnej kolejności w rejestrze prowadzonym na nośniku papierowym lub w postaci elektronicznej daty wpływu przesyłki do podmiotu*”.

Brak daty wpływu wniosku do siedziby organu uniemożliwia również ustalenie tego, czy wydanie ww. decyzji jako zezwolenia na zajęcie pasa drogowego nastąpiło na wniosek przedsiębiorcy czy też wniosek ten został złożony w późniejszym okresie – tj. po wydaniu zezwolenia.

- 3) w dniu 18.03.2013 r. organ wydał decyzję nr RI.7230.21.2013.IM, w której zezwolił wnioskodawcy na przebudowę mostu drewnianego na most żelbetowy na cieku wodnym łączącym jezioro Niewilno z jeziorem Kortkowo w pasie drogi gminnej stanowiącej działkę nr 113/3 w obrębie Jeziorna.

W pkt. 6 sentencji ww. decyzji organ wskazał jako jeden z warunków wydanej zgody na konieczność wystąpienia przez wnioskodawcę przed przystąpieniem do robót –: „*z wnioskiem o zezwolenie na zajęcie pasa drogowego celem prowadzenia robót w pasie drogowym*”.

Do wniosku o wydanie ww. decyzji wnioskodawca załączył projekt zagospodarowania działki terenu, z którego wynika, że jednym z elementów przebudowy tego mostu będzie wymiana nawierzchni jezdni na moście i na dojazdach.

W trakcie przedmiotowej inwestycji organ nie podjął działań (brak sporządzonej w tym zakresie dokumentacji stanowiącej np. zdjęcia czy notatkę służbową) zmierzających do ustalenia czy w trakcie jej trwania nastąpiło faktyczne zajęcie pasa drogowego gminnej drogi publicznej nr 113/3 i tym samym odstąpił od zobligowania wnioskodawcy do złożenia wniosku jak również sam z urzędu nie podjął działań zmierzających do naliczenia z tego tytułu należnej gminie opłaty.

Zaniechania organu w powyższym zakresie stanowiły również brak przeprowadzenia w tym zakresie postępowania administracyjnego zgodnie z zasadami praworządności i prawdy obiektywnej, które ustawodawca wskazał w art. 6 i art. 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U z 2013 r., poz. 267 z późn. zm.), zgodnie z którymi odpowiednio: „*organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa*” oraz

„*w toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli*”.

Ph
KTB

J P

4) w okresie od dnia 31.12.2012 r. do dnia 03.06.2013 r. organ wydał decyzje (16), w których z tytułu zajęcia pasa drogowego naliczył opłatę należną w latach 2013-2016 w łącznej wysokości 10 712,60 zł – tj. w kwocie o 618,97 zł mniejszej od faktycznie należnej a wynoszącej 11 331,57 zł.

Ustalono, że w wydanych decyzjach organ zaniżył (14) oraz zawyżył (2) kwoty naliczonych opłat z tytułu zajęcia pasów drogowych o odpowiednio 741,30 zł oraz o 122,33 zł – co wynika z poniższego zestawienia:

L.p.	wydane w 2013 r. przez Burmistrza Bornego Sulinowa decyzje naliczające opłatę za zajęcie pasa drogowego								
	numer	data wydania	naliczona kwota opłaty				opłata faktycznie należna za lata 2013-2016	różnica	
			2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.		zaniżenie	zawyżenie
1.	RI.7230.35.2013.IM	03.06.2013	27,00				67,50	40,50	
2.	RI.7230.31.2013.IM	17.05.2013	746,47	210,00	210,00		1 062,14		104,33
3.	RI.7230.29.2013.IM	26.04.2013	322,40				341,00	18,60	
4.	RI.7230.26.2013.IM	08.04.2013	113,04				115,20	2,16	
5.	RI.7230.25.2013.IM	28.03.2013	312,00				330,00	18,00	
6.	RI.7230.24.2013.IM	27.03.2013	500,05				509,60	9,55	
7.	RI.7230.23.2013.IM	25.03.2013	317,20				335,50	18,30	
8.	RI.7230.19.2013.IM	21.02.2013	60,00				42,00		18,00
9.	RI.7230.11.2013.IM	10.01.2013	558,92	573,05	573,05		1 737,60	32,58	
10.	RI.7230.10.2013.IM	08.01.2013	456,08				464,80	8,72	
11.	RI.7230.9.2013.IM	03.01.2013	616,23	616,23	616,23	616,23	2 932,00	467,08	
12.	RI.7230.6.2013.IM	14.01.2013	263,76				268,80	5,04	
13.	RI.7230.5.2013.IM	14.01.2013	263,76				268,80	5,04	
14.	RI.7230.3.2013.IM	16.01.2013	1 099,00				1 120,00	21,00	
15.	RI.7230.2.2013.IM	31.12.2012	705,90				746,63	40,73	
16.	RI.7230.1.2013.IM	31.12.2012	936,00				990,00	54,00	
RAZEM			7 297,81	1 399,28	1 399,28	616,23	11 331,57	741,30	122,33

Wydanie ww. decyzji nastąpiło pomimo tego, że zgodnie z:

- art. 40 ust.4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U z 2013 r., poz. 260 z późn. zm.): „opłatę za zajęcie pasa drogowego w celu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 i 4, ustala się jako iloczyn liczby metrów kwadratowych zajętej powierzchni pasa drogowego, stawki opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego i liczby dni zajmowania pasa drogowego” (poz. nr 1),
- art. 40 ust.10 ww. ustawy: „zajęcie pasa drogowego o powierzchni mniejszej niż 1 m² lub powierzchni pasa drogowego zajętej przez rzut poziomy obiektu budowlanego lub urządzenia mniejszej niż 1 m² jest traktowane jak zajęcie 1 m² pasa drogowego” (poz. nr 2);
 - w ocenie kontrolującego ww. zapis nie dotyczy poszczególnych elementów pasa drogowego lecz jego zajęcia jako całości – w przedmiotowej sprawie dokonane przez organ zaokrąglenie byłoby zasadne gdyby jezdnia była jedynym zajęтым elementem pasa drogowego – w przypadku zajęcia dwóch lub więcej elementów pasa drogowego zajęcie na powierzchni

mniejszej niż 1 m² powinno być podstawą naliczenia opłaty wedle swojej faktycznie zajętej powierzchni a nie zaokrąglonej do 1 m²,

- § 2 pkt.2 uchwały Nr XX/229/2004 Rady Miejskiej w Bornem Sulnowie z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego, zgodnie z którym: „za zajęcie 1 m² powierzchni jezdni pasa drogowego dróg gminnych w celu prowadzenia w nim robót ustala się następujące stawki opłat za każdy dzień zajęcia – przy zajęciu jezdni powyżej 20% do 50% szerokości – 2 zł” (poz. nr 8);
- obowiązującą w dniach wydawania poszczególnych decyzji uchwałą Nr XXIX/227/2012 Rady Powiatu w Szczecinku z dnia 30 listopada 2012 r. w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego – organ wydający decyzje powinien naliczyć opłatę przy zastosowaniu stawek określonych w tej właśnie uchwale – zamiast co faktycznie miało miejsce – przy zastosowaniu nieobowiązujących stawek określonych przez ww. organ w uchwale Nr XLVI/329/2009 z dnia 4 grudnia 2009 r. (poz. od 3 do 7 i od 9 do 16).

Wyjaśnienia w powyższym zakresie złożyły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz Bornego Sulnowa (wskazując jako pracownika prowadzącego nadzór merytoryczny Pana Bogdana Korpala – Zastępcę Burmistrza) oraz Iwona Mostowska – Referent ds. budownictwa ogólnego.

Wynika z nich, że:

(ad. 1):

„odnośnie wydanych decyzji znak RI.7230.50.2013.IM i RI.7230.51.2013.IM informuję, iż wnioski dotyczyły kontynuacji zajęcia pasów drogowych przez reklamy. Wnioskodawcy po otrzymaniu informacji telefonicznej o kończącym się terminie zajęcia ponownie złożyli wnioski bezpośrednio na stanowisko pracy. Decyzje zostały wydane niezwłocznie jednak z powodu nadmiernych obowiązków i pilnych spraw bieżących nie zostały przekazane do Biura Obsługi Interesanta w dniu przekazania na stanowisko”.

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień kontrolujący wskazuje, że w aktach żadnej z dwóch ww. spraw nie znajduje się adnotacja o wcześniejszym zajmowaniu pasów drogowych przez adresatów decyzji.

Ponadto zezwolenia na zajęcie pasów drogowych oraz naliczenia należnych z tego tytułu gminie opłat dokonują się w trybie postępowania administracyjnego, którego strony powinny być świadome nie tylko swoich uprawnień lecz również obowiązków.

Organ zakładając, że zajęcie pasa drogowego będzie kontynuowane – nie miał podstaw do działania polegającego na telefonicznym przypominaniu o tym fakcie – to przedsiębiorca powinien być tego świadomym i w odpowiednim terminie przez upływem zezwolenia – powinien dopełnić wszelkich formalności związanych z uzyskaniem kolejnego zezwolenia.

Konsekwencją braku dopełnienia formalności polegających najpierw na uzyskaniu zezwolenia a następnie minimum w tym samym dniu zajęcia pasa drogowego – jest wprowadzona przez ustawodawcę instytucja naliczenia kary przy zastosowaniu stawek stanowiących 10-krotność „stawek zwykłych”.

Właśnie z uwagi na konieczność ustalenia dnia, w którym organ powziął wiedzę o zajęciu pasa drogowego – niezbędne jest w tym celu oznaczanie datą wpływu do siedziby organu

składanych wniosków o wydanie administracyjnej zgody i naliczenie należnej z tego tytułu opłaty.

(ad. 2):

„odnośnie wydanej decyzji znak RI.7230.42.2013.IM z dnia 01-07-2013r. informuję, iż wniosek został złożony bezpośrednio na stanowisko pracy, z uwagi na natłok obowiązków nieumyślnie przeoczono obowiązek rejestracji wniosku w Biurze Obsługi Interesanta. Pracownik po załatwieniu sprawy wpiął dokumenty do segregatora i zarejestrował w spisie spraw”,

W ocenie kontrolującego data złożenia wniosku o wyrażenie zgody na zajęcia pasa drogowego i naliczenie z tego tytułu opłaty jest kwestią kluczową w aspekcie ustalenia czy nie nastąpiło zajęcie pasa drogowego bez zgody podmiotu nim zarządzającego i tym samym czy nie zachodzą przesłanki do naliczenia kary za bezumowne jego zajęcie.

To właśnie dzień złożenia wniosku w siedzibie organu jest tym dniem, w którym organ (zarządca drogi) wchodzi w posiadanie informacji o zamiarze zajęcia pasa drogowego i na tej podstawie może ocenić czy nie doszło do zajęcia pasa drogowego bez zgody zarządcy drogi.

(ad. 3):

„odnośnie wydanej decyzji znak RI.7230.21.2013.IM z dnia 18-03-2013r. informuję, iż decyzja dotyczyła wyrażenia zgody zarządcy drogi na przeprowadzenie robót budowlanych związanych z przebudową mostu drewnianego na most żelbetowy.

Zgodnie z art. 40 ust. 1 i 2 ustawy o drogach publicznych - Dz. U. z 2007r. nr 19 poz. 115 z późn. zm. i art. 47 ust. 4 prawa budowlanego - Dz. U. z 2010r. nr 243 poz. 1623 z późn. zm. zarządca drogi zobowiązał Wnioskodawcę do wystąpienia z wnioskiem o zezwolenie na zajęcie pasa drogowego na czas prowadzenia robót przed przystąpieniem do przebudowy. Wnioskodawca nie dopełnił tego obowiązku a zarządca drogi nie prowadził w tym czasie kontroli dróg i nie posiadał wiedzy czy inwestycja została rozpoczęta.

Dopiero we wrześniu 2016r. podczas objazdu przedmiotowej drogi stwierdzono, iż most żelbetowy na cieku wodnym łączącym jezioro Niewilno z jeziorem Kortkowo został przebudowany. Nie stwierdzono wykonania wymiany nawierzchni na dojeździe od strony drogi gminnej (tak jak zakładała dokumentacja projektowa) tym samym ingerencji w pas drogi gminnej nie stwierdzono”,

W ocenie kontrolującego z uwagi na wskazany w treści odpowiedzi brak kontroli dróg organ w czasie faktycznego prowadzenia inwestycji zaniechał ustalenia przesłanki faktycznego zajęcia pasa drogowego drogi gminnej i tym samym uniemożliwił ewentualne naliczenie z tego tytułu należnej gminie opłaty.

Zaistniały stan faktyczny oznaczał w ocenie kontrolującego również brak wykazania należytej staranności w pozyskiwaniu należnych gminie dochodów – co jest jednym z podstawowych obowiązków każdego pracownika samorządowego a na co wskazuje ustawodawca wprost w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.

(ad. 4):

- *„odnośnie wydanej decyzji znak RI.7230.35.2013.IM z dnia 03-06-2013r. – z uwagi na duże obciążenie stanowiska popełniono oczywistą omyłkę pisarską i rachunkową” (poz. nr 1 w zestawieniu),*

- „odnośnie wydanej decyzji znak RI.7230.31.2013.IM z dnia 17-05-2013r. – z uwagi na duże obciążenie stanowiska popelniono oczywistą omyłkę pisarską i rachunkową” (poz. nr 2 w zestawieniu),
- „odnośnie wydanej decyzji znak RI.7230.19.2013.IM z dnia 21-02-2013r. – po analizie wniosku ustalono, iż Wnioskodawca faktycznie zajmował 50 % powierzchni pasa drogowego w obu przypadkach, co zostało wyjaśnione ustnie i zaakceptowane przez obie ze stron, po czym Wnioskodawca był zobowiązany wnieść poprawki do wniosku, jednakże tego nie uczynił. Mimo zaistniałych okoliczności opłatę za zajęcie pasa drogowego naliczono prawidłowo” (poz. nr 8 w zestawieniu).

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień kontrolujący wskazuje, że jedną z podstawowych zasad postępowania administracyjnego jest jego pisemność a wszelkie powzięte w jego trakcie ustne ustalenia muszą bezwzględnie znaleźć odzwierciedlenie w sporządzonej w trakcie postępowania dokumentacji.

Tym samym naliczenie należnej gminie opłaty w wydanej przez organ decyzji nie znajduje odzwierciedlenia w złożonym wniosku, w którym to podaje się m.in. szerokość zajęcia poszczególnych elementów pasa drogowego jako okoliczność wpływającą na wysokość stawki opłaty naliczanej z tytułu zajęcia pasa drogowego.

- „odnośnie wydanych decyzji znak RI.7230.29.2013.IM, RI.7230.26.2013.IM, RI.7230.25.2013.IM, RI.7230.24.2013.IM, RI.7230.23.2013.IM, RI.7230.11.2013.IM, RI.7230.10.2013.IM, RI.7230.9.2013.IM, RI.7230.6.2013.IM, RI.7230.5.2013.IM, RI.7230.3.2013.IM, RI.7230.2.2013.IM, RI.7230.1.2013.IM; informuję, iż powyższe decyzje dotyczą dróg będących własnością Powiatu Szczecineckiego powierzonych Gminie Borne Sulinowo na podstawie zawartego porozumienia z dnia 12-03-2003r. w zakresie zarządzania drogami powiatowymi na terenie miasta Borne Sulinowo. Wydano powyższe decyzje z zastosowaniem stawek określonych w uchwale nr XLVI/329/2009 Rady Powiatu w Szczecinku z dnia 4 grudnia 2009r. będącej w posiadaniu tut. Urzędu na dzień rozpatrywania wniosków. Powiatowy Zarząd Dróg w Szczecinku, jako właściciel, nie powiadomił Zarządcy - Gminy Borne Sulinowo o zmianie stawek za zajęcie pasów dróg powiatowych, mimo, że takie działanie byłoby zasadne i prawidłowe. Aby w przyszłości uniknąć podobnych sytuacji w ramach działań naprawczych spowodujemy uzupełnienie porozumienia z dnia 12-03-2003r. w zakresie zarządzania przez Gminę Borne Sulinowo drogami powiatowymi na terenie miasta Borne Sulinowo, o zapis dotyczący informowania Gminy o wszystkich zmianach dotyczących warunków zarządzania drogami powiatowymi oraz o zmianach stawek opłat za zajęcie pasów dróg powiatowych” (pozycje nr od 3 do 7 i od 9 do 16 w zestawieniu).

W ocenie kontrolującego to do organu faktycznie udzielającego zgody na zajęcie pasa drogowego i jednocześnie naliczającego z tego tytułu opłatę – należy dbanie o prawidłowość prowadzonych w tym zakresie postępowań i dokonywania obliczeń należnej opłaty przy zastosowaniu stawek obowiązujących w dniu wydania decyzji.

Nie zmienia tego fakt, że opłatę naliczał Burmistrz będący organem wykonawczym gminy i w wydawanych przez siebie decyzjach stosował stawki opłat określone przez Radę Powiatu Szczecineckiego.

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 63, wykaz decyzji wydanych w 2013 r. przez Burmistrza Bornego Sulinowa naliczających opłatę za zajęcie pasów drogowych dróg gminnych i powiatowych złożono do akt kontroli pod poz. 64 a kserokopie pozostałej dokumentacji stanowiącej:

- zakres czynności Referenta ds. budownictwa ogólnego – złożono do akt kontroli pod poz. 271,
- uchwałę Nr XX/229/2004 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 30.12.2004 r. w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego – złożono do akt kontroli pod poz. 53,
- uchwały Rady Powiatu w Szczecinku: Nr XXIX/227/2012 z dnia 30.11.2012 i Nr XLVI/329/2009 z dnia 4.12.2009 r. w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego – złożono do akt kontroli pod poz. 54,
- zawarte przez gminę ze Starostwem Powiatowym porozumienie w sprawie zarządzania przez gminę drogami powiatowymi – złożono do akt kontroli pod poz. 55,
- decyzje z dnia 01.07.2013 r. nr: RI.7230.50.2013.IM i RI.7230.51.2013.IM – złożono do akt kontroli pod poz. 56,
- decyzję nr RI.7230.42.2013.IM z dnia 01.07.2013 – złożono do akt kontroli pod poz. 57,
- decyzję nr RI.7230.21.2013.IM z dnia 18.03.2013 – złożono do akt kontroli pod poz. 58,
- decyzje o numerach: RI.7230.35.2013.IM z dnia 03.06.2013, RI.7230.31.2013.IM z dnia 17.05.2013, RI.7230.29.2013.IM z dnia 26.04.2013, RI.7230.26.2013.IM z dnia 08.04.2013 – złożono do akt kontroli pod poz. 59,
- decyzje o numerach: RI.7230.25.2013.IM z dnia 28.03.2013, RI.7230.24.2013.IM z dnia 27.03.2013, RI.7230.23.2013.IM z dnia 25.03.2013, RI.7230.19.2013.IM z dnia 21.02.2013 – złożono do akt kontroli pod poz. 60,
- decyzje o numerach: RI.7230.11.2013.IM z dnia 10.01.2013, RI.7230.10.2013.IM z dnia 08.01.2013, RI.7230.9.2013.IM z dnia 03.01.2013, RI.7230.6.2013.IM z dnia 14.01.2013 – złożono do akt kontroli pod poz. 61,
- decyzje o numerach: RI.7230.5.2013.IM z dnia 14.01.2013, RI.7230.3.2013.IM z dnia 16.01.2013, RI.7230.2.2013.IM z dnia 31.12.2012, RI.7230.1.2013.IM z dnia 31.12.2012 – złożono do akt kontroli pod poz. 62.

GMINNE DROGI WEWNĘTRZNE – UMOWY

W trakcie kontroli ustalono, że latach 2013 – 2016 obowiązywało na terenie gminy zarządzenie Nr 7/2007 Burmistrza Gminy Borne Sulinowo z dnia 16 stycznia 2007 r. w sprawie wysokości stawek za zajęcie, udostępnienie nieruchomości stanowiących własność Gminy Borne Sulinowo.

Celami, na które zajmowano i udostępniano ww. nieruchomości było:

- prowadzenie robót na nieruchomości gruntowej,

- umieszczanie na nieruchomościach gruntowych infrastruktury technicznej
- umieszczanie na nieruchomościach obiektów budowlanych oraz reklam.

Szczegółowej analizie poddano 12 losowo wybranych i zawartych w 2013 r. umów, w których naliczono opłatę na podstawie ww. zarządzenia – stwierdzając przy tym, że:

- 1) w dniu 17.07.2013 r. zawarto umowę nr RI.6848.46.2013.IM, w której udostępniono fragmenty dróg wewnętrznych (działki nr 7/11 i 7/378 w obrębie Borne) na łącznej powierzchni 16,18 m² w celu umieszczenia na tej powierzchni sieci wodociągowej na okres 30 lat – począwszy od dnia 05.06.2013 r.

Z tytułu zawarcia ww. umowy naliczono opłatę w wysokościach:

- 32,98 zł za okres 124 dni w 2013 r. – tj. od dnia 05 czerwca do dnia 31 grudnia,
- 291,24 zł za lata 2014 – 2016, tj. 97,08 zł rocznie.

Z uwagi na wskazany w umowie okres udostępnienia gminnych nieruchomości w 2013 r. ustalono, że faktycznie wynosił on 210 dni a nie jak przyjęto w umowie – tj. 124 dni. To z kolei spowodowało, że kwota należnej gminie opłaty naliczona za 2013 r. powinna wynieść 55,85 zł (tj. w umowie została zaniżona o 22,87 zł),

- 2) w dniu 03.06.2013 r. zawarto umowę nr RI.6846.40.2013.IM, w której udostępniono w celu prowadzenia robót oraz umieszczenia urządzenia infrastruktury technicznej fragment drogi wewnętrznej (działka nr 814/1 w obrębie Lubowo).

Prowadzenie robót odbywało się w dniach 13-14 oraz 16-19 czerwca, gdzie zajmowano odpowiednio powierzchnie wynoszące: 54 m², 108 m², 131 m², 49 m² i 164 m², za które naliczono opłatę w łącznej wysokości 56,00 zł.

Następnie z tytułu umieszczenia urządzenia w gruncie naliczono za powierzchnię 24,18 m² opłaty wynoszące 77,90 zł za 2013 r. (tj. za dni od 19 czerwca do 31 grudnia) oraz 145,08 zł za kolejne lata począwszy od roku 2014.

Jak wynika z harmonogramu zajęcia powierzchni w celu umieszczenia urządzenia w gruncie - w etapie 3 wnioskodawca wskazał powierzchnię 5,72 m² - podczas gdy faktycznie wynosiła ona 4,04 m². Tym samym ogólna powierzchnia drogi, w której umieszczono urządzenie wynosiła 22,5 m² i została zawyżona w zawartej umowie o 1,68 m².

Naliczona z tego tytułu opłata w wysokościach 77,90 zł (za okres 19 czerwca – 31 grudnia 2013 r.) oraz 145,08 zł (począwszy od 2014 r.) – została zawyżona o następujące kwoty:

- 5,41 zł w 2013 r.,
- 30,24 zł w latach 2014-2016 (tj. 10,08 zł w każdym roku).

Zawarcie wskazanych w pkt. 1 i 2 umów nastąpiło pomimo tego, że zgodnie z:

- § 2 ust.1 i ust.2 wskazanego na wstępie zarządzenia – należna gminie opłata jest naliczana: „za każdy dzień zajęcia, udostępnienia 1 m²”,
- art. 24 ust.1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U z 2008 r., Nr 223, poz. 1458): „Do podstawowych obowiązków pracownika samorządowego należy dbałość o wykonywanie zadań publicznych oraz o środki publiczne, z uwzględnieniem interesu publicznego oraz indywidualnych interesów obywateli”.

Wyjaśnienia w powyższym zakresie złożyły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz Bornego Sulinowa (wskazując jako pracownika prowadzącego nadzór merytoryczny –

Handwritten signature and initials

Handwritten initials

Bogdana Korpal – Zastępcę Burmistrza) oraz Iwona Mostowska – Referent ds. budownictwa ogólnego.

Wynika z nich, że:

(ad. 1 i 2):

„odnośnie zawartych Umów nr RI.6846.46.2013.IM z dnia 17-07-2013r. oraz nr RI.6846.40.2013.IM z dnia 03-06-2013r. informuję, iż wnioski na zajęcie nieruchomości drogowych w celu prowadzenia robót i umieszczenia urządzeń w gruncie każdorazowo weryfikowane są przez pracownika merytorycznego, jednakże biorąc pod uwagę czynnik ludzki oraz dużą ilość spraw w ówczesnym czasie, popełniono oczywistą omyłkę pisarską i rachunkową.

W celach naprawczych niezwłocznie przygotowane zostaną aneksy do umów celem skorygowania kwot wpłaconych przez wnioskodawców”.

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 67, wykaz umów, na podstawie których udostępniono gminne drogi wewnętrzne a poddanych analizie – złożono do akt kontroli pod poz. 65 a kserokopie pozostałej dokumentacji stanowiące:

- zarządzenie Nr 7/2007 Burmistrza BS z dnia 16.1.2007 r. w sprawie wysokości stawek za udostępnienie gminnych nieruchomości – złożono do akt kontroli pod poz. 66,
- umowę nr RI.6846.46.2013.IM z dnia 17.07.2013 na udostępnienie gminnych dróg wewnętrznych – złożono do akt kontroli pod poz. 68,
- umowę nr RI.6846.40.2013.IM z dnia 03.06.2013 na udostępnienie gminnych dróg wewnętrznych – złożono do akt kontroli pod poz. 69.

1.2.2.6. Oplata za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Na podstawie danych ewidencji księgowej oraz sporządzonych za lata 2013-2016 sprawozdań Rb-27S „z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” ustalono, że gmina uzyskała w latach 2013-2016 dochody z tytułu opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w następujących wysokościach (ujęte wedle klasyfikacji budżetowej jako 756-75618-0480):

- 2013 r. – 165 361,29 zł,
- 2014 r. – 157 604,34 zł,
- 2015 r. – 165 489,32zł,
- 2016 r. – 168 440,22 zł.

W trakcie kontroli szczegółowej analizie poddano prawidłowość wydawanych przez Burmistrza Bornego Sulinowa zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które obowiązywały w 2015 r.

Oprócz wydanych dla 20 przedsiębiorców zezwoleń okresowych (50) oraz jednorazowych (15) – szczegółowej analizie poddano również złożone przez przedsiębiorców wnioski o wydanie tych zezwoleń oraz załączoną do nich dokumentację źródłową niezbędną w celu uzyskania zezwolenia.

Stwierdzono, że:

- 1) w okresie od dnia 1 do dnia 31 stycznia 2016 r. organ przyjął od przedsiębiorców (19) oświadczenia o wartości sprzedanych w 2015 r. napojów alkoholowych pod rygorem

odpowiedzialności karnej z art. 233 Kodeksu karnego w przypadku podania za 2015 r. wartości sprzedaży niezgodnej ze stanem rzeczywistym.

Odebranie od przedsiębiorców ww. oświadczeń nastąpiło pomimo braku po stronie organu podstaw prawnych do przyjmowania takich oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej składających je przedsiębiorców.

W ocenie kontrolującego brak podstaw prawnych we wskazanym zakresie wynika z faktu, że akt prawny właściwy w tym zakresie – tj. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jako podstawa do składania przez sprzedawców alkoholu takich oświadczeń – nie zawiera regulacji będących podstawą dla organu wydającego takie zezwolenia do przyjmowania oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Na wskazany powyżej przez kontrolującego brak podstaw prawnych wskazał również Sąd Najwyższy w wyrokach Izby Karnej z dnia 20.01.2012 r. oraz z dnia 23.02.2012 r. Nie posiadając niezbędnych do tego podstaw prawnych – Burmistrz Bornego Sulinowa odebrał we wskazanych okresie od przedsiębiorców oświadczenia o wartości sprzedaży pomimo tego, że zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U z 2013 r., poz. 267): „organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa”.

- 2) w dniu 14.04.2015 r. przedsiębiorca w siedzibie organu złożył wniosek o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% alkoholu oraz piwa. Po rozpatrzeniu wniosku – organ w dniu 06.05.2015 r. wnioskowane zezwolenie wydał a w dniu następnym przedsiębiorca dokonał wpłaty należnej z tego tytułu opłaty za 2015 r. w wysokości 345,21 zł.

Następnie ww. przedsiębiorca zmarł w dniu 20.05.2015 r. a organ, który wydał w dniu 06.05.2015 r. ww. zezwolenie – w dniu 04.02.2016 r. zawiadomił jako stronę postępowania administracyjnego żonę zmarłego przedsiębiorcy o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia wydanego w 2015 r. zezwolenia z uwagi na brak dokonania w terminie do dnia 31.01.2016 r. I raty opłaty za korzystanie z przedmiotowego zezwolenia.

Następnie w dniu 16.02.2016 r. Burmistrz Bornego Sulinowa wydał decyzję nr SO.73405.5A.2016.zo, w której orzekł o wygaśnięciu wydanego w 2015 r. zezwolenia – pomimo tego, że zgodnie z art. 18 ust. 12 b (obowiązującym od dnia 01.01.2016 r.) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2015 r., poz. 1286): „w przypadku, o którym mowa w ust. 12 pkt 5 lit. b, zezwolenie wygasa z upływem 30 dni od dnia upływu terminu dopełnienia obowiązku dokonania opłaty w wysokości określonej w art. 111 ust. 2 i 5, jeżeli przedsiębiorca w terminie 30 dni od dnia upływu terminu do dokonania czynności określonej w ust. 12 pkt 5 lit. b nie wniesie raty opłaty określonej w art. 111 ust. 2 albo 5, powiększonej o 30% tej opłaty”.

Tym samym w ocenie kontrolującego żona zmarłego przedsiębiorcy jako zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U z 2016 r., poz. 23) – strona postępowania administracyjnego (tj. każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze

PI

IR

względu na swój interes prawny lub obowiązek) – miała prawną możliwość zachować udzielone w 2015 r. zezwolenie poprzez dokonanie w terminie do dnia 01.03.2016 r. zapłaty I raty opłaty w wysokości 175,00 zł powiększonej o 30%.

Dlatego w terminie do dnia 01.03.2016 r. organ nie miał podstaw do wydania decyzji o wygaśnięciu przedmiotowego zezwolenia.

Wyjaśnienia w przedmiotowej sprawie złożyły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz oraz Zofia Osuch – Inspektor ds. ewidencji ludności.

Wynika z nich, że:

(ad. 1):

„przedsiębiorcy składający oświadczenia skorzystali ze wzoru oświadczeń z lat poprzednich, w którym nie skorygowano z uwagi na przeoczenie podstawy prawnej w związku ze zmianą ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi; nowy wzór oświadczenia (w załączeniu) zostanie wysłany do przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych”;

(ad. 2):

„zezwolenie dla przedsiębiorcy zostało wygaszone w związku z brakiem dokonania opłaty I raty za korzystanie z zezwolenia a żona przedsiębiorcy nie mogła dokonać opłaty powiększonej o 30% i prowadzić sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie tego zezwolenia – gdyż zgodnie z art. 18 pkt. 7 ppkt. 6 – warunkiem prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych jest wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie objętym zezwoleniem tylko przez przedsiębiorcę w nim oznaczonego i wyłącznie w miejscu oznaczonym zezwoleniem”.

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 331 a kserokopię pozostałej dokumentacji stanowiącej:

- oświadczenia o wartości sprzedaży napojów alkoholowych za 2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 273,
- dokumentację związaną z wygaszonym w 2016 r. zezwoleniem – złożono do akt kontroli pod poz. 274,
- wykaz zezwoleń okresowych (50) i jednorazowych (15) poddanych analizie w trakcie kontroli – złożono do akt kontroli pod poz. 275,
- zakres czynności Inspektora ds. ewidencji ludności – złożono do akt kontroli pod poz. 287,
- wyroki Sądu Najwyższego z 20 stycznia i 23 lutego 2012 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 288.

1.2.2.7. Oplata z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Na podstawie danych ewidencji księgowej oraz sporządzonych za lata 2013-2016 sprawozdań Rb-27S „z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” ustalono, że gmina zaplanowała i wykonała dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokościach wynikających z poniższego zestawienia:

rok	Klasyfikacja budżetowa			dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi		
	dział	rozdział	§	planowane	wykonane	różnica
2013	756	75615	0 490	563 409,80	499 536,21	<u>63 873,59</u>
		75616				
2014	756	75615		1 052 115,16	1 078 353,98	<u>26 238,82</u>
		75616				
2015	756	75615		1 113 798,64	1 076 869,95	<u>36 928,69</u>
		75616				
	900	90002				
2016	900	90002		1 186 523,00	1 109 681,02	<u>76 841,98</u>

Kontrolą objęto dochody uzyskiwane z tego tytułu przez gminę w 2015 r. oraz dokonywane w tym samym okresie wydatki na rzecz podmiotów odbierających i zagospodarowujących odpady odbierane z terenu gminy.

We wskazanym okresie obowiązywały następujące regulacje prawne stanowiące akty prawa miejscowego a uchwalone przez Radę Miejską w Bornem Sulinowie:

1) uchwała Nr XXVII/331/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalania stawki tej opłaty, zgodnie z którą:

- a) w zakresie nieruchomości zamieszkałych podstawą naliczania opłaty była liczba osób zamieszkujących daną nieruchomość a miesięczna stawka za jednego mieszkańca wynosiła odpowiednio 9,00 zł i 18,00 zł – w zależności od tego czy odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny lub nieselektywny,
- b) w zakresie nieruchomości niezamieszkałych ustalono następujące stawki za pojemniki o pojemności:
 - 120 litrów – w wysokościach 12,40 zł/24,80 zł,
 - 240 litrów – w wysokościach 25,00 zł/50,00 zł,
 - 1 100 litrów – w wysokościach 76,00 zł/152,00 zł
 w zależności od tego czy odpady zbierano i odbierano w sposób selektywny lub nieselektywny.

W dniu:

- 7 listopada 2013 r. Rada Miejska w Bornem Sulinowie podjęła uchwałę Nr XXXVI/436/2013 zmieniającą uchwałę w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalania stawki tej opłaty, w której dla pojemnika o pojemności 120 litrów wprowadzono stawki 12,00 zł i 25,00zł – w zależności od sposobu zbierania i odbierania odpadów
- 26 lutego 2015 r. organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podjął uchwałę Nr V/48/2015 zmieniającą uchwałę w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalania stawki tej opłaty, zgodnie z którą wprowadzono nowe stawki ryczałtowe wynoszące 74,00 zł i 148,00 zł dla nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne

B. S. P. N.

J. R.

nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe „jedynie przez część roku”.

Wprowadzone stawki roczne dotyczyły jednego domku letniskowego lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe a ich zastosowanie uzależniono od selektywnego lub nieselektywnego zbierania i odbierania odpadów.

- 2) uchwała Nr XXXVI/438/2013 z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zgodnie z którą właściciele nieruchomości zostali zobowiązani do wpłacania bez wezwania miesięcznych opłat w terminie do 15 dnia miesiąca za miesiąc poprzedni (np. za styczeń – do 15 lutego, za luty – do 15 marca, za marzec – do 15 kwietnia), przy czym opłata za grudzień danego roku powinna zostać uregulowana do 15 stycznia następnego roku.

W dniu 26 lutego 2015 r. organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podjął uchwałę Nr V/50/2015 zmieniającą uchwałę w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w której wprowadził termin płatności dla ryczałtowych rocznych stawek 74,00 zł i 148,00 zł przewidzianych dla jednego domku letniskowego lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Zapłata opłaty obliczonej przy zastosowaniu tych stawek powinna nastąpić za jeden rok z góry w terminie do 15 lutego danego roku – za wyjątkiem roku 2015 r., za który zapłatę przewidziano w terminie do 15 lipca tego roku.

- 3) uchwała Nr XXXII/411/2013 z dnia 27 czerwca 2013 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości, zmienionej uchwałą Nr V/49/2015 z dnia 26 lutego 2015 r., z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w następujących uchwałach Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie:

- Nr XXXVI/437/2013 z dnia 7 listopada 2013 r.,
- Nr XXXVII/459/2013 z dnia 12 grudnia 2013 r.

Na podstawie danych ewidencyjnych Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie ustalono, że w 2015 r. przypis z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi posiadało 2 039 podmiotów na łączną kwotę 1 135 499,50 zł – po uwzględnieniu korekt składanych w trakcie roku, dodatkowych naliczeń z tytułu zweryfikowania danych zawartych w deklaracjach oraz zaległości z tego tytułu – gmina osiągnęła za 2015 r. dochód z tytułu tej opłaty w wysokości 1 076 869,95 zł.

W trakcie kontroli szczegółowej analizie (na przykładzie losowo wybranej grupy) poddano:

- deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które były podstawą w latach 2014 - 2015 r. do dokonywania wpłat na rzecz gminy,
- procedurę wymiany informacji pomiędzy gminą a podmiotem zewnętrznym odbierającym odpady w zakresie weryfikacji danych wykazanych w złożonych deklaracjach za 2014 r.

Stwierdzono, że

- 1) wobec podmiotów o indeksach: 4335, 189, 4055, 79, 4125, 31, 4183, 2292 i 4273, którzy w złożonych deklaracjach dokonali samoobliczenia rocznych kwot zobowiązań z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na 2014 r. w łącznej wysokości 22 586,00 zł – Burmistrz Bornego Sulinowa podjął w 2015 r. działania zmierzające do ustalenia faktycznej ilości odebranych odpadów komunalnych od ww. podmiotów.

Podjęte działania polegały w zakresie poszczególnych podmiotów na sporządzeniu tabelarycznych zestawień, w których wskazano:

- a) dane dotyczące nieruchomości, z której pochodziły odpady komunalne (nazwa miejscowości, ulica i numer posesji),
- b) dane dotyczące właściciela,
- c) rodzaj odpadów (tj. komunalne),
- d) charakter nieruchomości, z której pochodzą odpady (zamieszkała lub niezamieszkała),
- e) sposób dokonywanej zbiórki odpadów (tj. selektywnie lub nieselektywnie),
- f) wskazaną w deklaracji pojemność pojemnika służącego do zbierania odpadów i zadeklarowaną ilość jego wywozów z nieruchomości w miesiącu.

Następnie ww. zestawienia były kierowane do Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych sp. z o.o. z siedzibą w Bornem Sulinowie – tj. do spółki komunalnej (przedsiębiorcy) odbierającej odpady z terenu gminy.

Wskazany przedsiębiorca w zakresie wnioskowanych przez gminę podmiotów sporządzał również zestawienia, w których za wskazany przez gminę okres umieszczał faktyczną pojemność pojemników i ilość ich wywozów z poszczególnych nieruchomości.

Burmistrz Bornego Sulinowa w zakresie wskazanych powyżej podmiotów udostępnił podmiotowi zewnętrznemu dane wskazane powyżej w literach od a do f – pomimo tego, że zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2012 r., poz. 749 z późn. zm.):

- „indywidualne dane zawarte w deklaracji oraz innych dokumentach składanych przez podatników, płatników lub inkasentów objęte są tajemnicą skarbową” (art. 293 § 1),
 - „do przestrzegania tajemnicy skarbowej obowiązani są wójt, burmistrz (prezydent miasta), starosta, marszałek województwa oraz pracownicy urzędów ich obsługujących” (art. 294 § 1 pkt. 2),
 - ustawodawca w katalogu podmiotów, którym dane objęte tajemnicą skarbową mogą zostać udostępnione – nie wskazał przedsiębiorców działających jako posiadające osobowość prawną spółki prawa handlowego (art. 298 w zw. z art. 299 § 3)
- 2) podmioty o indeksach: 7108, 4135, 638, 4129, 4107, 580 i 4110 złożyły w siedzibie organu deklaracje w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, z których wynikał obowiązek zapłaty na rzecz gminy w 2015 r. zobowiązania w łącznej wysokości 12 624,00 zł.

Organ przyjmujący przedmiotowe deklaracje nie oznaczył ich datami, w których zostały one faktycznie złożone w siedzibie organu – pomimo tego, że zgodnie z § 40 ust.3 pkt.2 instrukcji kancelaryjnej, stanowiącej załącznik nr 1 do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitego

rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działalności archiwum zakładowego (Dz. U z 2011 r., Nr 14, poz. 67):

„rejestrowanie przesyłek wpływających w systemie tradycyjnym polega na umieszczeniu w dowolnej kolejności w rejestrze prowadzonym na nośniku papierowym lub w postaci elektronicznej daty wpływu przesyłki do podmiotu”.

Ponadto kontrolujący wskazuje, że w zakresie podmiotów o indeksach: 7108, 4107 i 580 (które deklaracje wypełniły w dniach 4 marca i 19 lutego 2013 r.) oraz o indeksie 4135 (brak daty sporządzenia) – brak oznaczenia poszczególnych deklaracji datami ich wpływu do siedziby organu uniemożliwił ustalenie w przedmiocie złożenia tych deklaracji w terminie wskazanych w § 2 ust.3 uchwały Nr XXVII/334/2012 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości (akta kontroli poz. 256) – tj. do dnia 05.03.2013 r.

- 3) podmioty o indeksach: 10926, 4335, 189, 3603, 580 i 11691 złożyły w siedzibie organu deklaracje w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, z których wynikał obowiązek zapłaty na rzecz gminy w 2015 r. zobowiązania w łącznej wysokości 7 528,00 zł.

W złożonych deklaracjach poszczególne podmioty nie wskazały w polu nr 23 w części F lub w kolumnie IV w części G – miesięcznych kwot opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Pomimo tego organ przyjmujący deklaracje nie wniósł w tym zakresie zastrzeżeń i do każdego z ww. podmiotów wystosował pisma o wysokości comiesięcznych wpłat dokonywanych w 2015 r. z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Następnie na podstawie tych deklaracji wprowadził do ewidencji księgowej kwoty rocznych i miesięcznych przypisów – pomimo tego, że zgodnie z art. 272 pkt. 2 i pkt. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2012 r., poz. 749):

„organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu stwierdzenie formalnej poprawności dokumentów i ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami”.

O braku przeprowadzenia czynności sprawdzających w poszczególnych przypadkach świadczą w złożonych deklaracjach niewypełnione pola oznaczone literą J (adnotacje urzędowe).

Wyjaśnienia w powyższym zakresie (złożone do akt kontroli pod poz. 342) udzielili Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz oraz Anna Jabłońska – Referent ds. gospodarki odpadami.

Wynika z nich, że:

(ad. 1):

„Organ udostępnił przedmiotowe dane zawarte w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, dotyczące podmiotów o indeksach: 4335, 189, 4055, 79, 4125, 31, 4183, 2292 i 4273, Przedsiębiorstwu Usług Komunalnych Sp. z o.o. z siedzibą w Bornem Sulinowie, celem prawidłowej realizacji przedmiotu zamówienia przez Wykonawcę. Wykonawca obowiązany był do przestrzegania przepisów dotyczących ochrony danych osobowych, w tym nieudostępniania danych osobowych osobom trzecim oraz do przestrzegania poufności informacji pozyskanych w związku z realizacją umowy, tj.

odbiorem odpadów komunalnych. Wykonawca nie mógł wykorzystywać pozyskanych danych w żaden inny sposób, niż do wykonywania umowy".

W ocenie kontrolującego stanowisko organu nie jest zgodne ze stanem faktycznym – wystąpienie do przedsiębiorcy odbierającego odpady miało na celu pozyskanie przez gminę informacji, na podstawie których weryfikacji poddane zostały dane wykazane w złożonych deklaracjach (głównie ilość zadeklarowanych wywozów w miesiącu oraz pojemność użytkowanych w tym celu pojemników).

Ponadto kwestia tego do czego był zobowiązany podmiot odbierający odpady nie ma żadnego związku z tym, do czego jest zobowiązany Burmistrz Bornego Sulinowa (w tym przypadku jako organ podatkowy) w zakresie dysponowania informacjami zawartymi w złożonych w jego siedzibie deklaracjach.

W ocenie kontrolującego do weryfikacji przez gminę zawartych w umowie obowiązków podmiotu odbierającego odpady w jakikolwiek sposób (nawet dalece pośredni) nie są potrzebne dane, które organ gminy ujawnił przedsiębiorcy.

(ad. 2):

„Z uwagi na dużą ilość deklaracji przyjmowanych w tamtym okresie w siedzibie organu, czynność ta została przeoczona. Nie miała ona jednak wpływu na ustalenie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla w/w podmiotów. Termin złożenia pierwszej deklaracji upływał w dniu 05.03.2013 r., jednakże pierwsza opłata obowiązywała od m-ca 07.2013 r. Do w/w podmiotów organ wystosował informację o przyjęciu deklaracji, w której zamieszczono wysokość miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz termin płatności poszczególnej raty”.

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień kontrolujący wskazuje, że przedmiotem zapytania wskazanego powyżej w pkt. 2 nie było dokonywanie z opóźnieniem pierwszej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi czy też kwestia wysyłania przez organ pism o przyjęciu deklaracji.

Wskazując na brak daty złożenia przedmiotowych deklaracji wskazano Burmistrzowi Bornego Sulinowa, że uniemożliwiło to we wskazanych przypadkach weryfikację realizacji obowiązku polegającego na terminowym złożeniu pierwszej deklaracji a nie dokonania pierwszej wpłaty.

Ponadto kontrolujący wskazuje, że źródłem kwot zobowiązań z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi powinny być deklaracje a nie pisma dotyczące faktu ich złożenia i wskazujące na wysokości comiesięcznych wpłat.

(ad. 3):

„Organ wobec podmiotów o indeksach: 10926,4335,189,3603,580 i 11691 dokonał czynności sprawdzających, jednakże nie zostały one odnotowane w części J deklaracji. Z uwagi na dużą ilość deklaracji przyjmowanych w tamtym okresie w siedzibie organu, czynność ta została pominięta. Do w/w podmiotów zostały jednakże wystosowane informacje o przyjęciu deklaracji, w których zamieszczono prawidłową wysokość miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz termin płatności poszczególnej raty. Ponadto, wykazane w deklaracjach braki nie miały wpływu na prawidłową wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla każdego z w/w podmiotów”.

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień kontrolujący podtrzymuje swoje stanowisko i wskazuje, że o przeprowadzeniu czynności sprawdzających nie decyduje przekonanie organu lecz faktyczne potwierdzenie ich przeprowadzenia właśnie we wskazanej części poszczególnych deklaracji.

Ponadto kontrolujący wskazuje, że wysokość comiesięcznych wpłat wskazana w przedmiotowych pismach potwierdzających złożenie deklaracji – powinna jedynie potwierdzać kwotę comiesięcznego zobowiązania obliczoną w deklaracji, czego w przedmiotowych przypadkach zabrakło.

Kserokopię zakresu czynności oraz oświadczenia o zachowaniu tajemnicy Referenta ds. gospodarki odpadami złożono do akt kontroli pod poz. 145) a pozostałej dokumentacji związanej ze stwierdzonymi powyżej stanami faktycznymi a stanowiącej:

(ad. 1 – tajemnica skarbowa)

- **w zakresie podmiotu o indeksie 4335:**
 - rozliczenie opłaty za 2014 r. + informacja z PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 189,
 - wnioski gminy do PUK sp. zo.o. + ujawnienie danych z deklaracji – złożono do akt kontroli pod poz. 190,
 - deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z dnia 24.10.2013 r., z której ujawniono informacje dla PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 191,
- **w zakresie podmiotu o indeksie 189:**
 - rozliczenie opłaty za 2014 r. + informacja z PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 192,
 - wnioski gminy do PUK sp. zo.o. + ujawnienie danych z deklaracji – złożono do akt kontroli pod poz. 193,
 - deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z dnia 7.8.2013 r., z której ujawniono informacje dla PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 194,
- **w zakresie podmiotu o indeksie 4055:**
 - rozliczenie opłaty za 2014 r. + informacja z PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 195,
 - wnioski gminy do PUK sp. zo.o. + ujawnienie danych z deklaracji – złożono do akt kontroli pod poz. 196,
 - deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z dnia 7.3.2013 r., z której ujawniono informacje dla PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 197,
- **w zakresie podmiotu o indeksie 79:**
 - rozliczenie opłaty za 2015 r. + informacja z PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 198,
 - wnioski gminy do PUK sp. zo.o. + ujawnienie danych z deklaracji – złożono do akt kontroli pod poz. 199,

- deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z dnia 9.2.2015 r., z której ujawniono informacje dla PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 200,
- w zakresie podmiotu o indeksie 4125:
 - rozliczenie opłaty za 2014 r. + informacja z PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 201,
 - wnioski gminy do PUK sp. zo.o. + ujawnienie danych z deklaracji – złożono do akt kontroli pod poz. 202,
 - deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z dnia 18.3.2013 r., z której ujawniono informacje dla PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 203,
- w zakresie podmiotu o indeksie 31:
 - rozliczenie opłaty za 2014 r. + informacja z PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 204,
 - wnioski gminy do PUK sp. zo.o. + ujawnienie danych z deklaracji – złożono do akt kontroli pod poz. 205,
 - deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z dnia 5.4.2013 r., z której ujawniono informacje dla PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 206,
- w zakresie podmiotu o indeksie 4183:
 - rozliczenie opłaty za 2014 r. + informacja z PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 207,
 - wnioski gminy do PUK sp. zo.o. + ujawnienie danych z deklaracji – złożono do akt kontroli pod poz. 208,
 - deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z dnia 15.3.2013 r., z której ujawniono informacje dla PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 209,
- w zakresie podmiotu o indeksie 2292:
 - rozliczenie opłaty za 2014 r. + informacja z PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 210,
 - wnioski gminy do PUK sp. zo.o. + ujawnienie danych z deklaracji – złożono do akt kontroli pod poz. 211,
 - deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z dnia 5.3.2013 r., z której ujawniono informacje dla PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 212,
- w zakresie podmiotu o indeksie 4273:
 - rozliczenie opłaty za 2014 r. + informacja z PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 213,
 - wnioski gminy do PUK sp. zo.o. + ujawnienie danych z deklaracji – złożono do akt kontroli pod poz. 214,
 - deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z dnia 15.5.2013 r., z której ujawniono informacje dla PUK sp. zo.o. – złożono do akt kontroli pod poz. 215.

B. K. S. P. u

S P

(ad. 2 – brak daty wpływu deklaracji):

- deklarację w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi podmiotu o indeksie 7108 – złożono do akt kontroli pod poz. 216,
- deklarację w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi podmiotu o indeksie 4135 – złożono do akt kontroli pod poz. 217,
- deklarację w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi podmiotu o indeksie 638 – złożono do akt kontroli pod poz. 218,
- deklarację w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi podmiotu o indeksie 4129 – złożono do akt kontroli pod poz. 219,
- deklarację w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi podmiotu o indeksie 4107 – złożono do akt kontroli pod poz. 220,
- deklarację w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi podmiotu o indeksie 580 – złożono do akt kontroli pod poz. 221,
- deklarację w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi podmiotu o indeksie 4110 – złożono do akt kontroli pod poz. 222,

(ad. 3 – brak czynności sprawdzających):

- deklarację w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi podmiotu o indeksie 10926 – złożono do akt kontroli pod poz. 223,
- deklarację w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi podmiotu o indeksie 4335 – złożono do akt kontroli pod poz. 224,
- deklarację w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi podmiotu o indeksie 189 – złożono do akt kontroli pod poz. 225,
- deklarację w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi podmiotu o indeksie 3603 – złożono do akt kontroli pod poz. 226,
- deklarację w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi podmiotu o indeksie 580 – złożono do akt kontroli pod poz. 227,
- deklarację w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi podmiotu o indeksie 11691 – złożono do akt kontroli pod poz. 228.

UMOWY ZAWARTE PRZEZ GMINĘ BORNE SULINOWO, OBOWIĄZUJĄCE W 2015 r. A ZWIĄZANE Z ODPADAMI KOMUNALNYMI I WYNIKAJĄCE Z NICH WYDATKI PONIESIONE PRZEZ GMINĘ

Na podstawie przedłożonej kontrolującemu dokumentacji ustalono, że w 2015 r. obowiązywały jednostkę samorządu terytorialnego następujące umowy dotyczące odpadów komunalnych:

- 1) nr ŚR.1.2013 z dnia 28.06.2013 r., zawarta na okres od dnia 01.07.2013 r. do dnia 31.03.2015 r. z Międzygminnym Przedsiębiorstwem Gospodarki Odpadami sp. z o.o. Przedmiotem umowy było zagospodarowanie przez ww. podmiot odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych w instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania. W związku z zawarciem ww. umowy gmina poniosła wydatki w wysokości 198 137,67 zł – wedle poniższego zestawienia:

Lp.	faktury VAT						
	numer	data		kwota w zł	termin zapłaty		
		wystawienia	wplywu do UM		według FV	faktyczny	zwłoka w dniach
1.	36/11/2014	28.11.2014	08.12.2014	31 243,97	07.01.2015	08.01.2015	1
2.	131/10/2014	31.10.2014	05.11.2014	36 148,03	05.12.2014*	14.01.2015	0
3.	33/12/2014	31.12.2014	07.01.2015	36 153,22	06.02.2015	09.02.2015	3
4.	81/01/2015	30.01.2015	09.02.2015	30 528,58	11.03.2015	13.03.2015	2
5.	130/02/2015	27.02.2015	06.03.2015	27 537,41	06.04.2015	09.04.2015	3
6.	94/03/2015	31.03.2015	07.04.2015	36 526,46	07.05.2015	14.05.2015	7
RAZEM				198 137,67	×	×	×
*na wniosek gminy termin przedłużono do dnia 14.01.2015 r.							

Kserokopię umowy nr ŚR.1.2013 z dnia 28.06.2013 r. oraz ww. faktur VAT złożono do akt kontroli pod poz. 345.

2) nr ŚR.272.8.2013 z dnia 20.06.2013 r., zawarta na okres od dnia 01.07.2013 r. do dnia 31.03.2015 r. z konsorcjum podmiotów, w skład którego wchodziły:

- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinku,
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o. z siedzibą w Bornem Sulinowie.

Przedmiotem zawartej umowy było świadczenie przez konsorcjum usług polegających na:

- odbiorze zmieszanych i zbieranych w sposób selektywny odpadów z terenu Gminy Borne Sulinowo,
- transporcie i przekazaniu zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych i ulegających biodegradacji oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do zastępczej Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Wardyniu Górnym,
- przekazaniu wszystkich odpadów komunalnych zbieranych selektywnie do instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- wyposażeniu aptek w pojemniki na przeterminowane leki i następnie na ich opróżnianiu,
- przeprowadzaniu zbiórek odpadów wielkogabarytowych,
- zapewnianiu możliwości zakupu lub dzierżawy pojemników przez właścicieli nieruchomości zarówno do odpadów zmieszanych jak i zbieranych selektywnie (tj. osobno na szkło, papier i tekturę, tworzywa sztuczne, metale i opakowania wielomateriałowe, odpady zielone i biodegradowalne),
- dostarczaniu do budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz właścicieli nieruchomości wytwarzających odpady sezonowo odpowiedniej ilości i rodzaju worków na odpady segregowane.

[Handwritten signature]

[Handwritten initials]

W związku z zawarciem ww. umowy gmina poniosła wydatki w wysokości 209 096,64 zł – wedle poniższego zestawienia:

L.p.	faktury VAT						
	numer	data		kwota w zł	termin zapłaty		
		wystawienia	wpływu do UM		według FV	faktyczny	zwłoka w dniach
1.	ZOM/168/10/14	31.10.2014	06.11.2014	34 849,44	08.12.2014*	14.01.2015	0
2.	ZOM/111/11/2014	30.11.2014	11.12.2014	34 849,44	12.01.2015	20.01.2015	8
3.	ZOM/121/12/2014	31.12.2014	12.01.2015	34 849,44	11.02.2015	12.02.2015	1
4.	ZOM/93/01/2015	31.01.2015	09.02.2015	34 849,44	11.03.2015	13.03.2015	2
5.	ZOM/103/02/2015	28.02.2015	05.03.2015	34 849,44	06.04.2015	09.04.2015	3
6.	ZOM/112/03/2015	31.03.2015	10.04.2015	34 849,44	11.05.2015	14.05.2015	3
RAZEM				209 096,64	Σ	Σ	Σ

*na wniosek gminy termin przedłużono do dnia 14.01.2015 r.

Kserokopię umowy nr ŚR.272.8.2013 z dnia 20.06.2013 r. oraz ww. faktur VAT złożono do akt kontroli pod poz. 346.

3) nr ŚR.272.3.2015 z dnia 24.03.2015 r., zawarta na okres od dnia 01.04.2015 r. do dnia 31.03.2015 r. z konsorcjum podmiotów, w skład którego wchodziły:

- a) Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o. z siedzibą w Bornem Sulinowie,
- b) PHU EKO FIUK Spółka Jawna z siedzibą w Mirosławcu

Przedmiotem zawartej umowy było świadczenie przez konsorcjum usług polegających na:

- odbiorze zmieszanych i zbieranych w sposób selektywny odpadów z terenu Gminy Borne Sulinowo,
- transporcie i zagospodarowaniu zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych do zastępczej Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Wardyniu Górnym,
- przekazaniu wszystkich odpadów komunalnych zbieranych selektywnie do instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- wyposażeniu aptek w pojemniki na przeterminowane lekarstwa i następnie na ich opróżnianiu,
- przeprowadzaniu zbiórek odpadów wielkogabarytowych,
- zapewnianiu możliwości zakupu lub dzierżawy pojemników przez właścicieli nieruchomości zarówno do odpadów zmieszanych jak i zbieranych selektywnie (tj. osobno na szkło, papier i tekturę, tworzywa sztuczne, metale i opakowania wielomateriałowe, odpady zielone i biodegradowalne),
- dostarczaniu do budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz właścicieli nieruchomości wytwarzających odpady sezonowo odpowiedniej ilości i rodzaju worków na odpady segregowane.

W związku z zawarciem ww. umowy gmina poniosła wydatki w wysokości 482 813,27 zł – wedle poniższego zestawienia:

L.p.	faktury VAT						
	numer	data		kwota w zł	termin zapłaty		
		wystawienia	wpływu do UM		według FV	faktyczny	zwłoka w dniach
1.	SO/91/04/2015	30.04.2015	11.05.2015	72 900,00	10.06.2015	12.06.2015	2
2.	SO/70/05/2015	31.05.2015	03.06.2015	60 820,00	03.07.2015	05.08.2015 07.08.2015	33 35
3.	SO/42/06/2015	30.06.2015	03.07.2015	66 899,99	03.08.2015	03.09.2015	31
4.	SO/64/07/2015	31.07.2015	11.08.2015	72 900,00	10.09.2015	16.09.2015 29.09.2015	6 19
5.	SO/37/08/2015	31.08.2015	04.09.2015	72 900,00	05.10.2015	05.10.2015 08.10.2015	0 3
6.	SO/28/09/2015	30.09.2015	30.09.2015	72 900,00	30.10.2015	30.10.2015	0
7.	SO/25/10/2015	31.10.2015	02.11.2015	63 493,28	30.11.2015	12.11.2015 01.12.2015	0 1
RAZEM				482 813,27	x	x	x

Kserokopię umowy z dnia 24.03.2015 r. oraz ww. faktur VAT złożono do akt kontroli pod poz. 347 a ewidencję księgową poniesionych wydatków w zakresie umów wskazanych powyżej w pkt. 1 – 3 (konto 130 900-90002-4300-01-00-1) – złożono do akt kontroli pod poz. 344.

- 4) nr ŚR.7021.3.2014 z dnia 31.12.2014 r., zawarta na okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2015 r. z Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych sp. z o.o. z siedzibą w Bornem Sulinowie.

Przedmiotem umowy było utrzymanie i obsługa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) przy ul. Orła Białego w Bornem Sulinowie.

W związku z zawarciem ww. umowy gmina poniosła wydatki w wysokości 14 850,00 zł – wedle poniższego zestawienia

L.p.	faktury VAT						
	numer	data		kwota w zł	termin zapłaty		
		wystawienia	wpływu do UM		według FV	faktyczny	zwłoka w dniach
1.	SO/30/02/2015	28.02.2015	03.03.2015	4 950,00	02.04.2015	14.05.2015	42
2.	SO/50/03/2015	31.03.2015	07.04.2015	4 950,00	07.05.2015	08.05.2015	1
3.	SO/32/01/2015	31.01.2015	09.02.2015	4 950,00	11.03.2015	13.03.2015	2
RAZEM				14 850,00	x	x	x

Kserokopię umowy z dnia 31.12.2014 r. oraz ww. faktur VAT złożono do akt kontroli pod poz. 348

W trakcie kontroli stwierdzono, że osiągnięte w 2015 r. dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (tj. 1 076 869,95 zł) były wyższe niż poniesione przez gminę koszty związane z gospodarką odpadami komunalnymi a poniesione na podstawie czterech ww. umów (tj. 904 897 58 zł).

Związane ze wskazanymi powyżej wydatkami dane analitycznej ewidencji księgowej (konto 130 900-90002-4300-01-00-1) za 2015 r. – w zakresie umów wskazanych powyżej w pkt. od

1 do 3 - złożono do akt kontroli pod poz. 344, natomiast dane analitycznej ewidencji księgowej (konto 130 900-90002-4300-02-00-1) za 2015 r. w zakresie umowy wskazanej powyżej w pkt. 4 – złożono do akt kontroli pod poz. 348.

1.3. Dochody z majątku.

Na podstawie sprawozdania Rb-27S „z wykonania planu dochodów budżetowych” (rozd. 70005 § 0770), ustalono, że w latach 2013 – 2016 Gmina Borne Sulinowo otrzymała dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości w następujących wysokościach:

- 2013 r. – kwota 201 756,11 zł;
- 2014 r. – kwota 318 315,00 zł;
- 2015 r. – kwota 441 817,00 zł;
- 2016 r. – kwota 880 943,77 zł.

Rodzaje dochodu	2013		2014		2015		2016	
	ilość transakcji	wartość w zł	ilość transakcji	wartość w zł	ilość transakcji	wartość w zł	ilość transakcji	wartość w zł
sprzedaż i oddanie w użytkowanie wieczyste	7	319 671,00 zł	13	352 185,00 zł	20	409 069,00 zł	16	1 036 612,50 zł
przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	0	0,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł
uwłaszczenie osób prawnych nieruchomościami będącymi w ich zarządzie lub użytkowaniu	0	0,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł
oddanie nieruchomości w trwały zarząd	0	0,00 zł	0	0,00 zł	1	0,00 zł	0	0,00 zł
najem i dzierżawa	7	2 968,62 zł	23	48 981,22 zł	39	66 497,63 zł	39	32 842,01 zł
najem lokali mieszkalnych	19	3 727,15 zł	22	3 468,30 zł	23	5 341,51 zł	22	4 781,07 zł
sprzedaż wyrobów i składników majątkowych, w tym:	19	5 240,00 zł	18	3 430,00 zł	21	4 900,00 zł	16	19 320,00 zł
a) sprzedaż drewna	19	5 420,00 zł	18	3 430,00 zł	21	4 900,00 zł	13	2 870,00 zł
b) sprzedaż zużytych/zbędnych składników majątku (agregaty i cegła rozbiórkowa)	0	0,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł	3	16 450,00 zł
odsetki i dywidendy od kapitału wniesionego do spółek	0	0,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł

RAZEM	71	337 026,77 zł	94	411 494,52 zł	125	490 708,14 zł	109	1 112 875,58 zł
-------	----	---------------	----	---------------	-----	---------------	-----	-----------------

1.3.1. Dochody ze sprzedaży oraz oddawania w użytkowanie wieczyste nieruchomości gminnych.

W trakcie kontroli szczegółowej analizie poddano następujące sprzedaże gminnych nieruchomości w 2015 r.:

1) w trybie przetargu ustnego nieograniczonego:

a) w dniu 09.11.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 8219/2015, na podstawie którego gmina sprzedała niezabudowaną działkę nr 7/203 o powierzchni 19 m² wraz z przynależnym do niej udziałem 1/108 w działce nr 7/243.

Wartość nieruchomości określono w operacie sporządzonym przez rzeczoznawcę w wysokości 2 960,00 zł – co było podstawą do określenia ceny wywoławczej w postępowaniu przetargowym w wysokości 3 750,00 zł brutto.

Uzyskana cena sprzedaży wyniosła 3 790,00 zł brutto.

b) w dniu 09.11.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 8219/2015, na podstawie którego gmina sprzedała niezabudowaną działkę nr 7/204 o powierzchni 19 m² wraz z przynależnym do niej udziałem 1/108 w działce nr 7/243.

Wartość nieruchomości określono w operacie sporządzonym przez rzeczoznawcę w wysokości 2 960,00 zł – co było podstawą do określenia ceny wywoławczej w postępowaniu przetargowym w wysokości 3 750,00 zł

Uzyskana cena sprzedaży wyniosła 3 790,00 zł brutto.

Kserokopie:

- (działka nr 7/203) – operatu szacunkowego, karty sprawy z ceną wywoławczą do przetargu i protokołu z niego przeprowadzonego – złożono do akt kontroli pod poz.154,
- (działka nr 7/204) – operatu szacunkowego, karty sprawy z ceną wywoławczą do przetargu i protokołu z niego przeprowadzonego – złożono do akt kontroli pod poz.155,
- (działki nr 7/203 i 7/204) – aktu notarialnego Rep. A numer 8219/2015 z dnia 09.11.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 156.

c) w dniu 22.01.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 235/2015, na podstawie którego gmina sprzedała działkę nr 250/2 o powierzchni 1 100 m², zabudowaną budynkiem mieszkalnym o powierzchni użytkowej 94,52 m².

Nieruchomości zlokalizowane były w miejscowości Łubowo a ich wartość została określona na poziomie 68 000,00 zł – w tym działka to 36 000,00 zł (52,94%) a budynek to 32 000,00 zł (47,06%).

Z uwagi na brak zainteresowania w pierwszych czterech przetargach – ww. nieruchomości zostały sprzedane w następstwie piątego przetargu za kwotę 45 450,00 zł (przy cenie wywoławczej ustalonej do piątego przetargu w wysokości 45 000,00 zł).

Pu
[Signature]

[Signature]

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy z ceną wywoławczą do V przetargu, protokołu z przetargu oraz aktu notarialnego Rep. A numer 235/2015 z dnia 22.01.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 158.

d) w dniu 30.01.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 453/2015, na podstawie którego gmina sprzedała niezabudowaną działkę nr 29 o powierzchni 4 300 m².

Wartość nieruchomości określono w operacie sporządzonym przez rzeczoznawcę w wysokości 8 200,00 zł – co było podstawą do określenia ceny wywoławczej w postępowaniu przetargowym w wysokości 8 500,00 zł.

Uzyskana cena sprzedaży wyniosła 8 600,00 zł.

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy z ceną wywoławczą do przetargu, protokołu z przetargu oraz aktu notarialnego Rep. A numer 453/2015 z dnia 30.01.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 159.

e) w dniu 16.02.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 924/2015, na podstawie którego gmina sprzedała lokal mieszkalny o powierzchni 47,78 m², zlokalizowany w miejscowości Silnowo nr 19/4, wraz z udziałem 225/1000 w działce nr 277/2.

Wartość ww. nieruchomości została określona w operacie sporządzonym przez rzeczoznawcę majątkowego na 35 900,00 zł – w tym: lokal mieszkalny to 34 000,00 zł a udział w gruncie to 1 900,00 zł.

Z uwagi na brak ofert w pierwszym przetargu – cena wywoławcza został obniżona do 22 000,00 zł i w drugim przetargu uzyskano cenę sprzedaży 36 500,00 zł.

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy z ceną wywoławczą do przetargu, protokołu z przetargu oraz aktu notarialnego Rep. A numer 924/2015 z dnia 16.02.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 162.

f) w dniu 23.03.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 1299/2015, na podstawie którego gmina sprzedała działkę nr 350/2 o powierzchni 3 017 m².

Wartość nieruchomości określono w operacie sporządzonym przez rzeczoznawcę w wysokości 4 700,00 zł – co było podstawą do określenia ceny wywoławczej w postępowaniu przetargowym w wysokości 5 200,00 zł.

Uzyskana cena sprzedaży wyniosła 5 260,00 zł.

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy z ceną wywoławczą do przetargu, protokołu z przetargu oraz aktu notarialnego Rep. A numer 1299/2015 z dnia 23.03.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 160.

g) w dniu 23.03.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 1299/2015, na podstawie którego gmina sprzedała działkę nr 350/4 o powierzchni 7 805 m².

Wartość nieruchomości określono w operacie sporządzonym przez rzeczoznawcę w wysokości 12 200,00 zł – co było podstawą do określenia ceny wywoławczej w postępowaniu przetargowym w wysokości 12 800,00 zł.

Uzyskana cena sprzedaży wyniosła 12 930,00 zł.

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy z ceną wywoławczą do przetargu, protokołu z przetargu oraz aktu notarialnego Rep. A numer 1299/2015 z dnia 23.03.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 161.

h) w dniu 07.07.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 2752/2015, na podstawie którego gmina sprzedała działkę nr 52/2 o powierzchni 2 536 m².

Wartość nieruchomości określono w operacie sporządzonym przez rzeczoznawcę w wysokości 14 000,00 zł + 23% VAT (razem 17 220,00 zł) – co było podstawą do określenia ceny wywoławczej w postępowaniu przetargowym w wysokości 20 600,00 zł.

Uzyskana cena sprzedaży wyniosła 20 810,00 zł.

- i) w dniu 19.08.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 6297/2015, w którym gmina sprzedała zlokalizowany w miejscowości Krągi nr 55/2 lokal mieszkalny o powierzchni 67,18 m² (w tym powierzchnia lokalu to 24,88 m² a pomieszczeń przynależnych to 42,3 m²), wraz z udziałem 3648/10000 w działkach numer 292 i 293.

Wartość nieruchomości określono w operacie sporządzonym przez rzeczoznawcę w wysokości 11 500,00 zł (w tym lokal mieszkalny to 8 300,00 zł a udział w gruncie to 3 200,00zł) – co było podstawą do określenia ceny wywoławczej w postępowaniu przetargowym w tej samej wysokości.

Uzyskana cena sprzedaży wyniosła 20 500,00 zł.

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy z ceną wywoławczą do przetargu, protokołu z przetargu oraz aktu notarialnego Rep. A numer 6297/2015 z dnia 19.08.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 169.

- j) w dniu 19.08.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 6297, w którym gmina sprzedała zlokalizowany w miejscowości Krągi nr 55/3 lokal mieszkalny o powierzchni 24,72 m² wraz z udziałem 1342/10000 w działkach numer 292 i 293.

Wartość nieruchomości określono w operacie sporządzonym przez rzeczoznawcę w wysokości 11 400,00 zł (w tym lokal mieszkalny to 10 200,00 zł a udział w gruncie to 1 200,00zł) – co było podstawą do określenia ceny wywoławczej w postępowaniu przetargowym w wysokości 11 500,00.

Uzyskana cena sprzedaży wyniosła 11 620,00 zł.

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy z ceną wywoławczą do przetargu, protokołu z przetargu oraz aktu notarialnego Rep. A numer 6297/2015 z dnia 19.08.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 168.

- k) w dniu 28.10.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 7914/2015, w którym gmina sprzedała nieruchomość gruntowo-budynkową zlokalizowaną w miejscowości Kiełpino, w skład której wchodziły następujące nieruchomości:

- działka nr 95/1 o powierzchni 4 994 m²,
- budynek mieszkalny o powierzchni 89,81 m²,
- dwa budynki gospodarcze o łącznej powierzchni 137,2 m².

Wartość nieruchomości została określona w operacie sporządzonym przez rzeczoznawcę majątkowego w wysokości 42 200,00 zł i była podstawą do określenia ceny wywoławczej w pierwszym przetargu w wysokości 124 000,00 zł.

W pierwszym przetargu nie wyłoniono nabywcy, podobnie jak w trzech następnych postępowaniach, w których ceny wywoławcze wynosiły odpowiednio: 75 000,00 zł, 68 000,00 zł i 65 000,00 zł.

Nabywcę wyłoniono w piątym przetargu, w którym cena wywoławcza wyniosła 58 000,00 zł a ostateczna cena sprzedaży to 58 580,00 zł.

Kserokopie:

- operatu szacunkowego z dnia 04.12.2013 r. oraz aktu notarialnego stanowiącego umowę darowizny dla gminy – złożono do akt kontroli pod poz. 166,
- operatu szacunkowego z dnia 24.02.2014 r. (wycena do sprzedaży), karty sprawy z ceną wywoławczą do V przetargu, protokołu z przetargu i aktu notarialnego Rep. A numer 7914/2015 z dnia 28.10.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 167.

1) w dniu 25.11.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 8485/2015, w którym gmina sprzedała nieruchomość gruntową nr 422/2 w obrębie Lubowo o powierzchni 33 799 m².

Wartość nieruchomości określił w operacie rzeczoznawca majątkowy i wyniosła ona 63 100,00 zł – co było podstawą do określenia ceny wywoławczej w postępowaniu przetargowym w wysokości 67 600,00 zł.

Ostateczna cena sprzedaży wyniosła 68 280,00 zł.

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy z ceną wywoławczą do przetargu, protokołu z przetargu oraz aktu notarialnego Rep. A numer 8485/2015 z dnia 25.11.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 164.

2) w trybie bezprzetargowym:

a) w dniu 14.12.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 8838/2015, na podstawie którego gmina sprzedała na rzecz dotychczasowego najemcy lokal mieszkalny o powierzchni 59 m², zlokalizowany w budynku położonym przy Al. Niepodległości 30A/3, wraz z udziałem 37/1000 w działce nr 53/2.

Wartość ww. nieruchomości została określona w operacie sporządzonym przez rzeczoznawcę majątkowego w wysokości 96 060,00 zł – w tym lokal mieszkalny to 92 640,00 zł a związany z lokalem udział w gruncie to 3 420,00 zł.

Wobec nabywcy zastosowano bonifikatę 40% - tj. cena sprzedaży z jej uwzględnieniem wyniosła 57 636,00 zł.

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy, protokołu uzgodnień i aktu notarialnego Rep. A numer 8838/2015 z dnia 14.12.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 157.

b) w dniu 30.01.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 478/2015, na podstawie którego gmina sprzedała na poprawę zagospodarowania działki sąsiedniej - niezabudowaną działkę nr 22/66 o powierzchni 165 m².

Wartość ww. nieruchomości została określona w operacie sporządzonym przez rzeczoznawcę majątkowego w wysokości 12 600,00 zł + 23% VAT – co łącznie dało cenę sprzedaży brutto w wysokości 15 498,00 zł.

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy, protokołu uzgodnień i aktu notarialnego Rep. A numer 478/2015 z dnia 30.01.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 163.

c) w dniu 14.07.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 5205/2015, na podstawie którego gmina sprzedała na rzecz dotychczasowego najemcy zlokalizowany w miejscowości Silnowo 18/5 lokal mieszkalny o powierzchni 107,73 m² (w tym

powierzchnia mieszkania to 70,7 m² a pomieszczeń przynależnych do lokalu mieszkalnego to 37,03 m²) wraz z udziałem 142/1000 w nieruchomościach gruntowych o numerach: 44/4, 44/5, 47/1 i 47/2.

Wartość nieruchomości została określona w operacie sporządzonym przez rzeczoznawcę w wysokości 53 100,00 zł – w tym: lokal mieszkalny wraz z pomieszczeniami przynależnymi to 48 100,00 zł a wartość udziału w gruncie to 5 000,00 zł.

Po zastosowaniu 85% bonifikaty – ostateczna cena sprzedaży wyniosła 7 965,00 zł.

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy, protokołu uzgodnień i aktu notarialnego Rep. A numer 5205/2015 z dnia 14.07.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 172.

d) w dniu 14.07.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A Nr 5199/2015, na podstawie którego gmina sprzedała na rzecz dotychczasowego najemcy zlokalizowany w miejscowości Krągi 55/4 lokal mieszkalny o powierzchni 92,27 m² - w tym powierzchnia lokalu mieszkalnego to 49,97 m² a pomieszczeń przynależnych to 42,30 m²), wraz z udziałem 5010/10000 w nieruchomościach gruntowych o numerach 292 i 293.

Wartość nieruchomości została określona w operacie szacunkowym w wysokości 21 900,00 zł – w tym wartość lokalu mieszkalnego i pomieszczeń z nim związanych to 17 400,00 zł a udziału w gruncie to 4 500,00 zł.

Po zastosowaniu 85% bonifikaty – ostateczna cena sprzedaży wyniosła 3 285,00 zł.

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy, protokołu uzgodnień i aktu notarialnego Rep. A numer 5199/2015 z dnia 14.07.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 173.

e) w dniu 04.08.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A Nr 5872/2015, na podstawie którego gmina sprzedała na rzecz dotychczasowego najemcy lokal mieszkalny w miejscowości Jeleń nr 18/1 o powierzchni 159,32 m² (w tym powierzchnia lokalu mieszkalnego to 110,72 m² a pomieszczeń przynależnych do tego lokalu to 48,6 m²), wraz z udziałem 2137/10000 w działce nr 118/31.

Wartość nieruchomości została określona w operacie przez rzeczoznawcę majątkowego na 34 200,00 zł – w tym wartość lokalu mieszkalnego i pomieszczeń przynależnych to 29 400,00 zł a udziału w gruncie to 4 800,00 zł.

Po zastosowaniu 85% bonifikaty – cena sprzedaży wyniosła 5 130,00 zł, z której kwota 4 600,00 zł została rozłożona na 10 rat po 460,00 zł każda, płatnych w terminie do 31 marca począwszy od roku 2016.

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy, protokołu uzgodnień i aktu notarialnego Rep. A numer 5872/2015 z dnia 04.08.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 174.

f) w dniu 02.09.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 6567/2015, w którym gmina sprzedała na rzecz dotychczasowego najemcy zlokalizowany w miejscowości Juchowo nr 39/2 lokal mieszkalny o powierzchni 105,9 m² (w tym powierzchnia samego lokalu to 57 m² a pomieszczeń przynależnych to 48,9 m²) wraz z udziałem 780/10000 w działce nr 8/1.

Wartość nieruchomości określił w operacie rzeczoznawca majątkowy na 24 600,00 zł – w tym wartość lokalu i pomieszczeń przynależnych to 22 300,00 zł a udziału w gruncie to 2 300,00 zł.

Po zastosowaniu 85% bonifikaty – cena sprzedaży wyniosła 3 690,00 zł.

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy, protokołu uzgodnień i aktu notarialnego Rep. A numer 6567/2015 z dnia 02.09.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 171.

g) w dniu 04.09.2017 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 6660/2015, w którym gmina sprzedała na rzecz dotychczasowego najemcy zlokalizowany w Silnowie nr 18/4 lokal mieszkalny o powierzchni 143,27 m² (w tym lokal mieszkalny to 97,10 m² a pomieszczenia przynależne to 46,17 m²), wraz z udziałem 198/1000 w działkach numer: 44/4, 44/5, 47/1 i 47/2.

Wartość nieruchomości określił w operacie rzeczoznawca na 69 800,00 zł – w tym wartość lokalu i pomieszczeń przynależnych to 63 000,00 zł a udziału w gruncie to 6 800,00 zł.

Po zastosowaniu 85% bonifikaty – cena sprzedaży wyniosła 10 470,00 zł.

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy, protokołu uzgodnień i aktu notarialnego Rep. A numer 6660/2015 z dnia 04.09.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 170.

h) w dniu 30.10.2015 r. zawarto akt notarialny Rep. A numer 7995/2015, w którym gmina sprzedała na rzecz dotychczasowego najemcy zlokalizowany w miejscowości Silnowo nr 18/6 lokal mieszkalny o powierzchni 123,04 m² (w tym lokal mieszkalny to 84,7 m² a związane z lokalem pomieszczenie gospodarcze to 38,34 m²), wraz z udziałem 162/1000 w działkach o numerach: 44/4, 44/5, 47/1 i 47/2.

Wartość nieruchomości określił w operacie rzeczoznawca majątkowy na 61 900,00 zł – w tym lokal mieszkalny i związane z nim pomieszczenie gospodarcze to 56 300,00 zł a udział w gruncie to 5 600,00 zł.

Po zastosowaniu 85% bonifikaty – cena sprzedaży wyniosła 9 285,00 zł, z której kwota 8 352,00 zł została rozłożona na 9 rat po 928,00 zł każda, płatnych do 31 marca począwszy od roku 2016.

Kserokopie: operatu szacunkowego, karty sprawy, protokołu uzgodnień oraz aktu notarialnego Rep. A numer 7995/2015 z dnia 30.10.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 165

W związku z analizą przedłożonej dokumentacji związanej z ww. transakcjami sprzedaży a stanowiącej akty notarialne oraz w zależności od trybu sprzedaży – sporządzoną i związaną z nim dokumentację i stwierdzono, że

- przy sprzedaży bezprzetargowej przestrzegano wymogów z art. 34 ust.1, ust.2 i ust.3 oraz art. 37 ust.2 i ust.3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- warunki zbycia nieruchomości w drodze przetargu obwieszczano w ogłoszeniu o przetargu, a w drodze bezprzetargowej ustalano w rokowaniach przeprowadzanych z nabywcą,

- zachowano 21-dniowy okres podania wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w siedzibie zamawiającego oraz powiadamiano o tym fakcie w prasie miejscowej (art. 35 ust. 1 cyt. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami),
- w wykazach określano treści wymagane przepisami art. 35 ust. 2 cyt. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- warunki finansowe określone w umowach sprzedaży (tj. w aktach notarialnych) były zgodne z wynikami przetargów oraz ustalonymi w protokołach uzgodnień między organem wykonawczym gminy a nabywcami w przypadku trybu bezprzetargowego,
- nabywcy uiszczali ceny sprzedaży pomniejszone o wpłacone wadium najpóźniej w dniu zawarcia umowy,
- oferenci przystępujący do przetargu wpłacili wymagane wadium a oferent który wygrał przetarg nie otrzymał jego zwrotu po przetargu (§ 4 ust. 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości),
- wysokości wadium ustalonych przez organ nie były niższe niż 5% ceny wywoławczej i wyższe niż 20% tej ceny oraz zostały wpłacone przed przetargiem przez wszystkich jego uczestników nie później niż 3 dni przed przetargiem,
- ogłoszenia o przetargu spełniały co najmniej wymogi określone w art. 35 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz § 13, 15, 16 i 24 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości,
- protokoły z przetargów spełniały wymogi określone w § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości,
- przestrzegano zasad ustalania cen nieruchomości zgodnie z przepisami art. 67 i art. 68 cyt. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

Ponadto w zakresie przedłożonej dokumentacji stwierdzono, że:

- 1) przedłożone kontrolującemu do wglądu protokoły z przeprowadzanych przetargów – w sytuacji gdy minimum dwa podmioty wpłaciły wadium – nie stanowiły wystarczającej podstawy do weryfikacji wysokości postąpień, które określali uczestnicy poszczególnych przetargów.

Z przedłożonej w tym zakresie dokumentacji (tj. z protokołów) nie wynikał fakt poinformowania poszczególnych uczestników przez komisję przetargową o obowiązujących w tym zakresie regulacjach prawnych jak i nie wynikała również wysokość dokonywanych postąpień (w protokołach wskazywano ustaloną cenę wywoławczą i najwyższą cenę zaproponowaną w trakcie postępowania).

Dlatego zasadne jest w ocenie kontrolującego wprowadzenie zmian w treściach sporządzanych z przeprowadzonych postępowań przetargowych protokołach poprzez wskazywanie w nich wysokości postąpień dokonywanych przez poszczególnych uczestników i tym samym dostosowanie ich literalnej treści do § 14 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U z 2014 r., poz. 1490), zgodnie z którym:

„o wysokości postąpienia decydują uczestnicy przetargu, z tym że postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej, z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych”.

- 2) w dniu 07.07.2015 r. gmina zawarła akt notarialny Rep. A numer 2752/2015, w którym sprzedała prawo własności działki nr 52/2 o powierzchni 2 536 m² za kwotę 20 810,00 zł brutto.

Wartość tej nieruchomości została określona w operacie sporządzonym przez biegłego rzeczoznawcę i wynosiła 14 000,00 zł.

Ze sporządzonej w dniu 12.01.2015 r. karty informacyjnej sprawy wynika, że do określonej przez rzeczoznawcę wartości dodano podatek VAT wedle stawki 23% i tym samym otrzymano wartość nieruchomości w wysokości 17 220,00 zł, która to stanowiła podstawę do określenia ceny wywoławczej w I przetargu na poziomie 20 600,00 zł.

Ostatecznie – co wynika ze sporządzonego w dniu 28.05.2015 r. protokołu – w postępowaniu przetargowym uzyskano cenę sprzedaży w wysokości 20 810,00 zł brutto – tj. wartość netto w wysokości 16 918,70 zł + naliczony podatek VAT w wysokości 3 891,30 zł.

Sprzedana nieruchomość gruntowa – co wynika ze sporządzonej w dniu 17.11.2014 r. informacji z rejestru gruntów – posiadała oznaczenie Bp, co zgodnie z § 68 ust.3 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U z 2015 r., poz. 542) oznacza *zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy*.

Na podstawie kolejnej informacji z rejestru gruntów sporządzonej w dniu 15.05.2017 r. ustalono, że oznaczenie klasyfikacyjne nieruchomości gruntowej nie uległo zmianie a obecni właściciele na ten dzień nie dokonali jakiegokolwiek zabudowy na powierzchni tej działki.

Zdaniem kontrolującego w przedmiotowej sprawie kwotę podatku VAT w wysokości 3 891,30 zł naliczono bezpodstawnie.

Po pierwsze należy wskazać na treść dwóch artykułów z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U z 2011 r., Nr 177, poz. 1054) – tj.:

- art. 43 ust.1 pkt. 9, zgodnie z którym: *„zwalnia się od podatku dostawę terenów niezabudowanych innych niż tereny budowlane”*,
- art. 2 pkt. 33, zgodnie z którym: *„ilekroć w dalszych przepisach jest mowa o terenach budowlanych - rozumie się przez to grunty przeznaczone pod zabudowę zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku takiego planu - zgodnie z decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, o których mowa w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym”*.

Z uwagi na treść dwóch ww. regulacji – kontrolujący wskazuje, że brak jest podstaw prawnych do uznania działki nr 52/2 za tereny budowlane – co potwierdzają następujące ustalenia:

- miejscowość Kłomino, w której jest zlokalizowana przedmiotowa nieruchomość nie posiadała na dzień sprzedaży obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (co wynika z zaświadczenia o przeznaczeniu terenu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, podpisanego przez działającego z upoważnienia Burmistrza Krzysztofa Zajęca – Kierownika Referatu Inwestycji),
- na podstawie ustnego oświadczenia Anety Lisowskiej – Kierownika Referatu Gospodarki Nieruchomościami ustalono, że przedmiotowa działka nie była przedmiotem wydanej decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Zgodnie z art. 4 ust.2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U z 2015 r., poz. 199): „w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu”.

Dlatego w sytuacji kiedy przedmiotowa nieruchomość nie była w dniu sprzedaży terenem zabudowanym oraz faktycznie stanowiła teren niezabudowany (status ten nie zmienił się od dnia sprzedaży przez kolejne 22 miesiące – tj. do maja bieżącego roku) – przy jej sprzedaży nie było prawnych podstaw do naliczenia podatku VAT przy zastosowaniu 23% stawki.

Ponadto kontrolujący wskazuje, że obie strony (tj. gmina i nabywcy) zgodnie wskazali w § 1 wskazanego na wstępie aktu notarialnego (na stronie 2), że działka nr 52/2 jest niezabudowana. Nie sposób również określić celu ekonomicznego transakcji – tj. nie jest możliwe wskazanie zamiaru właścicieli nieruchomości gruntowej w zakresie jej ewentualnej zabudowy lub innych działań.

W takiej sytuacji w ocenie kontrolującego organ gminy dokonujący sprzedaży nieruchomości gruntowej powinien kierować się w aspekcie naliczenia podatku VAT – wyłącznie stanem faktycznym wynikającym z posiadanej dokumentacji, który to stan jest taki, że działka nr 52/2 stanowiła teren niezabudowany inny niż teren budowlany i jako taka objęta była ustawowym zwolnieniem w zakresie naliczania 23% podatku VAT przy jej sprzedaży.

Wyjaśnienia w przedmiotowym zakresie złożyła Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz oraz Aneta Lisowska – Kierownik Referatu Gospodarki Nieruchomościami.

Wynika z nich, że:

„temat związany z naliczaniem podatku VAT w przypadkach, gdy nie ma obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego oraz brak jest decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu budzi wiele wątpliwości.

W podjęciu decyzji związanej z obciążeniem nieruchomości Vat-em sięgamy do różnych źródeł tj. wyroków, opracowań, interpretacji i artykułów, które pozwoliłyby należycie zinterpretować i stosować przepisy prawa, a w tym ustawę o podatku od towarów i usług.

Jednym z argumentów jakimi się posłużono w celu doliczenia podatku VAT do transakcji przywołanej powyżej był Wyrok NSA (IFPS 8/10 z dnia 17.01.2011r.), który stanowi wprost cyt.: „...w sytuacji braku planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla klasyfikacji terenu niezabudowanego, wiążące są zapisy ewidencji gruntów i budynków...”.

Drugim argumentem przekonywującym do postąpienia w sposób zaistniały był Wyrok WSA (III SA/Wa 899/07 z dnia 11 lipca 2007r.) cyt.: „...Charakter danego terenu wyznacza plan miejscowy. Tam należy szukać wyjaśnienia, czy przedmiotem transakcji jest teren budowlany czy też szerzej – przeznaczony pod zabudowę. Jeżeli natomiast planu nie ma, decyduje zakwalifikowanie danego obszaru w ewidencji budynków i gruntów...”.

Kolejne argumenty świadczące za zasadnością opodatkowania nieruchomości podatkiem VAT, to m.in.:

- Wyrok NSA w Warszawie (IFSK 1038/15 z dnia 16 marca 2017r.), cyt.: „...W świetle art. 43 ust. 1 pkt 9 u.p.t.u. przy zastosowaniu art. 21 ust. 1 u.g.k., w sytuacji braku planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, dla klasyfikacji terenu niezabudowanego wiążące są zapisy ewidencji gruntów i budynków, a nie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy”,
- Artykuł ze strony www.lex.pl/samorzqd - cyt.: „Jeżeli dla danego gruntu nie ma miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i nie wydano decyzji o warunkach zabudowy, to podstawowe znaczenie ma wypis z ewidencji gruntów i budynków...”

W ocenie NSA możliwość odwołania się do danych w ewidencji gruntów i budynków wynika bezpośrednio z przepisów ustawy z 17 marca 1989r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne. Zgodnie z art. 21 ust. 1 tej ustawy cyt.: „Podstawę planowania gospodarczego, planowania przestrzennego, wymiaru podatków i świadczeń, oznaczenia nieruchomości w księgach wieczystych, statystyki publicznej, gospodarki nieruchomościami oraz ewidencji gospodarstw rolnych stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków”. Tym samym dla opodatkowania wiążące powinny być dane zawarte w ewidencji gruntów, ale wyłącznie w przypadku braku planu zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku braku miejscowego charakteru działki winna regulować ewidencja gruntów i budynków, z której ewidentnie wynika jaki charakter w przyszłości może mieć działka będąca przedmiotem sprzedaży. Rzeczona działka leży w granicach terenów przeznaczonych pod zabudowę. Tym samym oznaczona jest użytkowaniem „Bp”, domniemać zatem można, iż działka ta ma charakter terenu budowlanego. Zgodnie z § 68 ust. 1 pkt 3 Grunty zabudowane i zurbanizowane dzielą się na:

- 1) tereny mieszkaniowe, oznaczone symbolem - B;
- 2) tereny przemysłowe, oznaczone symbolem - Ba;
- 3) inne tereny zabudowane, oznaczone symbolem - Bi;
- 4) zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy, oznaczone symbolem - Bp;
- 5) tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, oznaczone symbolem - Bz;
- 6) użytki kopalne, oznaczone symbolem - K;
- 7) tereny komunikacyjne, w tym:
 - a) drogi, oznaczone symbolem - dr,
 - b) tereny kolejowe, oznaczone symbolem - Tk,
 - c) inne tereny komunikacyjne, oznaczone symbolem - Ti,

d) grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych, oznaczone symbolem - Tp.

W przedmiotowym przypadku zachodzi zatem przeświadczenie, że działka 52/2 oznaczona użytkowaniem „Bp” jest zurbanizowanym terenem niezabudowanym lub w trakcie zabudowy.

W mojej ocenie istnieje możliwość realizacji na ww. działce zabudowy (choćby na podstawie decyzji o warunkach zabudowy), dlatego też zasadnym jest aby sprzedaż opodatkować podatkiem VAT.

Reasumując podatek VAT stanowi dochód Skarbu Państwa, dlatego też uważam, że winien być naliczany w każdym z przypadków, w których zachodzą jakiegokolwiek przesłanki, że grunt niezabudowany może podlegać zabudowie, niezależnie czy z wynika to wprost z planu zagospodarowania przestrzennego, czy też z zapisów ewidencji gruntów i budynków. Jako jednostka samorządowa nie powinniśmy pozbawiać Skarbu Państwa uzyskiwania należnego mu dochodu.

Gmina Borne Sulinowo jest w posiadaniu obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego, za wyjątkiem obrębu Kłomino, zatem nie zachodzą często sytuacje podobne do niniejszej, jednakże w mojej ocenie teren, który może służyć jakiegokolwiek zabudowie winien być obciążony podatkiem od towarów i usług.”

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 295 a kserokopie pozostałej dokumentacji związanej z naliczeniem podatku VAT a stanowiące:

- wypis z rejestru gruntów na dzień 17.11.2014 i zaświadczenie o przeznaczeniu działki w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego – złożono do akt kontroli pod poz. 146,
- wyciągu z operatu szacunkowego i karty sprawy z wyliczeniem ceny wywoławczej do przetargu – złożono do akt kontroli pod poz. 147,
- wykaz nieruchomości i ogłoszenie o przetargu – złożono do akt kontroli pod poz. 148,
- protokół z przeprowadzonego przetargu – złożono do akt kontroli pod poz. 149,
- akt notarialnego Rep. A Nr 2752/2015 z dnia 07.07.2015 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 150,
- artykuł: „stawki VAT-kiedy grunt jest niezabudowany” ze strony www.rp.pl – złożono do akt kontroli 151,
- informację z rejestru gruntów o klasyfikacyjnym oznaczeniu sprzedanej działki nr 52/2 na dzień 15.5.2017 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 152,
- załączonych do udzielonych wyjaśnień wyroków sądów administracyjnych i internetowych publikacji – złożono do akt kontroli pod poz. 327

W odniesieniu do udzielonych wyjaśnień – kontrolujący podtrzymuje w całej rozciągłości swoje stanowisko i wskazuje, że przedmiotem zapytania nie była ewidencja gruntów i budynków, do której w udzielonych wyjaśnieniach tak często nawiązywano.

Ponadto w ocenie kontrolującego charakter podatku VAT jako dochodu budżetu państwa nie ma wpływu na kwestię jego naliczania przez jednostki samorządu terytorialnego – powinno się ono odbywać zgodnie z obowiązującym prawem i w oparciu o wynikające z niego normy.

Ph
Baw

↓ R

1.3.1.1. Dochody z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności.

Na podstawie oświadczenia Lidii Ławrukajtis – Skarbnika Gminy (złożonego do akt kontroli pod poz. 334) ustalono, że jednostka samorządu terytorialnego uzyskała w latach 2013 – 2016 następujące dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności:

- a) 0,00 zł w 2013 r.,
- b) 2 000,00 zł w 2014 r.,
- c) 14 300,00 zł w 2015 r.,
- d) 21 540,48 zł w 2016 r.

Szczegółową analizą (na przykładzie wskazanej poniżej decyzji) objęto dochody uzyskane przez gminę w 2015 r. – stwierdzono, że w dniu 09.07.2013 r. użytkownicy wieczystości działki nr 36/1 o powierzchni 21 043 m² złożyli w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie wniosek o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.

Do wniosku użytkownicy wieczystości dołączyli operat szacunkowy z dnia 26.08.2013 r., w którym rzeczoznawca majątkowy określił wartość prawa własności gruntu na 720 440,00 zł. W trakcie prowadzonego postępowania Burmistrz Bornego Sulinowa otrzymała w dniu 08.11.2013 r. sporządzony przez rzeczoznawcę majątkowego operat, w którym określono wartości prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego na odpowiednio 720 440,00 zł i 546 814,00 zł.

Różnica stanowiąca kwotę 173 626,00 zł to należna gminie opłata z tytułu przekształcenia dotychczasowej formy władania nieruchomością (użytkowania wieczystego) w prawo własności.

Po przeprowadzonym postępowaniu organ w dniu 06.12.2013 r. wydał w dniu 06.12.2013 r. decyzję nr GN.6826.1.2013.ER, w której:

- przekształcił prawo użytkowania wieczystego działki nr 36/1 w prawo własności,
- ustalił z tytułu ww. przekształcenia opłatę w wysokości 173 626,00 zł, której zapłatę na rzecz gminy rozłożył po rozpatrzeniu wniosku właściciela na 15 rat (każda w wysokości 11 575,00 zł i płatna w terminie do dni 31 marca danego roku

Nieprawidłowości (poza okresem prowadzenia postępowania w celu ustalenia należnej gminie opłaty) nie stwierdzono.

1.3.1.2. Uwłaszczenie osób prawnych nieruchomościami będącymi w ich zarządzie lub użytkowaniu.

Na podstawie oświadczenia Lidii Ławrukajtis – Skarbnika Gminy (złożonego do akt kontroli pod poz. 335) ustalono, że jednostka samorządu terytorialnego nie uzyskała w latach 2013 – 2016 dochodów z tytułu uwłaszczenia osób prawnych nieruchomościami będącymi w ich zarządzie lub użytkowaniu.

1.3.2. Dochody z opłat od nieruchomości oddanej w trwały zarząd.

Na podstawie oświadczenia Lidii Ławrukajtis – Skarbnika Gminy (złożonego do akt kontroli pod poz. 335) ustalono, że jednostka samorządu terytorialnego nie uzyskała w latach 2013 – 2016 dochodów z tytułu opłaty należnej gminie od nieruchomości oddanych w trwały zarząd.

1.3.3. Dochody z tytułu najmu i dzierżawy.

W trakcie kontroli ustalono, że w 2015 r. jednostka samorządu terytorialnego posiadała zawarte następujące losowo wybrane umowy najmu i dzierżawy, stanowiące podstawy do naliczania czynszu a których przedmiotem były:

1) grunty rolne (3):

- a) umowa nr GN.68450.6.2013.ML z dnia 28.06.2013 r., której przedmiotem była powierzchnia 190 m² jako część będącej własnością gminy działki nr 1/2 o powierzchni 72 107 m².

Przedmiot zawartej na okres od dnia 01.07.2013 r. do dnia 30.06.2016 r. umowy dzierżawy został przeznaczony zgodnie z jego oznaczeniem w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (tj. teren zieleni urządzonej, tereny sportu i rekreacji) pod uprawę warzyw.

Strony zawartej umowy ustaliły w niej należny gminie roczny czynsz dzierżawny w wysokości 228,00 zł (190 x 1,20 zł), płatny do 31 marca danego roku, za wyjątkiem czynszu należnego za II półrocze 2013 r., którego płatność strony ustaliły do dnia 31.07.2013 r.

Określona przez strony roczna kwota czynszu wynikała ze stawki zaproponowanej przez późniejszego dzierżawcę (tj. 1,20 zł/1m²), która to stawka jako wyższa od dwóch stawek zaproponowanych przez innych chętnych na zawarcie umowy – została ostatecznie wybrana.

Na podstawie przedłożonego analitycznego zestawienia sald i obrotów za 2015 r. – tj. konto 221 10510116770005075 ustalono, że czynsz należny za ten rok został zapłacony w dniu 27.03.2015 r.

- b) umowa nr GN.6845.33.2011.ML z dnia 15.07.2011 r., której przedmiotem była należąca do gminy działka nr 65/1 o powierzchni 21 750,00 m², oznaczona w ewidencji gruntów i budynków jako użytki zielone i lasy.

Przedmiot zawartej na okres od dnia 15.07.2011 r. do dnia 14.07.2016 r. umowy wedle miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stanowi teren oczyszczalni ścieków a przez dzierżawcę będzie wykorzystywany zgodnie z ewidencyjnym oznaczeniem jako łąka.

Strony zawartej umowy ustaliły w niej czynsz w wysokości 385,49 zł – tj. w wysokości zgodnej z obowiązującym wówczas zarządzeniem Nr 42/2011 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 31.05.2011 r. w sprawie ustalania stawek czynszu za dzierżawę gruntów, najem obiektów, pomieszczeń i lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Borne Sulinowo a płatny do 31 marca danego roku, za wyjątkiem

PK
Barto

I R

czynszu należnego za II półrocze 2011 r., którego płatność strony ustaliły do dnia 31.07.2011 r.

W zakresie czynszu strony postanowiły w zawartej umowie, że jego wysokość będzie corocznie waloryzowana o średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za rok poprzedni, ogłaszany corocznie w Monitorze Polskim przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Na podstawie przedłożonego analitycznego zestawienia sald i obrotów za 2015 r. – tj. konta 221 10510226370005075 ustalono, że czynsz za ten rok został zapłacony,

- c) umowa nr RGK 15/2007 z dnia 04.04.2007 r., której przedmiotem była stanowiąca własność gminy działka nr 10/5 o powierzchni 94 700,00 m², oznaczona w ewidencji gruntów i budynków jako grunty orne i użytki zielone (łąki i pastwiska).

Przedmiot zawartej na okres od dnia 04.04.2007 r. do dnia 03.04.2017 r. umowy miał być wykorzystywany wyłącznie „jako grunty rolne z przeznaczeniem na cele rolne”.

Strony zawartej umowy ustaliły roczną stawkę czynszu w wysokości 2 408,50 zł – zaproponowaną przez jednego z trzech chętnych na zawarcie umowy i jednocześnie najwyższą z trzech zaproponowanych, a płatną w terminie do dnia 31 marca danego roku.

Na podstawie przedłożonego analitycznego zestawienia sald i obrotów za 2015 r. – tj. konta 221 10510036670005075 ustalono, że czynsz za 2015 r. w wysokości 2 981,13 zł został zapłacony w dniu 20.04.2015 r.

2) grunty inne niż rolne (4):

- a) umowa z dnia 03.04.2001 r., której przedmiotem była powierzchnia 225 m² jako część będącej własnością gminy działki nr 62/6 o powierzchni 20 000 m². Strony zawartej na okres 10 lat – tj. do dnia 14.03.2011 r. umowy wskazały w jej treści, że wdzierżawiający otrzyma przedmiot dzierżawy do wykorzystania gospodarczego polegającego na budowie, rozbudowie i eksploatacji urządzeń i instalacji telekomunikacyjnych dla celów telefonii cyfrowej.

W zawartej umowie strony przewidziały, że po upływie okresu, na który została zawarta – zostanie automatycznie przedłużona na okres następnych 5 lat oraz określiły miesięczny czynsz w wysokości 1 200,00 zł netto, jednocześnie wskazując, że kwota czynszu będzie corocznie rewaloryzowana w pierwszym kwartale każdego roku o roczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za rok poprzedni a publikowany przez Prezesa GUS-u.

- b) umowa z dnia 01.04.2015 r., której przedmiotem była część działki nr 12 o powierzchni 1 274 m² - tj. powierzchnia 62 m², która w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oznaczona jest jako „teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej”.

Strony postanowiły, że wdzierżawiona nieruchomość będzie wykorzystywana przez dzierżawcę pod usługi gastronomiczne.

Umowa została zawarta na okres od dnia 01.04.2015 r. do dnia 31.03.2018 r. a w jej treści strony uzgodniły, że miesięczny czynsz płaty do 10 dnia każdego miesiąca wyniesie 210,09 zł i będzie corocznie waloryzowany o średnioroczny wskaźnik

wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za rok poprzedni, ogłaszany przez Prezesa GUS-u.

Na podstawie przedłożonego analitycznego zestawienia sald i obrotów – tj. konta 221 105107882 za 2015 r. ustalono, że we wskazanym okresie miesięczny czynsz wynosił 210,09 i został w całości zapłacony.

- c) umowa z dnia 20.06.2013 r., której przedmiotem była część działki nr 69 o powierzchni 6 459 m² - tj. powierzchnia 500 m², która była wykorzystywana przez dzierżawcę jako przydomowe tereny zielone.

Umowa została zawarta na okres od dnia 15.06.2013 r. do dnia 31.05.2016 r. a jej strony ustaliły roczny czynsz płatny w terminie do dnia 31 marca danego roku w wysokości 123,00 zł brutto oraz że będzie corocznie waloryzowany o średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za rok poprzedni, ogłaszany przez Prezesa GUS-u.

Na podstawie przedłożonego analitycznego zestawienia sald i obrotów – tj. konta 221 10510668970005075 za 2015 r. ustalono za wskazany okres czynsz w wysokości 24,60 zł został zapłacony w terminie.

- d) umowa z dnia 11.01.2001 r., której przedmiotem była działka nr 7/361 o powierzchni 517 m² w miejscowości Borne Sulinowo. Strony zawartej na okres 10 lat – tj. do dnia 23.02.2011 r. umowy wskazały w jej treści, że wydzierżawiający otrzyma przedmiot dzierżawy do wykorzystania gospodarczego polegającego na budowie, rozbudowie i eksploatacji urządzeń i instalacji telekomunikacyjnych dla celów telefonii cyfrowej.

W zawartej umowie strony przewidziały, że po upływie okresu, na który została zawarta – zostanie automatycznie przedłużona na okres następnych 5 lat oraz określiły miesięczny czynsz w wysokości 1 200,00 zł netto, jednocześnie wskazując, że kwota czynszu będzie corocznie rewaloryzowana w pierwszym kwartale każdego roku o roczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za rok poprzedni a publikowany przez Prezesa GUS-u.

3) lokale użytkowe – garaże (2):

- a) umowa nr GN.72243-39-37/2010 z dnia 01.08.2010 r., której przedmiotem jest lokal użytkowy o powierzchni 63,31 m², który po adaptacji przez dotychczasowego najemcę będzie wykorzystywany do prowadzenia w nim działalności gospodarczej (punkt apteczny).

Umowę zawarto na czas określony – tj. od dnia 01.08.2010 r. do dnia 31.07.2020 r. i ustalono w niej obowiązek wnoszenia przez wynajmującego comiesięcznego czynszu w terminie do 10 dnia każdego miesiąca w wysokości 308,96 zł brutto (w tym 231,72 zł za lokal i 77,24 zł za udział w gruncie).

Strony postanowiły również, że kwota czynszu będzie corocznie rewaloryzowana w pierwszym kwartale każdego roku o roczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za rok poprzedni a publikowany przez Prezesa GUS-u.

- b) umowa nr GN.6845.12.2014.AL z dnia 04.08.2014 r., której przedmiotem był lokal użytkowy o powierzchni 59,70 m² (w tym przynależna piwnica o powierzchni 6,40 m²) oraz udział 142/1000 w działce nr 244 o powierzchni 500 m².

Ph
B

↓ R

W umowie strony wskazały, że jej przedmiot będzie wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej (punkt apteczny).

Umowę zawarto na czas określony – tj. od dnia 04.08.2014 r. do dnia 28.05.2024 r. i ustalono w niej obowiązek wnoszenia comiesięcznego czynszu w wysokości 289,40 zł brutto – w tym za: lokal użytkowy – 213,07 zł, piwnicę – 5,59 zł i udział w gruncie – 70,74 zł.

Strony postanowiły również, że kwota czynszu będzie corocznie rewaloryzowana w pierwszym kwartale każdego roku o roczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za rok poprzedni a publikowany przez Prezesa GUS-u.

Na podstawie przedłożonego analitycznego zestawienia sald i obrotów – tj. konta 221 10521377470005075 za 2015 r. ustalono, że dzierżawca wpłacał comiesięczny czynsz w terminie.

4) lokale mieszkalne (2):

a) umowa najmu z dnia 22.07.1994 r., zawarta w okresie kiedy istniała Gmina Silnowo, która została połączona z Gminą Borne Sulinowo w połowie lat 90 –tych.

Przedmiotem umowy jest lokal mieszkalny przy ul. Al. Niepodległości 46c/1 w miejscowości Borne Sulinowo, o powierzchni 62,60 m².

Na podstawie kart wymiaru opłat za przedmiotowy lokal mieszkalny ustalono, że w 2015 r. opłaty wynosiły w okresach:

- styczeń – czerwiec 461,88 zł – w tym: czynsz – 198,32 zł, wywóz nieczystości stałych – 27,00 zł, oraz zaliczki na centralne ogrzewanie – 181,54 zł i na zimną wodę – 55,02 zł,
- lipiec – grudzień 514,02 zł – w tym: czynsz – 212,84 zł, wywóz nieczystości i zaliczka na centralne ogrzewanie – bez zmian, zaliczki na zimną wodę i odprowadzanie ścieków – odpowiednio 28,13 zł i 64,51 zł

Ponieważ najemca nie regulował w terminie comiesięcznych w ww. opłat z tytułu użytkowania lokalu mieszkalnego – gmina jako właściciel umożliwiała spłatę zadłużenia w ramach układów ratalnych, które zawierano w formie porozumień.

b) umowa najmu z dnia 27.06.1994 r., zawarta w okresie kiedy istniała Gmina Silnowo, która została połączona z Gminą Borne Sulinowo w połowie lat 90 –tych.

Przedmiotem umowy jest lokal mieszkalny przy ul. Al. Niepodległości 30b/3 w miejscowości Borne Sulinowo, o powierzchni 49,40 m².

Na podstawie kart wymiaru opłat za przedmiotowy lokal mieszkalny ustalono, że w 2015 r. opłaty wynosiły w okresach:

- styczeń – czerwiec 507,17 zł – w tym: czynsz – 138,32 zł, wywóz nieczystości stałych – 27,00 zł, oraz zaliczki na centralne ogrzewanie – 195,13 zł i na zimną wodę – 146,72 zł,
- lipiec – grudzień 553,49 zł – w tym: czynsz – 167,96 zł, wywóz nieczystości – 36,00 zł, zaliczka na centralne ogrzewanie – bez zmian, zaliczki na zimną wodę i odprowadzanie ścieków – odpowiednio 46,88 zł i 107,52 zł.

Najemca tego lokalu również nie dokonywał w terminie zapłaty należnych gminie opłat z tytułu użytkowania lokalu mieszkalnego, czego następstwem było wystawianie przez właściciela przedsądowych wezwań do zapłaty a w dniu

07.03.2017 r. uprzedzenie najemcy, że skutkiem braku uregulowania wszelkich zaległości w terminie 30 dni od daty odbioru pisma – będzie wypowiedzenie umowy najmu.

W zakresie lokali mieszkalnych na terenie gminy obowiązywały w 2015 r. zarządzenia Burmistrza Bornego Sulinowa Nr 24/2007 z dnia 01.03.2007 r. i Nr 10/2015 z dnia 29.01.2015 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu w lokalach stanowiących mieszkaniowy zasób Gminy Borne Sulinowo, które to stawki za 1 m² powierzchni w zależności od lokalizacji wynosiły odpowiednio

- w Bornem Sulinowie 2,80/3,40 zł,
- w Lubowie i Silnowie 1,80/2,20 zł,
- w pozostałych miejscowościach: 1,40/2,00 zł.

Ponadto na terenie gminy organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określał w latach 2013-2016 w drodze uchwały zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Borne Sulinowo.

Oprócz ww. umów analizie poddano również związaną z tymi umowami dokumentację źródłową – tj. wykazy nieruchomości przeznaczonych do najmu i dzierżawy, uchwały Rady Miejskiej wyrażające zgodę na zawarcie danej umowy (w tym zgodę na odstąpienie od trybu przetargowego) oraz jeżeli okres na czas określony był dłuższy niż 3 lata.

Stwierdzono, że:

- 1) w dniu 04.07.2007 r. gmina zawarła umowę dzierżawy nr RGK 15/2007, której przedmiotem była działka nr 10/5 o powierzchni 9,47 hektara (grunty rolne klasy IVb – 5,81 hektara, grunty rolne klasy V – 1,42 hektara, łąki klasy III – 0,43 hektara i pastwiska klasy IV – 1,81 hektara) a do wykorzystywania której dzierżawca zobowiązał się wyłącznie jako gruntu rolnego na cele rolne.

W § 7 zawartej umowy jej strony postanowiły, że:

- a) roczny czynsz dzierżawny wyniesie 2 408,50 zł (pkt. 1),
- b) zapłata czynszu będzie następowała jednorazowo w terminie do dnia 31 marca danego roku (pkt. 2),
- c) wydzierżawiający zastrzeżę sobie prawo do jednostronnego podwyższenia czynszu dzierżawnego na podstawie Zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy (pkt. 4).

W zawartej umowie strony wskazały na obowiązek jednorazowej zapłaty rocznego czynszu – pomimo tego, że zarówno w obowiązującym w dniu zawarcia umowy zarządzeniu Nr 10/2007 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 19.01.2007 r. w sprawie ustalenia stawek za dzierżawę gruntów, najem obiektów, pomieszczeń i lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Borne Sulinowo jak i w kolejnych 11 zarządzeniach regulujących tą materię do końca 2016 r. – zapłata czynszu była przewidziana w dwóch ratach – tj. do 31 marca i do 30 września danego roku.

Ponadto w zakresie waloryzacji rocznego czynszu dzierżawy – organ stosował tryb nieprzewidziany w zawartej umowie gdyż zamiast stosować w tym celu zmieniające się stawki czynszu ze wskazanych powyżej zarządzeń Burmistrza – corocznie waloryzował czynsz na podstawie podawanego przez Prezesa GUS-u średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Tym samym zapłacony czynsz w 2015 r. w wysokości 2 981,13 zł nie odzwierciedlał kwoty czynszu faktycznie należnego – tym bardziej, że wskazany w umowie sposób waloryzacji czynszu nawiązywał do stawek określonych w zarządzeniu przez Burmistrza, które nie mogły być mniejsze niż obowiązująca w danym roku średnia krajowa cena skupu 1q pszenicy z uwzględnieniem wskazywanej w zarządzeniach wielokrotności tej ceny skupu w zależności od klasy użytku

- 2) w dniach 11 stycznia i 3 kwietnia 2001 r. gmina zawarła z tym samym przedsiębiorcą umowy dzierżawy na część działki nr 62/6 o powierzchni 225 m² w Radaczu oraz na działkę nr 7/361 o powierzchni 517 m² w Bornem Sulinowie.

Obie nieruchomości miały być przeznaczone do wykorzystania gospodarczego polegającego na budowie, rozbudowie i eksploatacji urządzeń i instalacji telekomunikacyjnych dla celów telefonii cyfrowej.

Przed zawarcie tych umów – Rada Miejska w Bornem Sulinowie podjęła następujące uchwały:

- Borne Sulinowo – Nr XVII/308/2000 z dnia 14 listopada 2000 r. w sprawie przeznaczenia do dzierżawy nieruchomości położonej w miejscowości Borne Sulinowo,
- Radacz – Nr XIX/354/2001 z dnia 14 marca 2001 r. w sprawie przeznaczenia do dzierżawy części nieruchomości położonej w miejscowości Radacz gmina Borne Sulinowo.

W obydwu przypadkach organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego wyraził zgodę na zawarcie umów dzierżawy na okres 10 lat.

Pomimo tego w treści obydwu umów zawarto zapis, że: „*po upływie terminu 10 lat umowa zostanie automatycznie przedłużona na okres następnych 5 lat*” i tym samym reprezentujący gminę przy zawieraniu umów – ówczesni Burmistrz i Zastępca Burmistrza przekroczyli zakres zgody wydanej przez organ stanowiący.

Przed upływem okresów 10-letnich na które zawarto dwie ww. umowy w 2001 r. – Rada Miejska w Bornem Sulinowie podjęła uchwały:

- Borne Sulinowo – Nr III/14/10 z dnia 22 grudnia 2010 r. w sprawie dzierżawy na okres 5 lat w drodze bezprzetargowej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Borne Sulinowo,
- Radacz – Nr V/41/2011 z dnia 09 lutego 2011 r. w sprawie dzierżawy na okres 5 lat w drodze bezprzetargowej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Borne Sulinowo.

Pomimo podjęcia tych uchwał w sprawie zgody na dalszą dzierżawę przez 5 lat gmina nie zawarła na taki okres nowych umów – tylko uznała, że po ich wygaśnięciu w 2011 r. (zgodnie ze wskazaną w nich samych treścią) uległy one automatycznemu przedłużeniu na kolejne 5 lat.

Podstawą do przyjęcia takiego stanowiska mogła być opinia z dnia 04.04.2011 r., w której radca prawny świadczący obsługę Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie stwierdził, że:

„przedmiotowe umowy zawarto na okresy 10 lat i wskazano, że po upływie tego terminu zostaną automatycznie przedłużone na okres następnych 5 lat, chyba, że umowa zostanie wypowiedziana przez którąkolwiek ze stron; żadna ze stron nie wypowiedziała

umowy, zatem należy przyjąć, iż za zgodą obu stron umowa ta została automatycznie przedłużona na okres następnych 5 lat.

Przedmiotowe umowy obowiązują strony nadal przez okres 5 lat”.

W związku z powyższym powstał stan faktyczny, w którym zawarte w 2001 r. umowy wygasły (zapis o automatycznym przedłużeniu nie wywarł skutków prawnych z uwagi na przekroczenie przez niego zakresów udzielonych zgód przez organ stanowiący na zawarcie umów na czas określony wynoszący 10 a nie 15 lat) a właściciel błędnie zakładając, że automatyczne przedłużenie było skuteczne – pobrał za 2015 r. bez podstawy formalno-prawnej (tj. bez umowy) kwotę czynszu w łącznej wysokości 106 233,89 zł (Borne Sulinowo – 60 733,68 zł i Radacz – 45 500,21 zł).

W przypadku dzierżawy umowa mająca za swój przedmiot nieruchomość przy okresie trwania dłuższym niż rok – powinna być zawarta w formie pisemnej w celu ochrony właściciela przed domniemaniem jej zawarcia w takim przypadku na czas nieokreślony, co wynika wprost z art. 660 w zw. z art. 694 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U z 1964 r., Nr 16, poz. 93 z późn. zm.), zgodnie z którymi odpowiednio: „umowa najmu nieruchomości lub pomieszczenia na czas dłuższy niż rok powinna być zawarta na piśmie. W razie niezachowania tej formy poczytuje się umowę za zawartą na czas nieoznaczony”

oraz

„do dzierżawy stosuje się odpowiednio przepisy o najmie z zachowaniem przepisów poniższych”.

- 3) w okresie od 5 do 25 maja 2010 r. Burmistrz Bornego Sulinowa sporządził wykaz nieruchomości przeznaczonych do najmu na okres 10 lat, zawierający lokal użytkowy o powierzchni 63,31 m² oraz związany z nim udział 616/1000 w działkach o numerach 44/4, 44/5, 47/1 i 47/2 (powierzchnia tego udziału wynosiła również 63,31 m²).

Następnie w dniu 01.08.2010 r. gmina zawarła umowę nr GN.72243-39-37/2010 w zakresie najmu lokalu użytkowego, w której § 2 strony określiły przedmiot najmu jako: „lokal użytkowy nr 3 składający się z dziesięciu pomieszczeń o łącznej powierzchni użytkowej 63,31 m² a opisany w § 1 niniejszej umowy”.

Natomiast w § 1 Zastępca Burmistrza jako reprezentujący właściciela (wynajmującego) – tj. Gminę Borne Sulinowo – oświadczył, że wynajmujący: „jest właścicielem lokalu użytkowego nr 3 o powierzchni użytkowej 63,31 m², znajdującego się na parterze budynku nr 18, położonego na działkach oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków numerami 44/4, 44/5, 47/1 oraz 47/2 w miejscowości Silnowo, obręb Silnowo.

Dla nieruchomości założona jest wspólna księga wieczysta o numerze KW 30822 prowadzona przez Sąd Rejonowy w Szczecinku Wydział Ksiąg Wieczystych”.

Z uwagi na to, że to podpisana umowa jest źródłem zobowiązań najemcy wobec wynajmującego a nie np. wykaz nieruchomości – w ocenie kontrolującego gmina bezpodstawnie nalicza czynsz za udział w gruncie w wysokości 77,24 zł brutto, co ma bezpośredni wpływ na kwestię rozliczeń pomiędzy gminą a wynajmującym z uwagi na poniesione przez niego nakłady na adaptację lokalu do stanu umożliwiającego prowadzenie w nim działalności gospodarczej.

Naliczanie wskazanego czynszu za udział w gruncie następowało w sytuacji kiedy grunt nie został wskazany w treści umowy jako przedmiot najmu i pomimo tego, że zgodnie z art. 354 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U z 1964 r., Nr 16,

poz. 93): „dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom”.

W ocenie kontrolującego skoro treść zobowiązania to czynsz najmu za przedmiot umowy stanowiący lokal użytkowy – to nawet jeśli z tym lokalem jest związany udział w gruncie a nie został on wskazany w umowie jako jej przedmiot – podstawą naliczania czynszu najmu powinna być jedynie powierzchnia użytkowa lokalu.

Wyjaśnienia w przedmiotowym zakresie złożyły Renata Pietkiewicz-Chmylkowska – Burmistrz oraz Ewa Makaryk – Referent ds. dzierżaw i zarządzania mieniem gminy.

Wynika z nich, że:

(ad. 1):

„Dokonanie zapisu w §7 pkt. 2 umowy dzierżawy nr RGK 15/2007 z dnia 4 kwietnia 2007r., iż czynsz płatny jest z góry do dnia 31 marca każdego roku wynika z pomyłki pracownika merytorycznego podobnie jak brak zapisu w umowie o waloryzacji rocznego czynszu. Podczas kontroli okazano zapisy innych umów dzierżaw z 2007r., w których widniał pkt. mówiący o waloryzacji czynszu w związku z czym jest to zwykle przeoczenie. Dzierżawca po otrzymaniu po raz pierwszy w dniu 11 marca 2008r. zawiadomienia o wysokości czynszu dzierżawy na 2008 rok, podobnie jak w kolejnych latach nie wnosił do urzędu żadnych zastrzeżeń. Pragnę wyjaśnić, iż błędna jest interpretacja waloryzacji czynszu cyt. " wskazany w umowie sposób waloryzacji czynszu nawiązywał do stawek określonych w zarządzeniu przez Burmistrza, które nie mogły być mniejsze niż obowiązująca w danym roku średnia krajowa cena skupu 1 q pszenicy z uwzględnieniem wskazanej w zarządzeniach wielokrotności tej ceny skupu w zależności od klasy użytku". W §4.1 zarządzeń Burmistrza Bornego Sulinowa w sprawie ustalenia stawek za dzierżawę gruntów, najem obiektów, pomieszczeń i lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Borne Sulinowo od 2007r. widnieje zapis cyt. " Ustalone stawki czynszu za najem i dzierżawę stanowią minimalne stawki podawane w wykazie nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy i najmu" w związku z czym nie należy ich traktować jak waloryzację tj. jako wielokrotność średniej krajowej ceny skupu 1q pszenicy w zależności od klasy użytku”.

(ad. 2):

„Podpisanie umów dzierżaw z firmą POLKOMTEL S.A z siedzibą w Warszawie zarówno na nieruchomość w Radaczu jak i w Bornem Sulinowie było efektem wcześniej przeprowadzonej procedury wydzierżawienia nieruchomości gminnych, zgodnie z litera prawa. Firma Polkomtel S.A. z siedzibą w Warszawie pismem z dnia 9 lutego 2000r. oraz pismem z dnia 11 października 2000r. zwróciła się do tutejszego urzędu z prośbą o zawarcie wieloletnich umów dzierżaw na okres do 2011r. W związku z powyższym uruchomiono procedurę związaną z wydzierżawieniem gruntów gminnych na okres 10 lat. W dniach 11 stycznia i 3 kwietnia 2001r. zawarto umowy dzierżawy z zapisem, że: cyt. " po upływie 10 lat umowa zostanie automatycznie przedłużona na okres następnych 5 lat". umowy przygotowane były przez firmę Polkomtel S.A. z siedzibą w Warszawie, których prawnicy potraktowali zawarcie umów dzierżaw tak jak z innym przedsiębiorcą a nie z jednostką samorządu terytorialnego, którą oprócz Kodeksu cywilnego obowiązują również inne przepisy. Pracownik merytoryczny

prowadzący sprawę analizując zapisy umów najprawdopodobniej nie zwrócił uwagi na przedmiotowy zapis. W kartach informacyjnych spraw kierowanych do rozstrzygnięcia przez Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 18 listopada 2010r. i 31 grudnia 2010r. przedstawiono sprawę, proponując sporządzenie projektu uchwały na przedmiotowe nieruchomości i zawarcie kolejnych umów dzierżaw na okres 5 lat.

W związku z powyższym w dniach 22 grudnia 2010r. i 9 lutego 2011r. Rada Miejska w Bornem Sulnowie podjęła uchwały w sprawie dzierżawy na okres 5 lat w drodze bezprzetargowej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Borne Sulinowo. Niemniej jednak do podpisania umów dzierżawy nie doszło z uwagi na opinię radcy prawnego z dnia 4 kwietnia 2011r.”,

(ad. 3):

„Na podstawie wykazu nieruchomości przeznaczonych do najmu na okres 10 lat z dnia 5 maja 2010r., którego przedmiotem był lokal użytkowy nr 3 o pow. 63,31 m² wraz z gruntem, Wnioskodawca złożył ofertę na najem nieruchomości stanowiącej własność Gminy Borne Sulinowo. W ofercie jako propozycję stawki czynszu z tytułu najmu wnioskodawca zaproponował cyt. ” zgodnie z wykazem podanym do publicznej wiadomości z dn. 5.05.2010r.” W związku z powyższym brak w umowie zapisu dotyczącego powierzchni gruntu wynika z pomyłki pracownika merytorycznego”.

Udzielone wyjaśnienia złożono do akt kontroli pod poz. 330 a kserokopię pozostałej dokumentacji stanowiącej:

- umowę dzierżawy z dnia 04.04.2007 + dane z ewidencji gruntów i budynków w zakresie oznaczenia przedmiotu umowy – złożono do akt kontroli pod poz. 282,
- pisma o aktualizacji czynszu w zakresie umowy dzierżawy z dnia 04.04.2007 z lat 2008-2014 – złożono do akt kontroli pod poz. 283,
- dane ewidencji księgowej (konto 221 10510036670005075) za 2015 r. w zakresie zapłaty czynszu dzierżawnego z umowy z dnia 04.04.2007 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 284,
- zarządzenia Burmistrza Bornego Sulinowa z lat 2007-2014 w sprawie stawek czynszu za dzierżawę gruntów, najem obiektów, pomieszczeń i lokali użytkowych stanowiących własność gminy – złożono do akt kontroli pod poz. 281,
- umowę dzierżawy z dnia 03.04.2001 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 276,
- uchwałę Nr XIX/354/2001 Rady Miejskiej w Bornem Sulnowie z dnia 14.3.2001 r. w sprawie zgody na zawarcie umowy dzierżawy z dnia 03.04.2001 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 277,
- uchwałę Nr V/41/2011 Rady Miejskiej w Bornem Sulnowie z dnia 9.2.2011 w sprawie zgody na kolejną dzierżawę na 5 lat po umowie z dnia 03.04.2001 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 278,
- opinię urzędowego radcy prawnego z dnia 04.04.2011 r. w zakresie kontynuacji czy nowej umowy dzierżawy – złożono do akt kontroli pod poz. 279,
- pismo nr GN.72243.2000.EM z dnia 11.12.2015 r. w sprawie kontynuacji dzierżawy z 03.04.2001 r. + żądania o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie za okres II-IX 2016 – złożono do akt kontroli pod poz. 280,
- umowę dzierżawy z dnia 11.01.2001 r. – złożono do akt kontroli pod poz. 320,

- uchwałę Rady Miejskiej Nr XVII/308/2000 z dnia 14.11.2000 r. (zgoda na zawarcie ww. umowy dzierżawy z dnia 11.01.2001 r.) – złożono do akt kontroli pod poz. 321,
- uchwałę Rady Miejskiej Nr III/14/10 z dnia 22.12.2010 r. (zgoda na kolejną dzierżawę przedmiotu umowy z dnia 11.01.2001 r.) – złożono do akt kontroli pod poz. 322,
- opinię urzędowego radcy prawnego z dnia 04.04.2011 r. w zakresie kontynuacji czy nowej umowy dzierżawy – złożono do akt kontroli pod poz. 323,
- dane ewidencji księgowej za 2015 r. (czynsz dzierżawny z umowy z dnia 11.01.2001 r.) – złożono do akt kontroli pod poz. 324,
- umowę dzierżawy z dnia 01.08.2010 r. na lokal użytkowy + wykaz nieruchomości przeznaczonych do wynajmu – złożono do akt kontroli pod poz. 326.

UDOSTĘPNIENIE PRZEZ GMINĘ DZIAŁKI NR 10/5 (ZŁOTY MILITARNE)

W trakcie kontroli ustalono, że w dniu 10.07.2013 r. gmina reprezentowana przez Bogdana Koprę – Zastępcę Burmistrza Bornego Sulinowa – zawarła ze Stowarzyszeniem Miłośników Militarnej Historii Bornego Sulinowa umowę bezpłatnego korzystania z nieruchomości z możliwością pobierania pożytków, której przedmiotem była część działki nr 10/5 o powierzchni 131 458 m², oznaczona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jako tereny zabudowy usługowej, tereny zabudowy produkcyjnej, baz, składów.

Umowa została zawarta na okres od dnia 15.07.2013 r. do dnia 14.07.2016 r., a jej strony w § 6 postanowiły, że: „*przedmiot użytkowania wykorzystywany będzie przez biorącego w użytkowanie na cele statutowe*”.

Gdyby przedmiotowa nieruchomość została udostępniona na podstawie umowy najmu lub dzierżawy – wówczas zastosowanie znalazłaby stawka rocznego czynszu w wysokości 0,60 zł/1m², określona w zarządzeniu Nr 37/2012 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 2 lipca 2012 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę gruntów, najem obiektów, pomieszczeń i lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Borne Sulinowo.

Tym samym z tytułu zastosowania tej stawki czynszu – właściciel nieruchomości mógłby naliczyć wynikający z umowy czynsz w łącznej wysokości 245 366,00 zł – w czynsz za:

- 2013 r. – 45 380,00 zł,
- 2014 r. – 78 874,00 zł,
- 2015 r. – 78 874,00 zł,
- 2016 r. – 42 238,00 zł.

W ocenie kontrolującego zawarcie wskazanej na wstępie umowy bezpłatnego korzystania stanowiło de facto zawarcie umowy użyczenia, której istotą określoną w artykułach od 710 do 719 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U z 1964 r., Nr 16, poz. 93 z późn. zm.) jest taki stan faktyczny, w którym: „*użyczający zobowiązuje się zezwolić biorącemu, przez czas oznaczony lub nieoznaczony, na bezpłatne używanie oddanej mu w tym celu rzeczy*”.

W ocenie kontrolującego czasowe udostępnienie wskazanej działki powinno nastąpić na podstawie jednej z trzech form wskazanych w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U z 2010 r., Nr 102, poz. 651) – tj.:

- najem,

BKO
Pu

J R

- dzierżawa,
- użytkowanie, które może być nieodpłatne jeśli strony tak postanowią.

Wskazany akt prawny jest w ocenie kontrolującego podstawową regulacją do stosowania w sytuacjach, kiedy przedmiotem udostępniania są nieruchomości będące własnością jednostki samorządu terytorialnego – wówczas jedynie pomocniczo a nie w głównej mierze (jak w przedmiotowej sprawie) można stosować regulacje zawarte w Kodeksie cywilnym.

Zastosowana w przedmiotowej sprawie forma udostępnienia gminnej nieruchomości nie została uregulowana wprost w żadnej z dwóch ustaw – tj. o gospodarce nieruchomościami jak i o samorządzie gminnym.

Z uwagi na wiążący się z nią brak finansowego ekwiwalentu dla gminy oraz fakt, że taka forma udostępniania nieruchomości nie mieści się w uprawnieniach kontrolnych organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego i nie mają do niej zastosowania zasady jawności i konkurencyjności (jak np. przy najmie czy dzierżawie) – forma ta nie powinna mieć zastosowania do mienia gminnego stanowiącego dobro wspólne wszystkich członków wspólnoty samorządowej.

- 1) w związku z powyższym kontrolujący wystąpił o wskazanie powodów, dla których udostępniając działkę nr 10/5 zdecydowano się na formę bezpłatnego korzystania (de facto użyczenia) – zamiast na formy udostępniania wskazane w ustawie o gospodarce nieruchomościami i tym samym odstąpiono od naliczenia należnego gminie czynszu ?

Wyjaśnień w powyższym zakresie (złożonych do akt kontroli pod poz. 294) udzieliły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz oraz Ewa Makaryk – Referent ds. dzierżaw i zarządzania mieniem gminy

Wynika z nich, że:

„Jednym z wielu powodów podjęcia przez Burmistrza Bornego Sulinowa decyzji o podpisaniu umowy użytkowania (bezpłatnego) było prawdopodobnie:

- *pismo Stowarzyszenia Miłośników Militarnej Historii Bornego Sulinowa z dnia 16 kwietnia 2013r., w którym to przedmiotowe stowarzyszenie uzasadnia prośbę o nieodpłatne użytkowanie gminnej nieruchomości, w następujący sposób, cyt. "Stowarzyszenie jest organizacją pozarządową, działającą w systemie "non profit", nie ma zatem możliwości finansowych pozwalających o ubieganie się o władanie omawianym terenem w formie dzierżawy",*
- *Statut Stowarzyszenia Miłośników Militarnej Historii Bornego Sulinowa, którego celem jest cyt. (Stowarzyszenie ma na celu promowanie miasta, pielęgnowanie historii, zachowywanie militarnej infrastruktury, oraz szeroko pojętą działalność na rzecz miasta Borne Sulinowa, szczególności: Inspirowanie, aktywizowanie i integrowanie mieszkańców na rzecz wszechstronnego rozwoju miasta),*
- *trwale zapisanie w kalendarzu wydarzeń promujących miasto Borne Sulinowo, powiat szczeciński oraz województwo zachodniopomorskie,*
- *„napędzanie” lokalnej gospodarki z uwagi na dużą kilkutyśniczną liczbę uczestników, którzy dokonują zakupów w miejscowych sklepach, wynajmują miejsca hotelowe, pokoje gościnne itp.,*
- *brak zainteresowania innych podmiotów przedmiotową nieruchomością”.*

PK
[Signature]

[Signature]

Po upływie okresu, na który zawarto ww. umowę bezpłatnego korzystania – gmina reprezentowana przez Annę Gałązka – Sekretarza Gminy zawarła z tym samym podmiotem w dniu 04.08.2016 r. umowę udostępnienia części tej samej działki o powierzchni 131 459,00 m² na okres od dnia 4 sierpnia do dnia 4 listopada 2016 r.

Podobnie jak w przypadku umowy bezpłatnego korzystania – tak i w tym przypadku gmina nie otrzymywała gratyfikacji finansowej, która przy zastosowaniu stawki rocznego czynszu w wysokości 0,61 zł/1m², wskazanej w § 2 ust.1 pkt. 8 zarządzenia Nr 88/2014 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 29 września 2014 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę gruntów, najem obiektów, pomieszczeń i lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Borne Sulinowo – wynosiłaby łącznie 20 374,00 zł – w tym za poszczególne miesiące:

- sierpień – 6 134,00 zł,
- wrzesień – 6 572,00 zł,
- październik – 6 792,00 zł,
- listopad – 876,00 zł.

2) w związku z powyższym kontrolujący wystąpił o wskazanie powodów, dla których udostępniając działkę nr 10/5 zdecydowano się ponownie na taką formę, z którą nie wiązało się uzyskiwanie przez gminę gratyfikacji finansowej za udostępnienie będącej jej własnością nieruchomości ?

Wyjaśnień w powyższym zakresie (złożonych do akt kontroli pod poz. 294) oraz w części dotyczącej wskazanego poniżej pkt. 4 udzieliły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz oraz Ewa Makaryk – Referent ds. dzierżaw i zarządzania mieniem.

Wynika z nich, że:

„Dokonyjąc analizy możliwych form władania nieruchomością gminną przez przedmiotowe Stowarzyszenie, które pobiera środki finansowe stwierdzono, że właściwą formą władania w tym przypadku będzie umowa odpłatnego użytkowania bądź umowa dzierżawy (karta informacyjna sprawy kierowanej do rozstrzygnięcia przez Burmistrza ornego Sulinowa z dnia 27 lipca 2016r.).

Niemniej jednak zbyt późne złożenie przez Stowarzyszenie pisma (26 lipca 2016r.) z prośbą o użyczenie nieruchomości uniemożliwiło przeprowadzenie procedury wydzierżawienia nieruchomości na czas określony, gdyż zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a), ustawą z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym tj. cyt. " ... uchwała rady gminy jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość" w związku z czym cała procedura trwałaby zbyt długo tym bardziej, że w okresie wakacyjnym Rada Miejska nie obraduje a impreza - XII Międzynarodowy Zlot Pojazdów Militarnych "Gąsienice i Podkowy" Borne Sulinowo 2016, zaplanowana była na okres od 12 sierpnia 2016r. do 15 sierpnia 2016r., presja związana z ewentualnym odwołaniem całej imprezy ze względu na brak umowy, nie wpłynęłoby korzystnie na wizerunek gminy jak i urzędu , ww. argumenty jak i sugestia wcześniejszej formy przekazania nieruchomości, spowodowały, iż podjęto decyzję udostępnienia nieruchomości na okres 3 miesięcy w celu umożliwienia przeprowadzenia procedury wydzierżawienia przedmiotowej nieruchomości".

Przed upływem okresu, na który została zawarta umowa udostępnienia – tj. w dniu 22 września 2016 r. Rada Miejska w Bornem Sulinowie podjęła uchwałę Nr XXVII/278/2016 w sprawie wyrażenia zgody na dzierżawę na okres do 3 lat nieruchomości stanowiącej własność gminy Borne Sulinowo, w której § 2 zawarto stwierdzenie, że: „*wyraża się zgodę na dzierżawę nieruchomości opisaną w § 1 dla dotychczasowego dzierżawcy na okres do trzech lat*”.

- 3) w związku z powyższym kontrolujący wystąpił o wskazanie podstawy, na której podmiot korzystający z działki nr 10/5 na podstawie umów bezpłatnego korzystania i udostępniania – został potraktowany niezgodnie ze stanem faktycznym jako „dotychczasowy dzierżawca”?

Wyjaśnien w powyższym zakresie (złożonych do akt kontroli pod poz. 294) udzieliły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz oraz Ewa Makaryk – Referent ds. dzierżaw i zarządzania mieniem.

Wynika z nich, że:

„*W Uchwale Nr XXVII/278/2016 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 22 września 2016r. w sprawie wyrażenia zgody na dzierżawę na okres do 3 lat nieruchomości stanowiącej własność gminy Borne Sulinowo w §2 błędnie wpisano "dla dotychczasowego dzierżawcy na okres do 3 lat" zapis ten nie powinien być ujęty w uchwale. Przedmiotowa uchwała sporządzana została na innej uchwale sporządzonej na wniosek dotychczasowego dzierżawcy. Niemniej jednak uchwała w tej sprawie była wymagana z uwagi na zapisy ww. ustawy o samorządzie gminnym*”.

oraz

- 4) o wskazanie powodów i podstawy prawnej, dla których organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podjął w dniu 22.09.2016 r. ww. uchwałę w sytuacji, kiedy okres dzierżawy nie przekraczał trzech lat ?

Wyjaśnienia w zakresie pkt. 4 umiejscowiono powyżej przy wyjaśnieniach dotyczących pkt. 2.

Po sporządzeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy na okres do trzech lat – w dniu 2 listopada 2016 r. gmina zawarła umowę dzierżawy nr GN.6845.31.2016.EM na okres od dnia 5 listopada 2016 r. do dnia 22 września 2019 r.

Przedmiotem zawartej umowy była całkowita powierzchnia działki nr 10/5 – tj. 131 559 m², która zgodnie z § 6 zawartej umowy miałyby być wykorzystywana przez dzierżawcę w celu organizowania imprez masowych.

W zakresie czynszu strony umowy postanowiły, że w skali roku będzie on wynosił 147,60 brutto (tj. 120,00 zł netto +23% podatek VAT) a stawka czynszu będzie corocznie waloryzowana o średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za rok poprzedni, ogłoszony przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

W sytuacji kiedy znalazłaby zastosowanie roczna stawka czynszu wskazana w § 2 ust. 1 pkt. 8 zarządzenia Nr 88/2014 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 29 września 2014 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę gruntów, najem obiektów, pomieszczeń i lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Borne Sulinowo – tj. 0,61 zł/m², wówczas roczny czynsz wynosiłby 80 250,00 zł.

W zawartej w dniu 2 listopada 2016 r. umowie dzierżawy – roczna kwota czynszu netto w wysokości 120,00 zł (tj. 0,15% kwoty czynszu jaka wynikałaby z zastosowania stawki czynszu z zarządzenia Burmistrza) została określona pomimo tego, że zgodnie z art. 24 ust.1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U z 2008 r., Nr 223, poz. 1458): „do podstawowych obowiązków pracownika samorządowego należy dbałość o wykonywanie zadań publicznych oraz o środki publiczne, z uwzględnieniem interesu publicznego oraz indywidualnych interesów obywateli”.

5) w związku z powyższym kontrolujący wystąpił o wskazanie powodów „szczególnie uzasadnionych interesem Gminy Borne Sulinowo”, z uwagi na które w zawartej umowie ustalono tak niską kwotę rocznego czynszu w stosunku do kwoty wynikającej z uwzględnienia stawki powszechnie obowiązującej na terenie gminy? Wyjaśnień w powyższym zakresie (złożonych do akt kontroli pod poz. 294) udzieliły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz oraz Ewa Makaryk – Referent ds. dzierżaw i zarządzania mieniem.

Wynika z nich, że:

„Powodami ustalenia niskiej kwoty rocznego czynszu są okres faktycznego korzystania z dzierżawionego terenu (łącznie 7 dni w roku), gdyż na przedmiotowej nieruchomości jedynymi imprezami, które odbywają się dwa razy w roku tj. w lutym i trwająca 3 dni oraz okresie wakacyjnym w sierpniu i trwająca 4 dni są Międzynarodowe Złoty Pojazdów Militarnych a pozostały okres tj. 358 dni przedmiotowa nieruchomość nie jest wykorzystywana przez Stowarzyszenie, co w przeliczeniu daje 147,60 zł brutto/rok : 7 dni w roku = 21,09 zł/dzień oraz biorąc pod uwagę fakt obowiązku płacenia wysokiego podatku od nieruchomości tj. 42.000,00 zł/rok postanowiono nie obciążać dodatkowo Dzierżawcy, który jako organizator ponosi dodatkowe koszty utrzymania nieruchomości m.in. ubezpieczenie i zabezpieczenie terenu, wynajęcie osób ochraniających teren i osoby na nim przebywające, uporządkowanie terenu po przeprowadzonej imprezie, wywóz śmieci oraz przywrócenie działki do stanu pierwotnego”.

Dzierżawca działki nr 10/5 (a wcześniej jako podmiot bezpłatnie z niej korzystający) był i jest nadal podatnikiem z tytułu podatku od nieruchomości na podstawie art. 3 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.

Jako taki podatnik – stowarzyszenie było w latach 2014 – 2015 zobowiązane do zapłaty łącznie 24 rat podatku od nieruchomości, z których 12 w łącznej wysokości 37 468,00 zł zostało umorzone na podstawie decyzji wydanych przez Burmistrza Bornego Sulinowa:

- nr PO 31202.22.2015.BM z dnia 30.12.2015 r. (raty X-XII z 2015 r. w łącznej wysokości 9 861,00 zł,
- nr PO 31202.36.2014.BM z dnia 31.12.2014 r. (raty IV-XII z 2014 r. w łącznej wysokości 27 607,00 zł).

Wydanie ww. decyzji następowało w porozumieniu z podatnikiem – tj. w 2014 r. podanie o umorzenie wpłynęło do siedziby organu w dniu 22.12.2014 r. a decyzja o jego pozytywnym rozpatrzeniu została podjęta dużo wcześniej – na upomnienie nr 43/2014 z dnia 23.06.2014 r. obejmującym raty z 2014 r. od I do VI znajduje się adnotacja:

„w wyniku spotkania ustalono, że Gmina przychyli się do wniosku o ulgę podatkową ze względu na trudności finansowe ale jednocześnie ze względu na ważny interes podatnika”.

Podobne adnotacje świadczące o świadomym zaniechaniu czynności windykacyjnych polegających na wystawianiu tytułów wykonawczych – znajdują się również na następujących upomnieniach (złożonych do akt kontroli pod poz. 260):

- nr 71/2014 z dnia 23.09.2014 r.,
- nr 114/2015 z dnia 16.12.2015 r.,
- nr 103/2015 z dnia 20.11.2015 r.

Zwłaszcza w zakresie dwóch upomnień z 2014 r. o numerach 43/2014 i 71/2014 kontrolujący wskazuje, że pomiędzy datami ich odbiorów (odpowiednio 24 czerwca i września 2014 r.) a datą wniesienia podania (tj. 22.12.2014 r.) minęło odpowiednio 181 i 89 dni.

Z uwagi na umówione z podatnikiem pozytywne dla niego rozstrzygnięcie podania o umorzenie – we wskazanych okresach Burmistrz Bornego Sulinowa nie podjął działań polegających na wystawieniu tytułów wykonawczych – pomimo tego, że zgodnie z:

➤ § 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U z 2014 r., poz. 656):

- „wierzyciel niezwłocznie wystawia tytuł wykonawczy, w przypadku gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy”.

➤ art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U z 2002 r., Nr 110, poz. 968):

- „w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych”.

6) w związku z powyższym kontrolujący wystąpił o wskazanie powodów, dla których Burmistrz Bornego Sulinowa potraktował przedmiotowego podatnika w sposób preferencyjny w porównaniu do innych podatkowych dłużników i nie dość, że z góry postanowił o pozytywnym rozstrzygnięciu podania o umorzenie to jeszcze zaniechał wystawienia tytułów wykonawczych w celu dochodzenia należnych gminie dochodów ?

Wyjaśnień w powyższym zakresie (złożonych do akt kontroli pod poz. 294) udzieliły Renata Pietkiewicz-Chmyłkowska – Burmistrz oraz Beata Mieczkowska – Kierownik Referatu Podatków i Oplat.

Wynika z nich, że:

„Z uwagi na „ważny interes publiczny” tj. organizowanie przez Stowarzyszenie Miłośników Militarnej Historii Bornego Sulinowa imprez masowych w postaci międzynarodowych zlotów pojazdów militarnych, gromadzących dziesiątki tysięcy uczestników i widzów, promocji miasta i gminy Borne Sulinowo organ podatkowy udzielił podatnikowi ulg w postaci umorzenia zaległości podatkowych.

Organ podatkowy nadmienia, że przez pojęcie „interesu publicznego” należy rozumieć pewną potrzebę (dobro), której zaspokojenie powinno służyć zbiorowości lokalnej (mieszkańcom gminy) lub całemu społeczeństwu. Corocznie organizowany zlot

pojazdów militaryjnych jest największą imprezą na terenie gminy Borne Sulinowo, wpływa na rozwój gospodarczy miasta oraz przyczynia się do rozwoju turystyki na terenie gminy Borne Sulinowo. Celem w/w wydarzenia jest propagowanie historii oręża polskiego, edukacja (grupy rekonstrukcyjne) oraz integracja lokalnego społeczeństwa.

Ponadto należy podkreślić, że przyznawanie ulg podatkowych jest instytucją prawną o charakterze wyjątkowym i ma charakter uznaniowy co oznacza, że zależy jedynie od organu podatkowego, działającego na podstawie przepisów prawa.

Organ podatkowy z uwagi na zaległości podatkowe przesłał do podatnika upomnienia jednak z uwagi na w/w okoliczności odstąpił od wystawienia tytułów wykonawczych.

Ponadto organ informuje, że Stowarzyszenie Miłośników Militarnej Historii Bornego Sulinowa jest organizacją „non profit”, zgodnie z przedłożonym statutem nie prowadzi działalności gospodarczej, przychody uzyskuje jedynie ze składek członkowskich i wpłat członków wspierających, uczestniczących w organizowanych imprezach”.

W ocenie kontrolującego podmiot najpierw korzystający bezpłatnie z działki nr 10/5 a następnie ją dzierżawiący był traktowany w sposób nader uprzywilejowany w stosunku do innych podmiotów posiadających gminne nieruchomości i opłacających z tego tytułu podatek od nieruchomości.

Wskazane uprzywilejowanie przejawiało się poprzez:

- bezpłatne udostępnienie prywatnemu podmiotowi gminnego terenu o powierzchni ponad 13 hektarów,
- ustaleniu w umowie dzierżawy zawartej w ostatnim kwartale 2016 r. rocznej kwoty czynszu w wysokości 0,15% czynszu jaki byłby naliczony przy zastosowaniu standardowych stawek określonych w zarządzeniu organu wykonawczego gminy dla każdego podmiotu chętnego na zawarcie w gminą umowy najmu czy dzierżawy,
- rozstrzygnięciu kwestii związanej z umarzeniem zaległości podatkowych w sposób odmienny niż przewidział to ustawodawca – tj. na podstawie rozmów i powziętych w ich trakcie postanowień,
- zaniechaniu czynności windykacyjnych polegających na wystawieniu tytułów wykonawczych – zamiast dochodzić należnych gminie dochodów – organ wstrzymywał swoje działania gdyż wiedział, że podatnik złoży w przyszłości podanie o umorzenie, które to podanie organ rozpatrzy pozytywnie dla podatnika.

7) w związku z wątpliwościami wskazanymi powyżej w punktach od 1 do 6 – kontrolujący wystąpił o udzielenie odpowiedzi na poniżej wskazane pytanie:
dlaczego Burmistrz Bornego Sulinowa tak bardzo uprzywilejował pozycję podmiotu dysponującego gminną nieruchomością w stosunku do pozostałych podmiotów i podatników z terenu gminy ?

Wyjaśnień w powyższym zakresie (złożonych do akt kontroli pod poz. 294) udzieliły Renata Pietkiewicz-Chmylkowska – Burmistrz, Beata Mieczkowska – Kierownik Referatu Podatków i Opłat oraz Ewa Makaryk – Referent ds. dzierżaw i zarządzania mieniem.

Wynika z nich, że argumenty w przedmiotowym zakresie podano wcześniej w punktach 1-6.

Wskazane powyżej wyjaśnienia w zakresie działki nr 10/5 złożono do akt kontroli pod poz. 294 a kserokopie pozostałej dokumentacji stanowiącej:

- decyzje Burmistrza BS nr PO.31202.36.2014.BM z dnia 31.12.2014 i nr PO.31202.22.2015.BM z dnia 30.12.2015 w sprawie umorzeń zaległego podatku od nieruchomości dla podmiotu korzystającego z działki nr 10/5 – złożono do akt kontroli pod poz. 106,
- upomnienia z 2014 (2) i z 2015 (2) dla stowarzyszenia organizującego zloty militarne – złożono do akt kontroli pod poz. 260,
- zarządzenia Nr 37/2012 z dnia 2.7.2012 r., Nr 21/2014 z dnia 6.2.2014 r., Nr 59/2014 z dnia 29.9.2014, wydanych przez Burmistrza Bornego Sulinowa w sprawie stawek czynszu za dzierżawę gruntów, najem obiektów, pomieszczeń i lokali użytkowych, stanowiących własność gminy Borne Sulinowo – złożono do akt kontroli pod poz. 98,
- umowę nr GN.6850.11.2013.ML z dnia 10.7.2013 (bezpłatne użyczenie działki nr 10/5 na zloty militarne) – złożono do akt kontroli pod poz. 99,
- umowę nr GN.6850.4.2016.EM z dnia 4.8.2016 (udostępnienie działki nr 10/5) – złożono do akt kontroli pod poz. 100,
- uchwałę Nr XXVII/278/2016 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 22.09.2016 w sprawie wyrażenia zgody na dzierżawę do 3 lat działki nr 10/5 – złożono do akt kontroli pod poz. 101,
- protokół zdawczo-odbiorczego działki nr 10/5 – złożono do akt kontroli pod poz. 102,
- wykaz nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy na okres do 3 lat – złożono do akt kontroli pod poz. 103,
- umowę dzierżawy nr GN.6845.2016.EM z dnia 02.11.2016 na działkę nr 10/5 – złożono do akt kontroli pod poz. 104

1.3.4. Odsetki i dywidendy od kapitału wniesionego do spółek.

Na podstawie oświadczenia Lidii Ławrukajtis – Skarbnika Gminy (złożonego do akt kontroli pod poz. 336) ustalono, że jednostka samorządu terytorialnego nie uzyskała w latach 2013 – 2016 dochodów z tytułu odsetek i dywidend od kapitału wnoszonego do spółek.

1.4. Inne dochody

1.4.1. Odsetki od środków finansowych gminy gromadzonych na rachunkach bankowych.

Z uwagi na wysokość uzyskanych z tego tytułu dochodów w latach 2013 – 2016 – tj. 104,83 zł – odstąpiono od czynności kontrolnych w zakresie prawidłowości ich uzyskania.

1.4.2. Dochody z tytułu spadków i darowizn.

Na podstawie danych ewidencji księgowej stanowiących wykonanie dochodów według klasyfikacji budżetowej – ustalono, że w latach 2013 – 2016 jednostka samorządu terytorialnego uzyskała dochody z tytułu spadków i darowizn w następujących wysokościach:

- 5 300,00 zł w 2013 r.,

- 91 454,20 zł w 2014 r.,
- 2 500,00 zł w 2015 r.,
- 2 550,00 zł w 2016 r.

Szczegółowej analizie poddano uzyskany w 2013 r. dochód w wysokości 5 000,00 zł.

Podstawą jego uzyskania była zawarta w dniu 15.04.2013 r. umowa darowizny nr 364-5/13 K-364-5/13, na podstawie której jednostka samorządu terytorialnego otrzymała darowiznę od Nadleśnictwa Borne Sulinowo z jednoczesnym wskazaniem jej wydatkowania na obchody 20 – lecia miasta Borne Sulinowo.

W dniu następnym po dniu zawarcia umowy – darczyńca przekazał obdarowanemu kwotę środków finansowych stanowiących przedmiot umowy.

W ocenie kontrolującego przedmiotowa umowa została błędnie zredagowana – gdyż podmiotem obdarowanym powinna być gmina a nie Urząd Miejski jako jednostka – tym bardziej, że uzyskany z tego tytułu dochód był dochodem jednostki samorządu terytorialnego a nie jednostki organizacyjnej.

1.4.3. Odsetki od pożyczek udzielanych przez gminę.

Na podstawie oświadczenia Lidii Ławrukajtis – Skarbnika Gminy ustalono, że w latach 2013 – 2016 gmina nie udzielała pożyczek i tym samym nie uzyskała dochodów z tytułu naliczanych w tym zakresie odsetek.

Przedmiotowe oświadczenie złożono do akt kontroli pod poz. 339.

1.4.4. Kary pieniężne, grzywny.

W trakcie kontroli ustalono, że w 2014 r. gmina uzyskała dochód z tytułu nałożonych na podmioty zewnętrzne kar w wysokości 2 500,00 zł w czterech decyzjach:

- nr ŚR.62320.3.2013/2014.AJ z dnia 30.04.2014 r., w której nałożono administracyjną karę pieniężną w wysokości 700,00 zł na przedsiębiorcę, który w terminie do dnia 30.04.2013 r. nie przekazał organowi wykonawczemu gminy sprawozdania za I kwartał 2013 r. dotyczącego prowadzonej na terenie gminy działalności polegającej na odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
- nr ŚR.62320.6.2013/2014.AJ z dnia 30.04.2014 r., w której nałożono administracyjną karę pieniężną w wysokości 900,00 zł na przedsiębiorcę, który w terminie do dnia 31.07.2013 r. nie przekazał organowi wykonawczemu gminy sprawozdania za II kwartał 2013 r. dotyczącego prowadzonej na terenie gminy działalności polegającej na odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
- nr ŚR.62320.5.2013/2014.AJ z dnia 30.04.2014 r., w której nałożono administracyjną karę pieniężną w wysokości 700,00 zł na przedsiębiorcę, który w terminie do dnia 31.07.2013 r. nie przekazał organowi wykonawczemu gminy sprawozdania za II kwartał 2013 r. dotyczącego prowadzonej na terenie gminy działalności polegającej na odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
- nr ŚR.62320.4.2013/2014.AJ z dnia 30.04.2014 r., w której nałożono administracyjną karę pieniężną w wysokości 200,00 zł na przedsiębiorcę, który w terminie do dnia

31.07.2013 r. nie przekazał organowi wykonawczemu gminy sprawozdania za II kwartał 2013 r. dotyczącego prowadzonej na terenie gminy działalności polegającej na odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Naliczane przez Burmistrza Bornego Sulinowa kary wynikały z treści obowiązującej w tym zakresie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U z 2013 r., poz. 1399).

Oświadczenie Lidii Lawrukajtis – Skarbnika Gminy w zakresie wysokości osiągniętych przez gminę dochodów z tytułu naliczonych kar i grzywien w latach 2013 – 2016 – złożono do akt kontroli pod poz. 338.

Uwag w powyższym zakresie nie wniesiono.

2. Wydatki budżetowe z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych.

Przedmiotowe zagadnienie zostało omówione w części III protokołu kontroli w pkt. 2.2.1.3.1. dotyczącym budowy i wyposażenia miejskiego targowiska.

2.1. Wydatki bieżące.

2.1.1. Wydatki z tytułu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń.

2.1.1.1. Wynagrodzenia osobowe pracowników.

Zasady wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie, zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, określa Regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie, stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 40/2009 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 15 maja 2009 r., zmienionego zarządzeniami:

- Nr 34/2010 z dnia 30 kwietnia 2010 r.;
- Nr 59/2010 z dnia 31 sierpnia 2010 r.;
- Nr 76/2012 z dnia 11 grudnia 2012 r.;
- Nr 4/2014 z dnia 2 stycznia 2014 r.;
- Nr 12/2015 z dnia 29 stycznia 2015 r..

W latach objętych kontrolą wydatki na wynagrodzenia w klasyfikacji budżetowej 750 75023 § 4010, w oparciu o sprawozdanie Rb-28S oraz ewidencję księgową, wyniosły odpowiednio:

- 2013 – plan 1 989 083,15 zł, wykonanie 1 988 315,95 zł
- 2014 – plan 2 106 948,53 zł, wykonanie 2 106 361,69 zł
- 2015 – plan 2 086 610,46 zł, wykonanie 2 079 540,19 zł
- 2016 – plan 2 036 924,30 zł, wykonanie 2 036 924,30 zł

i nie przekroczyły kwot planowanych na ten cel w budżecie Miasta.

Analizą objęto prawidłowość ustalania wysokości następujących składników wynagrodzeń w roku 2016:

- wynagrodzenie zasadnicze;
- dodatek funkcyjny;
- dodatek stażowy;

 PE

- dodatek za wysługę lat;
- dodatek specjalny;

dla pracowników zatrudnionych na następujących stanowiskach:

- Burmistrz;
- Zastępca Burmistrza;
- Sekretarz;
- Skarbnik;
- Kierownik (4);
- Zastępca Kierownika (1);
- Inspektor (3);
- Referent (4)
- Pomoc administracyjna (1);
- Sekretarka (1);
- Sprzątaczką (1);
- Dozorca (1);
- Gонец (1)
- Informatyk (1);
- Radca prawny (1).

Imienny wykaz pracowników objętych kontrolą złożono do akt kontroli pod pozycją nr 5.

W wyniku kontroli ustalono, że

- wynagrodzenie Burmistrza było określone uchwałą Nr IV/23/10 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia miesięcznego dla Burmistrza Bornego Sulinowa oraz nie przekroczyło siedmiokrotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących stanowiska kierownicze;
- z wszystkimi pracownikami, z którymi nawiązano stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, były zawarte umowy;
- ewidencja na koncie 231 była zgodna z obowiązującymi przepisami;
- składniki wynagrodzenia ustalone w umowach o pracę i angażach zmieniających, były zgodne z wykazanymi w listach płac za okres od 01/2016 do 05/2016;
- listy płac spełniały wymogi dokumentu księgowego.

Wynagrodzenie Burmistrza zostało określone Uchwałą Nr IV/23/10 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 30 grudnia 2010 r. i obowiązywało w trakcie przeprowadzania kontroli przez RIO Szczecin.

Natomiast w dniu 16 listopada 2014 r. odbyły się wybory samorządowe, w których Burmistrzem ponownie została ta sama osoba, tj. Pani Renata Pietkiewicz – Chmylkowska. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym Burmistrz jest pracownikiem właściwego urzędu gminy, a jego stosunek pracy nawiązuje się na podstawie wyboru – art. 73 Kodeksu pracy i art. 4 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o pracownikach samorządowych. Taki stosunek pracy rozwiązuje się z wygaśnięciem mandatu (art. 73 § 2 k.p.). Czynności z zakresu prawa pracy wobec wójta (burmistrza, prezydenta miasta), związane z nawiązaniem i rozwiązaniem stosunku pracy, wykonuje przewodniczący rady gminy, a pozostałe czynności — wyznaczona

przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) osoba zastępująca lub sekretarz gminy, z tym, że wynagrodzenie wójta ustala rada gminy, w drodze uchwały (art. 8 ust. 2 ustawy o pracownikach samorządowych i art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym).

Wysokość wynagrodzenia pracowników samorządowych jest kompleksowo uregulowana w ustawie o pracownikach samorządowych oraz w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. nr 50, poz.398 z późn. zm.).

W przypadku burmistrza, jedynym organem uprawnionym do ustalania jego wynagrodzenia – jak wyżej wskazano - jest rada miejska.

W sytuacji Burmistrza Bornego Sulinowa, Rada Miejska z uwagi na powstanie nowego stosunku pracy (ponowny wybór) obowiązana była ustalić wysokość wynagrodzenia burmistrza na okres rozpoczynającej się nowej kadencji. Nie ma znaczenia, że burmistrzem została ta sama osoba, która pełniła tę funkcję w poprzedniej kadencji. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) sprawuje swoją funkcję od dnia złożenia ślubowania do dnia złożenia ślubowania przez nowo wybranego wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Powyższa ocena akcentowana jest również w publikacjach, w których stwierdza się, że *„dla sytuacji pracowniczej bez znaczenia jest, że „nowym” wójtem pozostaje osoba, która dotychczas pełniła tę funkcję. Bez wątplenia jeden stosunek pracy uległ rozwiązaniu i nawiązuje się nowy. Nie ma tu mowy o ciągłości zatrudnienia”* (np. A. Piskorz - Ryń - „Wspólnota” nr 45/2010, s. 34; prof. A. Szewc - Stosunek pracy z wójtem nawiązuje przewodniczący rady gminy – Rzeczpospolita z dnia 25.03.2009 r.).

Z cyt. Wcześniej art. 73 Kodeksu pracy jednoznacznie bowiem wynika, że nawiązanie stosunku pracy następuje na podstawie wyboru, jeżeli z wyboru wynika obowiązek wykonywania pracy w charakterze pracownika. Stosunek pracy z wyboru rozwiązuje się z wygaśnięciem mandatu. Biorąc pod uwagę to, że z mocy prawa zakończył się stosunek pracy z burmistrzem kadencji 2010 - 2014, wygasły także warunki tego stosunku, czyli wynagrodzenie. Dlatego rada miejska powinna podjąć nową uchwałę określającą wynagrodzenie burmistrza kadencji 2014 - 2018.

Uchwała o ustaleniu wysokości wynagrodzenia jest aktem kształtującym treść indywidualnego stosunku pracy konkretnej osoby, a nie aktem generalnym ustalającym wynagrodzenie burmistrza. Byt uchwały ustaje z chwilą rozwiązania stosunku pracy, czyli w chwili złożenia ślubowania przez nowo wybranego burmistrza. Nie ulega wątpliwości, iż wynagrodzenie ustalane jest odrębnie dla każdego stosunku pracy, bez względu na podstawę jego nawiązania, a więc także w przypadku nawiązania stosunku pracy na podstawie wyboru. W sytuacji, w której m.in. burmistrz zostaje ponownie wybrany i zatrudniony w najbliższej kadencji na podstawie stosunku pracy z wyboru nie może być mowy o kontynuowaniu stosunku pracy – jak twierdzi wnoszący zastrzeżenia. Pośrednie potwierdzenie błędnej tezy zastrzeżeń jest dyspozycja art. 40 ust. 2 ustawy o pracownikach samorządowych, w którym ustawodawca wyraźnie wskazuje, że w takiej sytuacji mamy do czynienia z ponownym zatrudnieniem, a nie kontynuowaniem poprzedniego. Zgodnie z cyt. art. 8 ust. 2 ustawy o pracownikach samorządowych, czynności z zakresu prawa pracy wobec wójta (burmistrza, prezydenta miasta), związane z nawiązaniem i rozwiązaniem stosunku pracy, wykonuje przewodniczący rady gminy, a pozostałe czynności - wyznaczona przez wójta (burmistrza,

prezydenta miasta) osoba zastępująca lub sekretarz gminy, z tym że wynagrodzenie wójta ustala rada gminy, w drodze uchwały.

Powyższe musi skutkować stwierdzeniem, że Rada Miejska w Bornem Sulnowie z chwilą wygaśnięcia mandatu Burmistrza w kadencji 2010 - 2014, była obowiązana ustalić Burmistrzowi w kadencji 2014 – 2018 wynagrodzenie poprzez podjęcie nowej uchwały. Podkreślić należy, że jeżeli stanowisko Burmistrza obejmuje ta sama osoba, która była poprzednio Burmistrzem, to jest to nowy stosunek pracy, na podstawie nowego mandatu wyboru.

Z wyjaśnień udzielonych przez Annę Łozińską – Inspektora ds. obsługi Rady Miejskiej i samorządów lokalnych oraz Krystynę Grendus – Kierownika Referatu Organizacyjnego (akta kontroli poz. 24) wynika, że:

„uchwała z dnia 30.12.2010 r. ma charakter uniwersalny (beziemienny) i znajduje zastosowanie do każdej osoby pełniącej funkcję Burmistrza, ustalone w niej wynagrodzenie miesięczne Burmistrza jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa”.

Ponadto pismem z dnia 3 grudnia 2014 r. Zastępca Burmistrza, jako osoba wyznaczona do wykonywania czynności z zakresu prawa pracy wobec Burmistrza, przyznał Burmistrzowi ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w wymiarze 23 dni za rok 2014. W dniu 09.12.2014 r. z budżetu jednostki samorządu terytorialnego wypłacono Burmistrzowi ekwiwalent w kwocie 7 219,85 zł netto. Z powyższego wynika że zaniechano wykonywania wobec Burmistrza obowiązków pracodawcy, określonych w art. 168 w zw. z art. 152 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy.

Wyjaśnienia w powyższej sprawie, w związku z długotrwałą nieobecnością Zastępcy Burmistrza, złożyła Sekretarz Urzędu, z których wynika, że

„stosunek pracy z wyboru jest związany z wykonywaniem mandatu i wygasa z chwilą zakończenia kadencji. W związku z wygaśnięciem mandatu Burmistrza Bornego Sulnowa z dniem 30 listopada 2014 r. wygasł również stosunek pracy. Wymiar urlopu został przeliczony proporcjonalnie do długości okresu zatrudnienia burmistrza i na dzień 30 listopada 2014 r. wynosił 23 dni. Nie został on wykorzystany, ponieważ zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, zaległy urlop pracownik (w tym przypadku burmistrz) winien wykorzystać do 30 września roku następnego. Z uwagi na zakończenie kadencji i fakt, iż w 2014 r. Burmistrz Bornego Sulnowa wykorzystywał zaległy urlop z 2013 r. skorzystano z zapisów art. 171 § 1 Kodeksu pracy, który mówi, że ekwiwalent pieniężny za urlop może być wypłacony w związku z rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy. Ww. roszczenie powstało dopiero z dniem wygaśnięcia umowy o pracę. Ekwiwalent został wypłacony również po ustaniu tejże umowy. Wykorzystanie urlopu przez Burmistrza za rok 2013 i 2014 w łącznym wymiarze 49 dni (prawie 10 tygodni) mogłoby spowodować utrudnienie w prawidłowym funkcjonowaniu urzędu. W związku z powyższym sytuację uznano za wyjątkową.”

Wyjaśnienia, kserokopię listy płac, pismo przyznające ekwiwalent oraz potwierdzenie przelania ekwiwalentu złożono do akt kontroli pod pozycją nr 11. Pismo upoważniające Zastępcę do wykonywania czynności z zakresu prawa pracy wobec Burmistrza dla Zastępcy złożono do akt kontroli pod pozycją nr 1.

W zakresie związanym z wypłatą ekwiwalentu dla Burmistrza z tytułu niewykorzystanego urlopu – kontrolujący zwrócił się do Anny Galązki – Sekretarza Gminy z zapytaniem czy przed wypłatą ekwiwalentu podjęto próbę zawarcia z Burmistrzem pisemnego porozumienia na podstawie art. 171 § 3 Kodeksu Pracy w celu ustalenia wykorzystania zaległego urlopu w późniejszym terminie i tym samym uniknięcia wypłaty z gminnego budżetu środków finansowych tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop.

W odpowiedzi uzyskano oświadczenie Sekretarza Gminy (złożone do akt kontroli pod poz. 289), z którego wynika, że:

„zastępca burmistrza nie podjął wobec burmistrza czynności zmierzających do wykorzystania urlopu w czasie pozostawania pracownika w stosunku pracy na podstawie kolejnej umowy o pracę zawartej z tym samym pracodawcą.

Ekwiwalent przysługuje wyłącznie w przypadku niewykorzystania należnego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, przy czym nie ma znaczenia rodzaj zawartej umowy o pracę.

Pracodawca nie ma obowiązku wypłacenia ekwiwalentu pieniężnego w przypadku gdy strony postanowią o wykorzystaniu urlopu w czasie pozostawania pracownika w stosunku pracy na podstawie kolejnej umowy o pracę zawartej z tym samym pracodawcą bezpośrednio po rozwiązaniu lub wygaśnięciu poprzedniej umowy o pracę.

Do takiego porozumienia stron nie doszło z uwagi na fakt, iż przebywanie pracownika (w tym przypadku burmistrza Bornego Sulinowa) na urlopie niewykorzystanym za rok 2014 i bieżącym za rok 2014 w łącznym wymiarze 49 dni (prawie 10 tygodni) mogłoby spowodować utrudnienia w prawidłowym funkcjonowaniu urzędu.

Zgodnie z ww. przepisem strony mogą ale nie muszą zawrzeć porozumienia w sprawie wykorzystania urlopu w czasie pozostawania pracownika w stosunku pracy na podstawie kolejnej umowy o pracę.

Zgodnie z orzecznictwem sądowym w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy prawo pracownika do urlopu w naturze na podstawie art. 171 k.p. przekształca się w prawo do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop.

Przekształcenie to następuje z dniem rozwiązania stosunku pracy i w tym też dniu bieg rozpoczyna termin przedawnienia roszczenia o ekwiwalent pieniężny za niewykorzystane w naturze a nieprzedawnione urlopy wypoczynkowe.

Roszczenie o ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop bez względu na to czy chodzi o urlop bieżący czy zaległy, staje się wymagalne w dacie rozwiązania stosunku pracy.

Brak zapłaty ekwiwalentu powoduje konieczność zapłaty ustawowych odsetek za zwłokę.

Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 2 ustawy o pracownikach samorządowych – pozostałe czynności z zakresu prawa pracy (takie jak ww.) wykonuje wobec burmistrza wyznaczona przez niego osoba zastępująca lub sekretarz gminy.

Strony w przedmiotowej sprawie uznały, że zachodzą okoliczności usprawiedliwiające nie wykorzystanie zaległego urlopu i wypłatę ekwiwalentu za niego.

Ww. sytuację uznano za wyjątkową a ekwiwalent za niewykorzystany urlop został wypłacony”.

PI
C. K.

J. P.

2.1.1.1.1. Dodatkowe wynagrodzenie roczne.

W Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie dodatkowe wynagrodzenie roczne za rok 2015 r., wypłacono 71 pracownikom na podstawie zatwierdzonych list plac:

Lista nr	Z dnia	Kwota brutto	Data wypłaty
DWR za 2015 rok UM Nr: 12 3-cia dodatkowa Styczeń/2016	07.01.2016	173 937,89 zł	15.01.2016 WB Nr 9
DWR za 2015 rok SM Nr:13 4-ta dodatkowa Styczeń/2016	07.01.2016	20 104,71 zł	15.01.2016 WB Nr 9
DWR za 2015 rok PRACE PUBLICZNE Nr:14 5-ta dodatkowa Styczeń/2016	07.01.2016	15 352,41 zł	15.01.2016 WB Nr 9
DWR za 2015 rok PRACE PUBLICZNE - gotówka Nr:15 6-ta dodatkowa Styczeń/2016	07.01.2016	8 450,75 zł	15.01.2016 WB Nr 9
suma		217 845,76 zł	

Prawidłowość określania uprawnień oraz naliczania dodatkowego wynagrodzenia rocznego za rok 2015 r. sprawdzono na podstawie losowo wybranej 20 osobowej grupy pracowników. Listę z imiennym wykazem pracowników złożono do akt kontroli pod pozycją nr 6.

W wyniku kontroli ustalono, że dodatkowe wynagrodzenie roczne było przyznawane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Uwag w powyższym zakresie nie wniesiono.

2.1.2. Pozostałe wydatki**2.1.2.1. Wypłata jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli na danym stopniu awansu zawodowego**

Na podstawie sprawozdań z realizacji wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, złożonych przez szkoły i placówki oświatowe, ustalono, że Gmina przeprowadziło analizę poniesionych w poprzednich latach wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do średnich wynagrodzeń oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. Ustalono, iż w latach 2013 – 2016 w Gminie Borne Sulinowo wystąpiły przypadki nieosiągnięcia wysokości średnich wynagrodzeń wymaganych przepisami art.30 ust.3 Karty Nauczyciela dla nauczycieli według stopnia awansu zawodowego zatrudnionych w poszczególnych szkołach i placówkach oświatowych wg poniższej tabeli:

Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

Lp.	Stopień awansu zawodowego	Wskaźniki określone w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela	Średnie wynagrodzenie		Średnioroczna liczba etatów ustalona dla okresów obowiązywania poszczególnych kwot bazowych		Suma iloczynów średniorocznej liczby etatów o średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela, ustalonych dla okresów obowiązywania poszczególnych kwot bazowych	Wydatki poniesione w roku na wynagrodzenia w składkach wskazanych w art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela	Kwota różnicy	
			od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia	od dnia 1 września do dnia 31 grudnia	od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia	od dnia 1 września do dnia 31 grudnia				
2013 rok										
1	nauczyciel stażysta	100%	2 717,59 zł	2 717,59 zł	0,43	1,64	27 175,90 zł	25 536,38 zł	- 1 639,52 zł	
2	nauczyciel kontraktowy	111%	3 016,52 zł	3 016,52 zł	15,04	12,27	510 968,49 zł	552 812,26 zł	41 843,77 zł	
3	nauczyciel mianowany	144%	3 913,33 zł	3 913,33 zł	45,72	44,34	2 125 407,79 zł	2 079 943,17 zł	- 45 464,62 zł	
4	nauczyciel dyplomowany	184%	5 000,37 zł	5 000,37 zł	54,14	57,52	3 316 245,38 zł	3 392 673,59 zł	76 428,21 zł	
2014										
1	nauczyciel stażysta	100%	2 717,59 zł	2 717,59 zł	2,13	1,82	66 091,79 zł	65 866,59 zł	- 225,20 zł	
2	nauczyciel kontraktowy	111%	3 016,52 zł	3 016,52 zł	12,21	9,39	407 954,16 zł	426 276,71 zł	18 322,55 zł	
3	nauczyciel mianowany	144%	3 913,33 zł	3 913,33 zł	40,19	37,87	1 851 065,09 zł	1 820 531,90 zł	- 30 473,19 zł	
4	nauczyciel dyplomowany	184%	5 000,37 zł	5 000,37 zł	62,54	65,88	3 819 482,62 zł	3 854 348,02 zł	34 865,40 zł	
2015										
1	nauczyciel stażysta	100%	2 717,59 zł	2 717,59 zł	0,88	2,88	50 438,47 zł	52 595,78 zł	2 157,31 zł	
2	nauczyciel kontraktowy	111%	3 016,52 zł	3 016,52 zł	7,75	6,32	263 281,87 zł	280 711,29 zł	17 432,42 zł	
3	nauczyciel mianowany	144%	3 913,33 zł	3 913,33 zł	35,41	35,61	1 665 982,85 zł	1 610 156,02 zł	- 55 826,83 zł	
4	nauczyciel dyplomowany	184%	5 000,37 zł	5 000,37 zł	69,23	71,64	4 202 310,95 zł	4 356 242,91 zł	153 931,96 zł	
2016										
1	nauczyciel stażysta	100%	2 717,59 zł	2 717,59 zł	2,76	1,94	81 092,89 zł	71 732,24 zł	- 9 360,65 zł	
2	nauczyciel kontraktowy	111%	3 016,52 zł	3 016,52 zł	6,67	6,86	243 734,82 zł	254 031,40 zł	10 316,58 zł	
3	nauczyciel mianowany	144%	3 913,33 zł	3 913,33 zł	35,28	30,88	1 587 872,78 zł	1 524 077,52 zł	- 63 795,26 zł	
4	nauczyciel dyplomowany	184%	5 000,37 zł	5 000,37 zł	69,97	69,45	4 188 109,90 zł	4 295 652,91 zł	107 543,01 zł	

W wyniku kontroli ustalono, że sprawozdania były sporządzane w terminie do 10 lutego roku kalendarzowego następującego po roku, który podlegał analizie, zgodnie z art. 30a ust. 4 Karty Nauczyciela oraz zgodnie z art. 30a ust. 5, sprawozdania były przekazywane do regionalnej izby obrachunkowej w terminie 7 dni od daty ich sporządzenia.

Celem sprawdzenia prawidłowości ustalania wysokości jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli, analizie poddano wypłatę dodatku za rok 2016 dla nauczycieli stażystów oraz nauczycieli mianowanych i ustalono, że dodatek dla nauczycieli

Pu
[Signature]

[Signature]

na poszczególnych stopniach awansu zawodowego został ustalony w odpowiednich wysokościach i został wypłacony w terminie do 31 stycznia 2017 r.

W zakresie kontroli obowiązku wynikającego z art. 111 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej ustalono, że osobą odpowiedzialną, za weryfikację danych przekazywanych przez szkoły i placówki oświatowe do SIO, jest Sekretarz.

Z oświadczenia złożonego przez Sekretarza (akta kontroli poz. nr 15), wynika, że: „organ prowadzący dla szkół z terenu Gminy Borne Sulinowo na bieżąco kontroluje prawidłowość przekazywanych przez szkoły danych do Systemu Informacji Oświatowej. Nie wprowadzono jednak w tym zakresie procedur ujętych w ramy zarządzenia Burmistrza.

W Gminie Borne Sulinowo przez lata wypracowano mechanizmy postępowania i dokonywania weryfikacji poprawności i kompletności bazy danych Systemu Informacji Oświatowej w szkołach i placówkach. Nie oznacza to, że organ ogranicza się jedynie do technicznej obróbki dostarczanych sprawozdań. Z uwagi na ustawę o ochronie danych osobowych organ nie dokonuje weryfikacji danych wprowadzanych bezpośrednio w jednostkach podrzędnych, jednak dokonuje analizy danych dostarczanych przez te jednostki do organu.

Nadzór organu prowadzącego w tym zakresie służy monitorowaniu prawidłowości przekazywania danych, na podstawie których jest obliczana subwencja oświatowa.

Zgodnie z zapisami art. 111 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, podmioty prowadzące bazy danych oświatowych są obowiązane do sprawdzenia kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym danych gromadzonych przez nie w bazach danych oświatowych, z wyjątkiem danych, które zostały przekazane z innych baz danych oświatowych. Gmina jest obowiązana do sprawdzania kompletności danych przekazywanych jej z innych baz danych oświatowych (prowadzonych przez szkoły) oraz do sprawdzania ich poprawności z danymi uzyskanymi w ramach nadzoru sprawowanego przez Gminę na podstawie odrębnych przepisów, w tym w szczególności art. 34a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, który mówi między innymi, że organ prowadzący szkołę lub placówkę sprawuje nadzór nad jej działalnością w zakresie spraw finansowych i administracyjnych, z uwzględnieniem odrębnych przepisów. Nadzorowi podlega między innymi prawidłowość dysponowania przyznanymi szkole środkami budżetowymi oraz przestrzeganie przepisów dotyczących organizacji pracy szkoły i placówki.

W zakresie przestrzegania przepisów organizacji pracy szkoły nadzorowi podlegają przede wszystkim arkusze organizacji pracy placówek oświatowych i dane wprowadzane do SIO.

Nadmieniam, że zdaniem Najwyższej Izby Kontroli funkcjonowanie obecnie dwóch systemów informacji oświatowej (starego i nowego SIO) nie wspiera efektywnie realizacji zadań w obszarze oświaty. Obecnie jedynie dane gromadzone w „starym” SIO są wykorzystywane do podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jst, ale nie zapewniają one wiarygodności i kompletności informacji, ponieważ informacje te są ograniczone głównie do danych ilościowych o strukturze szkół i placówek oświatowych oraz uczniów i nauczycieli.

Natomiast z bazy nowego Systemu wykorzystywano głównie Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych (obejmujący dane identyfikacyjne szkół i placówek oświatowych, takie jak: dane teleadresowe, specyfika organizacyjna, informacje o organie prowadzącym).

Ponadto osobną kwestią jest zapewnienie bezpieczeństwa danych osobowych uczniów i nauczycieli zgromadzonych w bazie Systemu. Wyniki kontroli wskazują, że w systemie informatycznym nowego SIO nie zapewniono pełnej funkcjonalności mechanizmów przewidzianych do kontroli tego bezpieczeństwa, co osłabia tę ochronę.

Reasumując, Burmistrz Bornego Sulinowa, w ramach nadzoru nad placówkami oświatowymi w gminie, jaki wynika z art. 34 ustawy o systemie oświaty w związku z art. 111 ustawy o systemie informacji oświatowej, mając na uwadze, iż dotychczasowy sposób sprawdzania kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym danych gromadzonych w SIO może okazać się niewystarczający, opracuje i wdroży niezwłocznie zarządzenie „Procedura weryfikacji poprawności i kompletności danych w bazie Systemu Informacji Oświatowej w szkołach prowadzonych przez Gminę Borne Sulinowo”.

2.1.2.2. Naliczanie i wykorzystanie środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Działalność socjalna w Urzędzie Miejskim w Bornem Sulinowie funkcjonowała w oparciu o ustawę z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych oraz Regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, wprowadzonego w życie Zarządzeniem Nr 15/2007 Burmistrza Gminy Borne Sulinowo z dnia 31 stycznia 2007 r. wraz ze zmianami z mocą obowiązywania do 14 czerwca 2016 r. oraz Regulamin wprowadzony Zarządzeniem Nr 58/2016 z dnia 15 czerwca 2016 r. z mocą obowiązywania od 15 czerwca 2016 r.

Zgodnie z obowiązującym regulaminem prawo korzystania ze świadczeń socjalnych finansowanych z Funduszu mają pracownicy Urzędu zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, powołania i wyboru, pracownicy Urzędu przebywający na urloпах macierzyńskich, rodzicielskich i wychowawczych, emeryci i renciści (byli pracownicy Urzędu, z którymi stosunek pracy został rozwiązany w związku z przejściem na emeryturę lub rentę, członkowie rodzin wymienionych osób, w tym osoby pozostające w faktycznym pożyciu z ww. osobami prowadzące wspólne gospodarstwo domowe.

Środki zgromadzone w ramach funduszu socjalnego są przeznaczane na finansowanie (dofinansowanie) następujących celów:

- zapewnienie możliwości uczestniczenia osób uprawnionych w imprezach rekreacyjno – sportowych oraz o charakterze kulturalno – oświatowym zorganizowanym przez pracodawcę;
- bezzwrotnej pomocy materialno – rzeczowej lub finansowej (w tym paczki lub upominki dla dzieci w wieku do 15 lat, przy czym wiek dziecka określa rok kalendarzowy). Kryterium socjalnym jest w tym przypadku ilość dzieci.
- dofinansowanie wypoczynku urlopowego pracownika następować będzie w formie „wczasów pod gruszą”. Świadczenie przysługuje jeden raz w roku kalendarzowym i jest wypłacane do końca czerwca osobom pozostającym w zatrudnieniu nieprzerwalnie przez okres co najmniej 6 miesięcy. Wysokość świadczenia jest uzależniona od środków Funduszu i zróżnicowana zgodnie z tabelą dopłat;

- dofinansowanie, raz na dwa lata kalendarzowe do zorganizowanego wypoczynku dzieci pracownika, które nie ukończyły lat 18, zorganizowane przez podmioty prowadzące działalność tym zakresie, w formie wycieczek, kolonii, obozów, zimowisk i pobytów na leczeniu sanatoryjnym. Obowiązkiem pracownika jest przedłożenie dokumentów potwierdzających udział dziecka i koszt pobytu (np. faktura, rachunek, zaświadczenie);
- pożyczki zwrotne na cele mieszkaniowe;
- pomoc rzeczową i finansową przyznawaną osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, spowodowanej zdarzeniami losowymi, klęskami żywiołowymi, długotrwałą chorobą lub śmiercią (zapomogi losowe). Pomoc przyznawana jest na wniosek zainteresowanego, pracodawcy, przełożonego lub organizacji związkowej a jej wysokość uzależniona jest od zaistniałej sytuacji.

Kontroli poddano rok 2016 r., w którym dokonano sprawdzenia naliczenia odpisu na ZFŚS oraz terminowość jego przekazywania na rachunek bankowy.

W oparciu o ewidencję księgową konta 851 0101 – Odpisy podstawowe ustalono, że odpis na ZFŚS był przekazywany w następujących dniach:

- 14.03.2016 r. w kwocie 5 000,00 zł;
- 17.03.2016 r. w kwocie 20 000,00 zł;
- 19.05.2016 r. w kwocie 36 124,25 zł;

Do dnia 31.05.2016 r. przekazano odpis na łączną kwotę 61 124,25 zł, co stanowi 75% planowanego odpisu na 2016 r.

- 20.09.2016 r. w kwocie 20 374,75 zł

Do dnia 30.09.2016 r. przekazano odpis na łączną kwotę 81 499,00 zł.

Ponadto w trakcie roku budżetowego zatrudnienie pracowników Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie uległo zmianie, więc dokonano korekty odpisu i w dniu 23.11.2016 r. z konta ZFŚS na konto Urzędu Miejskiego zwrócono kwotę 1 642,13 zł.

W 2016 r. na rachunek ZFŚS przekazano łączny odpis w wysokości 79 856,87 zł.

2.1.2.3. Wydatki na podróże służbowe krajowe pracowników.

Zasady rozliczania podróży służbowych zostały określone w Zarządzeniu Nr 34/2013 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 15 kwietnia 2013 r. w sprawie ustalenia stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu nie stanowiącego własność pracodawcy użytego do odbycia podróży służbowej, zgodnie z którym stawki te wynoszą:

- dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika do 900 cm³ – 0,5214 zł;
- dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ – 0,8358 zł.

W oparciu o dane z ewidencji księgowej oraz sporządzonych sprawozdań Rb-28 S „z wykonania planu wydatków budżetowych”, ustalono, że wydatki na podróże krajowe pracowników Urzędu w rozdz. 75023 § 4410 w poszczególnych latach wyniosły:

- 2013 – plan 27 400,00 zł, wykonanie 27 353,78 zł;
- 2014 – plan 31 900,00 zł, wykonanie 31 847,06 zł;
- 2015 – plan 31 110,00 zł, wykonanie 31 100,04 zł;

- 2016 – plan 20 159,51 zł, wykonanie 19 463,64 zł.

Rozliczanie delegacji służbowych pracowników sprawdzono na przykładzie losowo wybranych poleceń wyjazdów służbowych z rok 2016 o następujących nr:

Lp.	Nr delegacji	Okres od do	Kwota
1	1/2016	05.01.2016 - 21.01.2016	83,58 zł
2	5/2016	12.01.2016 - 12.01.2016	20,90 zł
3	7/2016	14.01.2016 - 14.01.2016	34,27 zł
4	13/2016	19.01.2016 - 19.01.2016	158,80 zł
5	17/2016	25.01.2016 - 27.01.2016	73,55 zł
6	20/2016	27.01.2016 - 27.01.2016	167,16 zł
7	23/2016	28.01.2016 - 28.01.2016	26,75 zł
8	27/2016	01.02.2016 - 01.02.2016	38,00 zł
9	30/2016	09.02.2016 - 09.02.2016	60,00 zł
10	31/2016	09.02.2016 - 09.02.2016	56,00 zł
11	35/2016	15.02.2016 - 15.02.2016	41,79 zł
12	41/2016	18.02.2016 - 19.02.2016	197,25 zł
13	44/2016	18.02.2016 - 18.02.2016	41,79 zł
14	53/2016	26.02.2016 - 26.02.2016	282,46 zł
15	60/2016	09.03.2016 - 09.03.2016	53,00 zł
16	76/2016	22.03.2016 - 22.03.2016	41,79 zł
17	85/2016	06.04.2016 - 06.04.2016	41,79 zł
18	123/2016	11.05.2016 - 11.05.2016	41,79 zł
19	144/2016	08.06.2016 - 08.06.2016	167,16 zł
20	153/2016	21.06.2016 - 21.06.2016	41,79 zł
21	165/2016	07.07.2016 - 07.07.2016	312,59 zł
22	175/2016	21.07.2016 - 21.07.2016	40,12 zł
23	188/2016	19.08.2016 - 31.08.2016	213,13 zł
24	215/2016	29.09.2016 - 29.09.2016	158,80 zł
25	228/2016	13.10.2016 - 13.10.2016	66,03 zł
26	237/2016	03.11.2016 - 18.11.2016	93,61 zł
27	251/2016	18.11.2016 - 18.11.2016	41,79 zł
28	268/2016	09.12.2016 - 09.12.2016	139,58 zł
29	274/2016	14.12.2016 - 14.12.2016	277,49 zł

W wyniku analizy przedstawionych osobie kontrolującej dokumentów, ustalono że:

- podróże służbowe odbywały się na podstawie jednorazowych poleceń wyjazdów służbowych wystawionych przez pracodawcę bądź osobę upoważnioną,
- w odniesieniu do podróży służbowych, w których pracownik korzystał z samochodu osobowego niebędącego własnością pracodawcy, rozliczano je w oparciu o stawkę określoną w zarządzeniu Burmistrza;
- podróże służbowe były prawidłowo dokumentowane, poprzez ujęcie ich w rejestrze oraz prawidłowe wypełnianie,
- rozliczane były wyłącznie podróże służbowe odbywane w terminie, do określonego miejsca oraz w określonym celu, a także środkami lokomocji wskazanymi przez pracodawcę w poleceniu wyjazdu służbowego, zgodnie z § 2 i § 3 Rozporządzenia

Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej;

- zlecającymi wyjazd dla pracowników Urzędu Miejskiego był Burmistrz bądź Zastępca Burmistrza. Polecenie wyjazdu służbowego dla Burmistrza podpisywał Zastępca;
- delegacje sprawdzane były pod względem formalno - rachunkom oraz zatwierdzane do wypłaty przez kierownika jednostki.

Ponadto ustalono, że we wszystkich skontrolowanych poleceniach wyjazdu służbowego, upoważniających pracownika do przejazdu własnym samochodem, nie zamieszczano informacji o marce samochodu, numerze rejestracyjnym oraz pojemności skokowej samochodu osobowego, co nie pozwalało na jednoznaczne zastosowanie odpowiedniej stawki za 1 km przebiegu. Wyjaśnienia w powyższej sprawie złożył Referent ds. rozliczania inwestycji i wydatków gminnych, z których wynika że

„w naszej jednostce delegacje rozliczane są wg stawki określonej w Zarządzeniu 34/2013 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 15 kwietnia 2013 r. dotychczas informacja o pojemności skokowej silnika była przekazywana ustnie przez pracownika składającego rozliczenie podróży służbowej w referacie finansów.

Żaden pracownik nie deklarował pojemności do 900 cm³. Obecnie stosowane zapisy na temat numeru rejestracyjnego i pojemności skokowej silnika są umieszczane na druku delegacji przez pracownika sekretariatu w momencie wydania jej delegowanemu pracownikowi”.

Wyjaśnienia, kserokopię zarządzenia Nr 34/2013 w sprawie ustalenia stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu nie stanowiącego własność pracodawcy użytego do odbycia podróży służbowej, kserokopię poleceń wyjazdów służbowych nr 1/2016, 5/2016, 13/2016, 20/2016, 23/2016, 35/2016, 41/2016, 44/2016, 53/2016, 76/2016, 123/2016, 144/2016, 175/2016, 188/2016, 228/2016, 237/2016, 251/2016, 274/2016, złożono do akt kontroli po pozycją nr 12.

Kserokopię zakresu czynności Referenta ds. rozliczeń inwestycji i wydatków złożono do akt kontroli pod pozycją nr 1.

2.1.2.4. Wydatki na podróże służbowe pracowników poza granice kraju.

W oparciu o sporządzone sprawozdań Rb-28 S „z wykonania planu wydatków budżetowych”, ustalono, że wydatki na podróże zagraniczne pracowników Urzędu w rozdz. 75023 § 4420 w poszczególnych latach wyniosły:

- 2013 – plan 275,44 zł, wykonanie 275,44 zł;
- 2014 – plan 0,00 zł, wykonanie 0,00 zł;
- 2015 – plan 0,00 zł, wykonanie 0,00 zł;
- 2016 – plan 0,00 zł, wykonanie 0,00 zł.

W związku z powyższym odstąpiono od kontroli ww. zagadnienia.

2.1.2.5. Wydatki na podróże służbowe krajowe i zagraniczne radnych gminy.

Rozliczanie kosztów podróży służbowych radnych Gminy Borne Sulinowo odbywa się w oparciu o uchwałę Nr III/10/10 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 22 grudnia 2010 r. z późn. zm.

Na podstawie pisemnego oświadczenia Kierownika Referatu Finansów i Budżetu ustalono, że w latach 2013 – 2016 rozliczono trzy delegację radnych Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie na łączną kwotę 671,99 zł. Z uwagi na niewielki udział w wydatkach odstąpiono od kontroli ww. zagadnienia.

Oświadczenie oraz analityczne zestawienie sald i obrotów za rok 2013 i 2015, potwierdzające odbycie podróży przez radnych, złożono do akt kontroli pod pozycją nr 10.

2.1.2.6. Wyплаты diet radnym, członkom komisji rady i innym uprawnionym.

W oparciu o Uchwałę Nr VI/74/2015 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie ustalenia wysokości i zasad wypłacania diet dla radnych Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie ustalono, że:

- zgodnie z § 1 ust. 1 wysokość diet została ustalona w formie miesięcznego ryczałtu w następujących kwotach:
 - dla przewodniczącego Rady – 1 000,00 zł;
 - dla wiceprzewodniczącego Rady – 700,00 zł;
 - dla przewodniczącego komisji Rady Miejskiej – 700,00 zł;
 - dla radnych nie pełniących funkcji w Radzie Miejskiej – 600,00 zł.
- z przysługujących diet potrąca się radnemu, z wyłączeniem przewodniczącego Rady, za każdorazową nieusprawiedliwioną nieobecność:
 - na sesji – 30% diety;
 - na posiedzeniu komisji – 20% diety.
- potrącenia z diet dokonuje się w oparciu o listy obecności na sesjach Rady Miejskiej oraz na komisjach;
- dieta nie podlega pomniejszeniu za nieobecność na sesji bądź komisji w przypadku zwołania jej w trybie art. 20 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, który mówi o tym, że na wniosek wójta lub co najmniej 1/4 ustawowego składu rady gminy przewodniczący obowiązany jest zwołać sesję na dzień przypadający w ciągu 7 dni od dnia złożenia wniosku;
- wypłata diety następuje za dany miesiąc kalendarzowy jednorazowo w terminie do dnia 10 następnego miesiąca na konto bankowe wskazane przez radnego.

W oparciu o ewidencję księgową oraz sprawozdania Rb-28S z wykonania wydatków budżetowych, ustalono, że kwoty wypłaconych diet w rodz. 75022 §3030, w poszczególnych latach wyniosły:

- 2013 – plan 92 100,00 zł, wykonanie 91 437,46 zł;
- 2014 – plan 88 452,21 zł, wykonanie 88 452,21 zł;
- 2015 – plan 110 800 zł, wykonanie 109 916,32 zł;
- 2016 – plan 118 800 zł, wykonanie 118 400,00 zł.

Prawidłowość przyznawania i wypłacania diet radnym sprawdzono w oparciu o uchwały Rady Gminy, listy wypłat diet i listy obecności na sesjach i posiedzeniach komisji analizując diety wypłacone w roku 2016 r.:

Wypłaty diet radnych			
Lp.	Za miesiąc	Lista z dnia	Na kwotę
1	grudzień 2015	05.01.2016	9 900,00 zł
2	styczeń 2016	01.02.2016	9 900,00 zł
3	luty 2016	03.03.2016	9 900,00 zł
4	marzec 2016	01.04.2016	9 900,00 zł
5	kwiecień 2016	04.05.2016	9 900,00 zł
6	maj 2016	03.06.2016	9 900,00 zł
7	czerwiec 2016	07.07.2016	9 900,00 zł
8	lipiec 2016	02.08.2016	9 900,00 zł
9	sierpień 2016	01.09.2016	9 900,00 zł
10	wrzesień 2016	06.10.2016	9 900,00 zł
11	październik 2016	04.11.2016	9 900,00 zł
12	listopad 2016	13.12.2016	9 900,00 zł
suma			118 800,00 zł

W wyniku kontroli ustalono, że:

- diety wypłacone radnym, nie przekraczały maksymalnej wysokości diety przysługującej radnemu w ciągu miesiąca, czyli półtorakrotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw;
- dieta jednego z radnych została zajęta przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Szczecinku;
- w przypadku nieobecności radnego na sesji bądź posiedzeniu komisji zwołanej w trybie art. 20 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, dieta nie podlegała zmniejszeniu;
- diety były wypłacane radnym przelewem, na wskazane przez nich numery kont bankowych;
- oświadczenia majątkowe złożone przez radnych za rok 2015 r. wpłynęły w terminie określonym w art. 24 h ustawy o samorządzie gminnym, tj. do dnia 30 kwietnia 2016 r.;
- w oparciu o ewidencję księgową, ustalono, że w rozdziale dotyczącym diet radnych 75022 § 3030 ujęto dietę soltysa w kwocie 200,00 zł, czyli niezgodnie z klasyfikacją budżetową, co spowodowało zawyżenie obrotów w rozdziale 75022 § 3030.

W oparciu o uchwałę Nr XL/489/2014 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 13 lutego 2014 r. w sprawie ustalenia wysokości oraz zasad wypłaty diet dla przewodniczących organu wykonawczego jednostek pomocniczych gminy, ustalono, że za wykonywanie czynności statutowych oraz za uczestnictwo w sesjach Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie, przysługuje miesięczna dieta:

- soltysom w wysokości 200,00 zł;

- przewodniczącym zarządów osiedli w wysokości 150,00 zł.

Za każdą nieobecność na sesji Rady Miejskiej z miesięcznej kwoty diety przysługującej sołtysowi i przewodniczącemu zarządu osiedla zostaje potrącone za dany miesiąc kwota 70,00 zł. Wypłata należnej diety za dany miesiąc następuje w terminie do 10 dnia następnego miesiąca na wskazany rachunek bankowy.

W oparciu o ewidencję księgową oraz sprawozdania Rb-28S w wykonania wydatków budżetowych, ustalono, że kwoty wypłaconych diet w rodz. 75095 §3030, w poszczególnych latach wyniosły:

- 2013 – plan 12 041,40 zł, wykonanie 10 780,00 zł;
- 2014 – plan 36 650,88 zł, wykonanie 36 400,88 zł;
- 2015 – plan 45 866,70 zł, wykonanie 45 038,00 zł;
- 2016 – plan 43 100,00 zł, wykonanie 43 036,28 zł.

Prawidłowość przyznawania i wypłacania diet przewodniczącym organów wykonawczych jednostek pomocniczych sprawdzono w oparciu o uchwały Rady Gminy, listy wypłat diet i listy obecności na sesjach analizując diety wypłacone w roku 2016 r.:

Wypłaty diet dla przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych			
Lp.	Za miesiąc	Lista nr z dnia	Na kwotę
1	grudzień 2015	2 z 05.01.2016	3 290,00 zł
		3 z 05.01.2016	400,00 zł
2	styczeń 2016	15 z 01.02.2016	3 417,80 zł
		16 z 01.02.2016	400,00 zł
3	luty 2016	29 z 03.03.2016	3 127,21 zł
		30 z 03.03.2016	400,00 zł
4	marzec 2016	43 z 01.04.2016	3 021,90 zł
		44 z 01.04.2016	400,00 zł
5	kwiecień 2016	60 z 04.05.2016	3 106,74 zł
		61 z 04.05.2016	400,00 zł
6	maj 2016	75 z 03.06.2016	3 212,74 zł
		76 z 03.06.2016	400,00 zł
7	czerwiec 2016	87 z 07.07.2016	3 220,00 zł
		88 z 07.07.2016	286,71 zł
8	lipiec 2016	97 z 02.08.2016	3 500,00 zł
		98 brak daty	271,06 zł
9	sierpień 2016	108 z 01.09.2016	3 500,00 zł
		109 z 01.09.2016	400,00 zł
10	wrzesień 2016	120 z 05.10.2016	3 290,00 zł
		121 z 05.10.2016	400,00 zł
11	październik 2016	135 z 04.11.2016	3 232,12 zł
		136 z 04.11.2016	400,00 zł
12	listopad 2016	157 z 13.12.2016	3 160,00 zł
		158 z 13.12.2016	400,00 zł

W oparciu o ewidencję księgową konta 130 w rozdział 750 75095 §3030 (Wypłaty diet dla sołtysów i przewodniczących) oraz konta 130 w rozdziale 750 75022 § 3030 (Wypłaty

miesięczne diet radnych) ustalono, że w rozdz. 75095 §3030 nie uwzględniono diet w łącznej wysokości 600,00 zł, dotyczących:

- diety za miesiąc 06/2016 w wysokości 200,00 zł, a uwzględniono ją w rozdz. 75022 § 3030;
- diety za miesiąc 09/2016 w wysokości 400,00 zł, a uwzględniono ją w rozdz. 75095 § 4100.

W związku z powyższym na koncie 130 w rozdz. 75095 §3030 zaniżono wydatki w kwocie 600,00 zł a tym samym wykazano dane w sprawozdaniu Rb-28 S z wykonania wydatków budżetowych za rok 2016 niezgodnie z klasyfikacją budżetową.

Wyjaśnienia w powyższej sprawie złożył Referent ds. rozliczeń inwestycji i wydatków gminnych, z których wynika, że

„po analizie dokumentów w miesiącu czerwcu i wrześniu 2016 roku dotyczących wypłaty diet sołtysów okazało się, iż w pierwszym przypadku dokonałam prawidłowej dekretacji jednak pomyłkowo wprowadziłam dane do systemu.

Natomiast w drugim przypadku zadekretowałam i wprowadziłam przelew w niewłaściwym paragrafie.

Jest to ewidentna pomyłka. Zaistniały stan jest jednocześnie sygnałem do większej kontroli dekretacji i wprowadzanych do systemu danych”.

Wyjaśnienia, kserokopię ewidencji księgowej konta 130 750 75095 §4100 oraz 130 750 75022 § 3030, kserokopię listy płac dotyczących diet złożono do akt kontroli pod pozycją nr 9.

Zakres czynności pracownika zatrudnionego na stanowisku Referenta ds. rozliczania inwestycji i wydatków gminnych złożono do akt kontroli pod pozycją nr 1.

2.1.2.7. Wydatkowanie środków na realizację programów gminnych.

2.1.2.7.1. Wydatkowanie środków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W dniu 30 grudnia 2014 r. Rada Miejska w Bornem Sulinowie podjęła uchwałę Nr III/19/2014 w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Borne Sulinowo na rok 2015, do której załącznik stanowił program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Gminy Borne Sulinowo na rok 2015.

We wskazanym załączniku:

- określono cele programu (główne oraz operacyjne),
- przedstawiono diagnozę problemu konsumpcji napojów alkoholowych i uzależnienia od alkoholu na terenie regionu zachodniopomorskiego – według danych z Urzędu Marszałkowskiego,
- przedstawiono diagnozę problemu konsumpcji napojów alkoholowych i uzależnienia od alkoholu na terenie Gminy Borne Sulinowo,
- wskazano realizatorów gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – tj. członków gminnej komisji ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których powołał Burmistrz w zarządzeniu Nr 84/2010 z dnia 7 grudnia 2010 r., określając przy tym zadania tej komisji,

- określono zasady wynagradzania członków przedmiotowej komisji,
- wskazano zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, do których zaliczono:
 - zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
 - udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
 - prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży (prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, dożywanie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych),
 - wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązaniu problemów alkoholowych,
 - podejmowanie działań w zakresie polityki obrotu napojami alkoholowymi.
- wskazano preliminarz wydatków na realizację programu w 2015 r. w wysokości 139 500,00 zł (po zmianie 148 940,39 zł wynikającej z uchwały Nr XVIII/193/2015 Rady Miejskiej w Bornem Sulnowie z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Borne Sulinowo na rok 2015 – tj. na:
 - opracowanie i realizację programów profilaktycznych – 24 132,00 zł,
 - zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej – 37 200,00 zł,
 - organizowanie pobytu osób uzależnionych w specjalistycznych placówkach – 31 500,00 zł,
 - edukacja publiczna i profesjonalna z zakresu problemów alkoholowych 2 960,00 zł,
 - wynagrodzenie komisji (kontrole, posiedzenia, paliwo) – 26 208,00 zł,
 - wynagrodzenie z pochodnymi pracownika ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – 15 000,00 zł,
 - programy szkoleniowe dla przedstawicieli wybranych profesji (opiekunowie świetlic, sprzedawcy, kuratorzy, nauczyciele) – 2 500,00 zł.

Ze sprawozdania z realizacji programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2015 r., sporządzonego przez Irenę Fiurst-Stecenko – Inspektora ds. uzależnień – wynika, że przy wpływach za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 165 489,32 zł – na realizację gminnego programu wydatkowano 148 940,39 zł.

W trakcie kontroli szczegółowej weryfikacji poddano wydatki poniesione w wysokościach:

- 1) 2 597,24 zł (§ 4300) na dofinansowanie półkolonii letniej oraz wyjazd rodzin dotkniętych problemem alkoholowym na basen,
- 2) 6 678,81 zł (§ 4300) na pozalekcyjne zajęcia sportowe i inne programy profilaktyczne będące alternatywą w profilaktyce ryzykownych zachowań młodzieży (zakup sprzętu sportowego dla dzieci, organizacja pikników rodzinnych, mityngu trzeźwościowego, zajęcia wokalne, organizacja wycieczek profilaktyczno-edukacyjnych, zakup nagród na konkursy dla dzieci organizowane w trakcie zimowych ferii, wyjazd do teatru).

W związku z analizą:

- danych ewidencji księgowej (odpowiednio 130 851-85154-4300-42-00-1 i 130-851-85154-4300-02-00-1),
- dokumentacji źródłowej związanej ze wskazanymi powyżej danymi z ewidencji księgowej

stwierdzono, że w zakresie wskazanym powyżej i objętym kontrolą wydatki poniesiono w prawidłowych wysokościach i zgodnie z ich rzeczowym przeznaczeniem.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

2.1.2.8. Wydatki na zakupy, dostawy, roboty i usługi (poza inwestycyjnymi).

Wydatki na zakupy, dostawy, roboty i usługi opisano w części III (punkty 2.2. i 2.2.1.3.) oraz w części IV (punkty 1.2.3.) protokołu kontroli.

2.1.2.9. Wydatki wykonane w ramach funduszu sołeckiego.

Na podstawie oświadczenia Lidii Ławrukajtis – Skarbnika Gminy ustalono, że w budżetach Gminy Borne Sulinowo w latach 2013 – 2016 nie wyodrębniono funduszu sołeckiego.

Oświadczenie złożono do akt kontroli pod poz. 361

2.1.2.10. Wydatki środków na wypłatę dodatku mieszkaniowego.

I. Podstawy prawne.

Przyznawanie osobom uprawnionym kwot dodatków mieszkaniowych odbywało się na podstawie:

- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U z 2013 r., poz. 966),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U z 2001 r., Nr 156, poz. 1817),
- uchwały Nr XV/157/2004 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie obniżenia wskaźników procentowych potrzebnych przy ustalaniu wysokości dodatku mieszkaniowego.

II. Losowo wybrane decyzje (10) przyznające dodatki mieszkaniowe, wydawane w 2015 r. z upoważnienia Burmistrza przez Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej:

- 1) nr MGOPS.SSS.610.1086.1/2015 z dnia 14.07.2015 r., w której przyznano na okres od dnia 01.08.2015 r. do dnia 31.01.2016 r. (6 miesięcy) dodatek mieszkaniowy w wysokości 157,73 zł za każdy miesiąc, wypłacany „w terminie do dnia 10 każdego miesiąca z góry” w całości na rzecz wspólnoty mieszkaniowej Lubowo przy ul. Polnej 25,
- 2) nr MGOPS.SSS.610.964.1/2015 z dnia 16.03.2015 r., w której przyznano na okres od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września 2015 r. (6 miesięcy) dodatek mieszkaniowy w

- wysokości 103,76 zł, za każdy miesiąc, wypłacany „w terminie do dnia 10 każdego miesiąca z góry” w całości na rzecz wspólnoty mieszkaniowej Kalina w Bornem Sulinowie,
- 3) nr MGOPS.SSS.610.370.1/2015 z dnia 17.11.2015 r., w której przyznano na okres od dnia 01.12.2015 r. do dnia 31.05.2016 r. (6 miesięcy) dodatek mieszkaniowy w wysokości 84,25 zł, za każdy miesiąc, wypłacany „w terminie do dnia 10 każdego miesiąca z góry” w całości na rzecz wspólnoty mieszkaniowej przy Al. Niepodległości nr 4,
 - 4) nr MGOPS.SSS.610.1294.1/2015 z dnia 14.07.2015 r., w której przyznano na okres od dnia 01.08.2015 r. do dnia 31.01.2016 r. (6 miesięcy) dodatek mieszkaniowy w wysokości 105,88 zł, za każdy miesiąc, wypłacany „w terminie do dnia 10 każdego miesiąca z góry” w całości na rzecz wspólnoty mieszkaniowej Juliusz przy ul. Słowackiego 1B,
 - 5) nr MGOPS.SSS.610.977.1/2014 z dnia 05.01.2015 r., w której przyznano na okres od dnia 01 stycznia do dnia 30 czerwca 2015 r.(6 miesięcy) dodatek mieszkaniowy w wysokości 98,36 zł, za każdy miesiąc, wypłacany „w terminie do dnia 10 każdego miesiąca z góry” w całości na rzecz wspólnoty mieszkaniowej Reja 15,
 - 6) nr MGOPS.SSS.610.123.1/2015 z dnia 24.06.2015 r., w której przyznano na okres od dnia 01 lipca. do dnia 31 grudnia 2015 r. (6 miesięcy) dodatek mieszkaniowy w wysokości 284,76 zł, za każdy miesiąc, wypłacany „w terminie do dnia 10 każdego miesiąca z góry” w całości na rzecz wspólnoty mieszkaniowej Leśnik,
 - 7) nr MGOPS.SSS.610.519.1/2015 z dnia 21.10.2015 r., w której przyznano na okres od dnia 01.11.2015 r. do dnia 30.04.2016 r. (6 miesięcy) dodatek mieszkaniowy w wysokości 133,83 zł, za każdy miesiąc, wypłacany „w terminie do dnia 10 każdego miesiąca z góry” w całości na rzecz wspólnoty mieszkaniowej Jeziorna,
 - 8) nr MGOPS.SSS.610.1295.1/2015 z dnia 14.09.2015 r., w której przyznano na okres od dnia 01.10.2015 r. do dnia 31.03.2016 r. (6 miesięcy) dodatek mieszkaniowy w wysokości 118,14 zł, za każdy miesiąc, wypłacany „w terminie do dnia 10 każdego miesiąca z góry” w całości na rzecz wspólnoty mieszkaniowej Sukces,
 - 9) nr MGOPS.SSS.610.1240.1/2015 z dnia 26.11.2015 r., w której przyznano na okres od dnia 01.12.2015 r. do dnia 31.05.2016 r. (6 miesięcy) dodatek mieszkaniowy w wysokości 233,75 zł, za każdy miesiąc, wypłacany „w terminie do dnia 10 każdego miesiąca z góry” w całości na rzecz wspólnoty mieszkaniowej przy Al. Niepodległości 3,
 - 10) nr MGOPS.SSS.610.1244.1/2014 z dnia 13.04.2015 r., w której przyznano na okres od dnia 01 maja do dnia 31 października 2015 r.(6 miesięcy) dodatek mieszkaniowy w wysokości 68,76 zł, za każdy miesiąc, wypłacany „w terminie do dnia 10 każdego miesiąca z góry” i przekazywany do Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie (4,81 zł) oraz do Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinku (63,95 zł).

W związku z analizą ww. decyzji oraz załączonej do każdej z nich dokumentacji źródłowej stwierdzono, że:

- wydanie każdej z decyzji nastąpiło na pisemny wniosek osoby ubiegającej się o przyznanie dodatku,
- przed wydaniem decyzji organ ustalał kryteria niezbędne do przyznania dodatku – takie jak: powierzchnia użytkowa lokalu, sposób ogrzewania lokalu i podgrzewania ciepłej wody, liczba osób w gospodarstwie domowym, dochody wszystkich członków gospodarstwa domowego (w tym wysokość świadczeń o charakterze socjalnym uzyskiwanych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej), kwotę wydatków na zajmowany lokal mieszkalny za miesiąc, w którym złożono wniosek o przyznanie dodatku,
- wydanie każdej z decyzji nastąpiło w terminie 30 dni od daty złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

2.1.2.11. Wydatkowanie środków funduszy celowych

2.1.2.11.1. Wydatkowanie środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Dnia 20 listopada 2009 r. została uchwalona ustawa o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U Nr 215, poz. 1664).

W art. 16 tego aktu prawnego wprowadzono zapis, zgodnie z którym od dnia 1.01.2010 r. gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej zostały zlikwidowane.

2.1.2.11.2. Wydatkowanie środków Państwowego Funduszu Kombatantów.

Na podstawie oświadczenia Lidii Lawrukajtis – Skarbnika Gminy ustalono, że w latach 2013 – 2016 Gmina Borne Sulinowo nie uzyskała dochodów zarówno z państwowego Funduszu Kombatantów jak i żadnego innego państwowego funduszu celowego. Przedmiotowe oświadczenie złożono do akt kontroli pod poz. 337.

2.2. Wydatki majątkowe.

2.2.1. Wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne.

2.2.1.1. Planowanie w budżecie wydatków inwestycyjnych oraz ich realizacja.

W załączniku nr 2 do uchwały nr III/24/2014 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Borne Sulinowo na 2015 r. wskazano przewidziane do poniesienia w 2015 r. wydatki budżetu Gminy Borne Sulinowo.

Z uwzględnieniem wskazanych w tym załączniku działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej zaplanowana kwota wydatków majątkowych wyniosła 2 624 536,00 zł i w całości stanowiła wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne.

We wskazanym powyżej załączniku nr 2 przewidziano wydatkowanie kwoty 50 000,00 zł (dział 710 – rozdział 71004 – plany zagospodarowania przestrzennego).

Na podstawie oświadczenia Kamili Leśniewicz – Kierownika Referatu Finansów i Budżetu oraz Głównego Księgowego Urzędu Miejskiego – ustalono, że: